

Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2019–2022

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB OSTRAVA

OSTRAVA!!!

„Společné plánování udržitelné sítě sociálních služeb v Ostravě“ (CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006590).
Tento projekt je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost, státního rozpočtu a rozpočtu SMO.

VIZE 2022

Ostrava nabízí vysokou kvalitu života pro všechny generace.

Občané žijí v Ostravě s pocitem bezpečí a vědomím, že jim v případě potřeby bude poskytnuta adekvátní pomoc.

Občané mají k dispozici adresné a kvalitní sociální služby.

Na přípravě dokumentu se podíleli členové komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě v období leden 2017 - srpen 2018.

Závěrečný dokument zpracovali: zaměstnanci Statutárního města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociálních služeb.

Dokument byl schválen zastupitelstvem města Ostravy dne 19. 9. 2018 usnesením č. 2414/ZM1418/37.

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO NÁMĚSTKA PRIMÁTORA	6
ÚVODNÍ SLOVO VEDOUCÍ ODBORU SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ZDRAVOTNICTVÍ	7
KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ V OSTRAVĚ.....	8
Legislativa a provázanost na ostatní strategické dokumenty.....	8
Zásady a principy dodržované při tvorbě plánu	9
Historie komunitního plánování v Ostravě	10
ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU	11
Zpracovatelský tým	11
Postup zpracování dokumentu.....	11
Metodologie průzkumu	11
Harmonogram zpracování dokumentu	13
Proces konzultací a vypořádání připomínek.....	14
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ.....	15
Garant procesu.....	15
Kordinátor procesu komunitního plánování	15
Manažerský tým komunitního plánování.....	15
Pracovní skupiny.....	16
ZDROJE POTŘEBNÉ K PLÁNOVÁNÍ A REALIZACI DOKUMENTU	18
Zdroje na úrovni národní legislativy	18
Zdroje na úrovni statutárního města Ostravy	18
Zdroje na úrovni Moravskoslezského kraje.....	18
Zdroje na úrovni MPSV	18
Zdroje na úrovni EU	19
Další zdroje informací	19
SOUČASNÁ SITUACE NA ÚZEMÍ MĚSTA A PROGNÓZA VÝVOJE	20
Základní informace	20
SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OSTRAVĚ.....	25
Popis stávající sítě sociálních služeb.....	26
Počet klientů	28
Počet zaměstnaných osob v sociálních službách	28
Související aktivity	29

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SOUVISEJÍCÍCH AKTIVIT	30
Základní principy financování sociálních služeb z rozpočtu statutárního města Ostravy	30
Dotační řízení k zajištění financování provozu stávajících služeb a souvisejících aktivit.....	31
Víceleté financování vybraných druhů sociálních služeb.....	31
Podpora poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit při čerpání prostředků z externích zdrojů.....	32
Monitorování projektů podpořených z rozpočtu města	32
Hodnocení projektů pro dotační řízení	33
VYHODNOCOVÁNÍ PLÁNU A MONITORING	34
Vyhodnocování plánu	34
Realizace změn v dokumentu.....	34
Rizika a příležitosti při implementaci plánu.....	34
SPOLEČNÉ (PRŮŘEZOVÉ) CÍLE	36
CÍLE V PRACOVNÍCH SKUPINÁCH	49
SENIOŘI	51
OBČANÉ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM A PSYCHOSOCIÁLNÍMI OBTÍŽEMI	63
OBČANÉ SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM.....	76
OBČANÉ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM	84
OBČANÉ S MENTÁLNÍM, TĚLESNÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM	93
DĚTI A RODINA	107
OBČANÉ OHROŽENÍ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÍ.....	115
ROMSKÉ ETNIKUM	126
PREVENCE KRIMINALITY.....	135
PROTIDROGOVÁ PREVENCE	145
CELKOVÝ PŘEHLED CÍLŮ A OPATŘENÍ	154
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	164
SEZNAM SCHÉMAT, OBRÁZKŮ A TABULEK	165

ÚVODNÍ SLOVO NÁMĚSTKA PRIMÁTORA

Vážení spoluobčané,

autorům nového Komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit do roku 2022, mimochodem v pořadí už pátému, se sluší gratulovat. V deseti pracovních skupinách se intenzivně několik měsíců tvořila, zpracovávala, diskutovala, zaznamenávala a připravovala podoba obsáhlého a pečlivě strukturovaného dokumentu, který přitahuje pozornost nejen odborníků ve veřejném prostoru.

Komunitní plán má totiž nezbytný koncept, dopad i odpovědnost. Pregnantně „popisuje“ každodenní realitu spojenou se sociálním námětem. Věnuje se všemu, co se úzce týká odlehčovacích služeb, osobní asistence, dobrovolnictví, ale i reformy psychiatrické péče, aktuálních otázek spojených s těžce zdravotně postiženými, zaměstnávání, bydlení potřebných a podobně.

Je hodně důležité, že se ani tentokrát tento dokument v nejmenším nesnaží čtenáře oslnit efekty ani zahltit daty. Po celou přípravnou dobu bylo zřejmé, že členové pracovních skupin, manažeři, zástupci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Ostravy, koordinátorka i metodik komunitního plánování se drželi nepsaného kréda - ani na chvíli neustrnout, kvalitativně se posunout zase o kus dál a především se inspirovat vším zajímavým a podstatným. Už jen proto, že sociální oblast je středem zájmu vedení města. Její cíle a parametry podtrhuje silné finanční jistění. V současné době je v nabídce 176 sociálních služeb, jejichž náklady v loňském roce představovaly 1,4 miliardy korun, přičemž město z toho přispívá více než 300 miliónů korun. A to není skutečně málo.

Jsem přesvědčen, že 5. Komunitní plán svým charakterem a obsahem upoutá a pomůže jak uživatelům, tak poskytovatelům sociálních služeb a dalších činností v moravskoslezské metropoli.

Mgr. Michal Mariánek

ÚVODNÍ SLOVO VEDOUCÍ ODBORU SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

Vážené dámy a pánové, kolegyně a kolegové,

již popáté předkládáme veřejnosti komunitní plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě. To představuje 20 let budování a rozvoje sociálních služeb v náležité kvalitě, v návaznosti na oprávněné potřeby občanů města, ale také rozvoj spolupráce a podporu poskytovatelům sociálních služeb.

Na první pohled vidíme rychlé, dynamické změny vzhledu města Ostravy. Poněkud méně viditelné jsou změny ve složení obyvatel města. Nejenom, že nám obyvatel ubývá, ale významně se mění věková struktura ve prospěch obyvatel 65+, přibývá osamělých občanů, máme velký počet občanů bez přístřeší, sociálně vyloučených a silně ohrožené sociálním vyloučením, chudobou a ztrátou bydlení. Také občané hendikepovaní, ať fyzicky nebo smyslově, mají náročnější požadavky na kvalitu života, které odpovídají dnešní moderní době a možnostem.

Veškeré tyto změny a hlavně potřeby a požadavky občanů města se odráží v komunitním plánu. Důležitá je i návaznost na ostatní strategické materiály města, kraje i státu.

Dovoluji si poděkovat všem, kteří se na zpracování komunitního plánu podíleli, všem poskytovatelům, kteří sociální služby realizují a všem spolupracujícím subjektům, externím spolupracovníkům za pomoc a podporu. Poděkování patří také rezortnímu náměstkovi Mgr. Michalu Mariánkovi za podporu, radním a zastupitelům města Ostravy za pozitivní přijetí a schválení dokumentu.

Směle a s hrdostí označuji naši síť sociálních služeb za komplexní, reagující na potřeby občanů města a v rámci města ufinancovatelnou.

Mgr. Jaroslava Rovňáková

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ V OSTRAVĚ

Legislativa a provázanost na ostatní strategické dokumenty

Komunitní plánování je metoda strategického řízení v oblasti sociálních služeb. Pracuje s potřebami lidí, které mají zásadní vliv na celý proces vedení a plánování, přičemž potřeby jsou sdělovány či vyjadřovány různou formou nejčastěji od uživatelů, veřejnosti či zprostředkovaně od poskytovatelů sociálních služeb. Smyslem celého procesu je zabezpečit pomoc, podporu a péči lidem, kteří z nejrůznějších důvodů nejsou schopni tuto situaci zvládnout sami nebo s dopomocí svých nejbližších.

Plánování sociálních služeb je přímo ukotveno v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné ukládá krajům a umožňuje obcím vytvářet střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (§§ 94 a 95), kde se odrážejí potřeby obyvatel daného území v určitém čase. Statutární město Ostrava plánuje sociální služby a související aktivity metodou komunitního plánování již od roku 2003 a současně spolupracuje s Moravskoslezským krajem na přípravě a realizaci rozvoje sociálních služeb na svém území, sděluje informace o potřebách obyvatel, možnostech uspokojování těchto potřeb a o jejich dostupných zdrojích. Rovněž spolupracuje s krajem při určování sítě sociálních služeb na svém území a sděluje informace o jejich kapacitě.

Další legislativní normou, kde jsou definovány povinnosti obce ve vztahu k sociálním potřebám, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který obcím nařizuje mimo jiné povinnost pečovat o potřeby občanů a chránit veřejný zájem. Statutární město Ostrava plní tyto zákonné povinnosti i prostřednictvím podpory procesu plánování sociálních služeb, ve kterém dochází k pravidelnému zjišťování a ověřování sociálních potřeb u občanů na území města a v rámci plánování dochází k optimalizaci sítě služeb.

Provázanost plánu rozvoje sociálních služeb v Ostravě se strategickými materiály vyšších územních celků jako je kraj a stát je zřejmá. Vyplývá nejen z povinnosti dané zákonem, ale také z pravidelných setkání v rámci platformy Moravskoslezského kraje, který přenáší potřebu rozvoje daného území na úroveň ministerstva. Komunitní plán rozvoje sociálních služeb v Ostravě navazuje a je v souladu se Střednědobým plánem rozvojem sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020 a Národní strategií rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025 včetně dalších doplňujících dílčích koncepcí, strategií a metodik.

Statutární město Ostrava zodpovědně řídí procesy rozvoje svého území včetně služeb pro obyvatele. Významným dokumentem, který následně rozvíjejí další koncepce, dílčí strategie a specifické plány, je Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017–2023, kde jedním z typových opatření strategického cíle 6 - Kultivovat prostředí pro život všech generací je „Zajištění udržitelné sítě kvalitních sociálních služeb pro lidi se specifickými potřebami a pro lidi pečující o své blízké“. V dalších cílech je uvedena podpora dobrovolnictví, rozvoj sociálního podnikání, sociální začleňování a realizace aktivit na podporu zvyšování bezpečnosti včetně pocitu bezpečí.

Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit je úzce propojen s Koncepcí sociálního bydlení statutárního města Ostravy a Koncepcí rodinné politiky a jejich akčními plány. Obě koncepce rozpracovávají podrobně oblasti, které navazují na sociální služby a rozvíjí zaměření souvisejících aktivit.

Součástí plánu rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit jsou také cíle a opatření navazující na Strategii prevence kriminality statutárního města Ostravy na období 2017–2021 a Strategii protidrogové politiky statutárního města Ostravy na období 2016–2020, které samostatně řeší rozsáhlé problematiky. Obě strategie představují pro své oblasti zásadní materiály definující základní východiska, okruhy a postupy řešení problémových situací. Strategie jsou součástí komplexního pojetí všech sociálních služeb a navazujících aktivit pro všechny cílové skupiny občanů na území města Ostravy.

Zásady a principy dodržované při tvorbě plánu

Komunitní plánování nabízí všem zúčastněným aktérům možnost vytvářet v území takové podmínky poskytování služeb a aktivit, které budou zachovávat základní zásady a principy, v nichž se odrážejí potřeby individuálního přístupu k uživatelům a jejich potřebám. Při transformaci služeb či systému je potřeba uvažovat o maximálním respektu k humanizaci a poskytování co nejširšího spektra služeb v přirozeném prostředí klienta, dodržovat nejvyšší společenské hodnoty, jimiž jsou lidská práva, možnost volby a respekt k soukromí. Pro úspěšnou realizaci celého procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit je důležité dodržování vymezených zásad a principů. Tyto byly dodržovány při tvorbě dokumentu.

Zásady

- Potřeby a priority rozvoje sociálních služeb a aktivit byly stanoveny lidmi, kteří v obci žijí.
- Veškeré činnosti jsou provázány.
- Zkvalitňování sociálních služeb a aktivit je považováno za důležitou součást politiky města.
- Priority a směry rozvoje sociálních služeb a aktivit vycházejí z přesvědčení o jedinečnosti, hodnotě, vrozené důstojnosti a právu na sebeurčení každého uživatele sociálních služeb a aktivit.

Principy

- Princip triády (spolupráce zadavatelů, poskytovatelů, uživatelů/veřejnosti).
- Princip rovnosti (každý má právo vyjádřit se a nikdo nesmí být vylučován a diskriminován).
- Princip skutečných potřeb (zpracování analýz popisujících aktuální stav).
- Princip dohody (cílem je dosažení úmluvy zúčastněných stran).
- Princip otevřenosti/veřejnosti (pravidelné informování veřejnosti a otevřená jednání).
- Princip dosažitelnosti (reálné cíle specifické pro území města Ostravy).
- Princip cyklického opakování (pravidelné ověřování potřeb a opakování kroků procesu).
- Princip kompetence účastníků (do procesu zapojení profesionálové a kompetentní lidé).

Přínosy komunitního plánování pro Ostravu

Statutární město Ostrava je odpovědné za zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit pro občany města, pro které je zásadní dostupnost těchto služeb. Systémové nastavení dělí kompetence veřejné správy do několika úrovní, přičemž každá platforma disponuje vlastním rozpočtem a jeho správcem. Využití metody komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě přináší výhody a přínosy, mezi které patří zejména:

- Síťování sociálních služeb odpovídá zjištěným potřebám a průběžně reaguje na změny;
- finanční prostředky jsou vynakládány efektivně, hospodárně a účelně;
- stabilita při spolufinancování provozu služeb a možnost víceletého financování;
- jsou zajišťovány služby dostupné – místně, časově i finančně;

- veřejnost může ovlivňovat dění v obci;
- služby jsou poskytovány s respektem k individualitě jedince, humanizaci služeb a obecně; deinstitucionalizaci ústavní péče;
- cílové skupiny spolupracují při zpracování plánu a jeho realizaci;
- přenos informací mezi samosprávou, poskytovateli a uživateli služeb;
- dlouhodobá spolupráce a partnerský přístup zlepšuje efektivnost při řešení problémů;
- odborné zázemí pro řízení sociálních služeb a souvisejících aktivit na území města.

Historie komunitního plánování v Ostravě

Proces komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava započal v roce 2003. Na úrovni vedení města bylo rozhodnuto, že proces bude realizován prostřednictvím metody komunitního plánování a bude docházet nejen k rozvoji oblasti sociálních služeb (v tu dobu ještě nebylo známo druhové rozlišení sociálních služeb), ale také navazujících aktivit, které jsou mnohdy pro uživatele služeb zásadnější zejména jako způsob trávení volného času, podpora pečujících či využití dobrovolníků. Na základě usnesení rady města ze dne 4. 11. 2003 byly ustaveny první pracovní skupiny, do kterých byly přizvány organizace zajišťující sociální služby a aktivity a uživatelé či jejich blízcí. Společným výstupem zaměstnanců Odboru sociálních věcí Magistrátu města Ostravy, expertů a odborné veřejnosti, poskytovatelů a uživatelů služeb byly tyto strategické dokumenty v sociální oblasti:

- „1. Komunitní plán rozvoje sociálních služeb ve městě Ostrava do roku 2006“ na období 2005–2006
- „2. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava do roku 2010“ na období let 2007–2010
- „3. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2011–2014“
- „4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2015–2018“

ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU

Zpracovatelský tým

Na přípravě a zpracování dokumentu se aktivně podílelo 10 pracovních skupin (dále také PS), respektive jejich členové (255 členů PS), členové manažerského týmu (23 členů – manažeři PS a zástupci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Ostravy), koordinátorka komunitního plánování, metodik a facilitátor jednání pracovních skupin, oponent projektu a při zpracování analytických podkladů zástupci dodavatelské firmy SocioFactor s.r.o. V průběhu zpracování probíhaly konzultace s vedením odboru a resortním náměstkem primátora. Průběžné výstupy byly prezentovány na jednáních manažerského týmu a souhrnně byla se závěry a doporučeními obeznámena Komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti Rady města Ostravy.

Postup zpracování dokumentu

Dokument byl vytvářen v rámci projektu „Společné plánování udržitelné sítě sociálních služeb v Ostravě“ (reg. č.CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006590) financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost 2014–2020, státního rozpočtu a rozpočtu statutárního města Ostravy.

Za účelem získání podkladů pro optimalizaci sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit a zejména jejího efektivního financování byla vytvořena Analýza sociálních potřeb občanů města Ostravy. Jejím cílem bylo identifikovat hlavní potřeby občanů – uživatelů a poskytovatelů sociálních služeb. Součástí analýzy je také rozbor možných příčin problémů, případně vyjádřena chybějící kapacita sociálních služeb včetně doporučení, která byla dodavatelem navržena.

Kompletní analýza je dostupná na stránkách města Ostravy (www.ostrava.cz).

Pro tvorbu dokumentu byla využita také data z informačního systému PorteX, která posloužila pro podrobnou finanční a personální analýzu včetně definování dlouhodobých nedostatečných kapacit sociálních služeb, veřejná data Českého statistického úřadu, databáze OvRon a další interní materiály Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Ostravy (dále také OSVZ MMO). Na jednáních pracovních skupin byli zapojeni specialisté na problematiku cílových skupin a jejich odborný názor spoluutvářel celkový profil navrhovaných východisek. Zkušenosti poskytovatelů sociálních služeb jsou jedním z vysoce cenných zdrojů informací pro nalézání řešení při obtížných životních situacích.

Všechny výstupy byly následně diskutovány a zpracovávány ve skupinách komunitního plánování pod vedením metodika/facilitátora a převedeny do cílů, opatření a rozvojových aktivit včetně vyjádření finanční nákladnosti na realizaci zmiňovaných kroků.

Metodologie průzkumu

Výzkum byl realizován několika kvalitativními metodami, jednou z nich bylo uspořádání ohniskových skupin s uživateli, či poskytovateli sociálních služeb, případně s jejich zákonnými zástupci. Ve vybraných skupinách, kde byla provedena obdobná analýza či zjišťování potřeb (maximálně jeden kalendářní rok zpět), bylo šetření nahrazeno jinou kvalitativní metodou, a to sekundární či obsahovou analýzou dat či analýzou záznamu skupinového rozhovoru. V jednom případě z důvodu nižšího zastoupení cílové skupiny ve vzorku byly výstupy z ohniskové skupiny doplněny ještě o záznam ze strukturovaného rozhovoru.

Hlavní výzkumnou otázkou, která byla kladena v uspořádaných ohniskových skupinách a rozhovoru, byla: Jaké jsou aktuální sociální potřeby cílové skupiny? Přičemž potřeby byly zjišťovány současně (výjimečně odděleně) na dvou úrovních – uživatelů sociálních služeb a poskytovatelů sociálních služeb.

Základní metodologický rámec zkoumání tvořila analýza potřeb, kdy přes určení žádoucího stavu a pojmenování překážek a problémů, účastníci ohniskových skupin našli a pojmenovali skutečné potřeby. V rámci analýzy byly přesně zachovány všechny výzkumné postupy, jimiž jsou:

- Definování standardního (aktuálního) stavu;
- pátrání po problému;
- identifikace překážek;
- sumarizace faktických potřeb.

Celkově bylo realizováno 16 diskusních skupin s účastí 122 osob, do nichž byli pozváni poskytovatelé a uživatelé služeb, kdy zastoupení bylo vyrovnané, případně převažovali uživatelé služeb. Ohniskové skupiny byly moderované a jejich smyslem bylo v rámci skupinové diskuse pojmenovat problémy a následně z nich vyvodit a identifikovat potřeby.

Výzkumné metody se doplňovaly a všechny vyvozené závěry tak byly ověřeny na vzájemně nezávislých zdrojích.

Harmonogram zpracování dokumentu

Leden - březen 2017	Výběr dodavatele analýz na zjišťování potřeb, specifikace zakázky a nastavení metodologie výzkumu, příprava podkladů pro realizaci výzkumu
Duben-srpen 2017	Sběr podkladů k vytvoření analýzy – ohniskové skupiny, sekundární a obsahová analýza dat
Září-listopad 2017	Finalizace závěrů analýz, jejich prezentace na manažerském týmu, vedení odboru a města, výběr dodavatele analýzy procesu KP včetně specifikace zakázky a tvorba dotazníku
Prosinec 2017	Oslovení neziskových organizací k zapojení do příprav dokumentu
Leden 2018	Oslovení městských obvodů k vyjádření potřebnosti služeb na území městského obvodu
Leden-květen 2018	Jednání PS (popis problémových oblastí, navržení cílů, opatření a aktivit dokumentu), finanční analýza sítě sociálních služeb a aktivit, statistické zjišťování, studium koncepčních a souvisejících strategických materiálů
Červen 2018	Kompletace dokumentu
Červenec 2018	Připomínkový řízení dokumentu
Srpen 2018	Zpracování připomínek v rámci manažerského týmu, předložení dokumentu Komisi sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti, následně Radě města Ostravy
Září 2018	Projednání dokumentu v Zastupitelstvu města Ostravy

Proces konzultací a vypořádání připomínek

Proces konzultací k dokumentu byl zahájen v lednu 2018 v pracovních skupinách komunitního plánování a individuálními jednáními s poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit. Zapojení širokého okruhu osob, organizací a veřejných institucí do příprav i samotné tvorby dokumentu 5. KP a průběžné informování všech zainteresovaných i veřejnosti je jedním ze základních principů komunitního plánování. V procesu příprav bylo diskutováno mnoho témat, z nichž jsou mnohé zapracovány v podobě opatření a aktivit v dokumentu a připraveny k realizaci.

Odborná i ostatní veřejnost měla možnost vyjádřit se k navrhovanému dokumentu na předepsaných formulářích v rámci připomínkového řízení, které probíhalo od 9. 7. do 30. 7. 2018 ve fyzické i elektronické formě. Občané byli o konzultačním řízení informováni na webových stránkách www.kpostrava.cz a www.ostrava.cz, zaměstnanci OSVZ MMO a městských obvodů, také v rámci pracovních skupin komunitního plánování.

Kontaktní místa byla vymezena na všech městských obvodech a Magistrátu města Ostravy, kde byly umístěny schránky, připomínkovací formuláře a návrh dokumentu 5. KP k zapůjčení či nahlédnutí. V elektronické podobě mohli občané zasílat své připomínky na email info@kpostrava.cz a dokument včetně formulářů byl k dispozici na webových stránkách. Připomínky k dokumentu byly zaslány i odborným garantem procesu v rámci projektu „Plánujeme společně“ reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006590.

Vypořádání připomínek

V rámci připomínkovacího řízení bylo zaevidováno a vypořádáno 52 připomínek.

Připomínky lze obecně dělit na:

- Formální – 29 z celkového počtu (drobné a nezásadní změny navrhuující textovou úpravu, provést dílčí úpravy, nepřesnosti, doplnění);
- věcné – 19 z celkového počtu (zásadní změny navrhuující doplnění opatření či jeho principiální úpravu);
- nerelevantní 4 z celkového počtu – (nevztahující se k cílům dokumentu či neslučující se s filozofií komunitního plánování).

Všechny připomínky byly vypořádány na jednání manažerského týmu. Z celkového počtu 52 připomínek bylo 29 akceptováno plně nebo částečně a zapracováno do finální verze dokumentu, který byl předložen orgánům statutárního města Ostravy ke schválení.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Organizační struktura procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Ostravě zahrnuje složku výkonnou (realizační) i politickou tak, jak je žádoucí pro komunitní plánování. Politickou složku reprezentují dva subjekty, jimiž jsou Rada a Zastupitelstvo města Ostravy, které schvalují jednotlivé kroky naplňující komunitní plán pro dané období a legitimizují celý proces plánování včetně schvalování rozpočtu. Smíšenou roli má Komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti rady města, která sdružuje odborníky a politiky v sociální oblasti a její kompetencí v procesu plánování je doporučit orgánům města nejvhodnější způsob řešení sociální problematiky případně doporučit navržená opatření k realizaci.

Čistě výkonnou funkci zastává garant procesu, manažerský tým a pracovní skupiny komunitního plánování.

Garant procesu

Garantem procesu plánování sociálních služeb je Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Ostravy, který zodpovídá za zpracování strategie v oblasti rozvoje sociálních služeb (komunitní plán), její následnou implementaci a aktualizaci.

Koordinátor procesu komunitního plánování

Koordinátor procesu komunitního plánování je plně zodpovědný za koordinaci procesu komunitního plánování a je zaměstnancem OSVZ MMO. Jeho hlavními pracovními činnostmi jsou:

- Svolává a řídí jednání manažerského týmu;
- účastní se jednání jednotlivých pracovních skupin;
- zodpovídá za komunikaci se všemi relevantními subjekty včetně veřejné správy;
- zpracovává plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava;
- zpracovává podklady pracovních skupin pro potřeby plánování a realizace cílů a opatření;
- připravuje podklady pro vedení města a jednotlivé komise Rady města Ostravy;
- spolupracuje na přípravě aktivit prezentujících sociální služby a související aktivity na veřejnosti.

Manažerský tým komunitního plánování

Manažerský tým je základním řídicím článkem struktury KP. Členy manažerského týmu ve struktuře komunitního plánování v Ostravě jsou manažeři jednotlivých pracovních skupin, kontaktní osoby pracovních skupin, zaměstnanci oddělení sociálních služeb OSVZ MMO, zaměstnanci oddělení ekonomického OSVZ MMO a koordinátor KP. Manažerský tým připomínkuje znění konkrétních cílů a opatření, schvaluje organizační změny ve struktuře komunitního plánování, vypořádává připomínkové řízení, navrhuje finální podobu znění komunitního plánu. Jeho 23 členů včetně stálých hostů (vedoucí jednotlivých oddělení OSVZ MMO) se schází dle potřeby, zpravidla jednou za měsíc, s výjimkou období letních prázdnin.

Pracovní skupiny

Pracovní skupiny jsou svým zaměřením orientovány na jednotlivé cílové skupiny osob, které potřebují pomoc a podporu při uspokojování svých specifických potřeb nebo řešení náročné životní situace prostřednictvím sociálních služeb či souvisejících aktivit. Pracovní skupiny tvoří:

- Zástupci zadavatele (kontaktní osoby – zaměstnanci OSVZ MMO, další zaměstnanci městských obvodů);
- zástupci poskytovatelů (organizace, které zajišťují sociální služby nebo související aktivity v dané cílové skupině);
- zástupci uživatelů (popř. jejich zákonní zástupci, blízcí, veřejnost).

Každá pracovní skupina si ze svého středu volí manažera pracovní skupiny. Manažer pracovní skupiny svolává a vede jednání pracovní skupiny. PS jsou ustaveny rozhodnutím Rady města Ostravy a za svou činnost jsou zodpovědné manažerskému týmu a jejich jednání jsou veřejná. V rámci KP pracuje 10 pracovních skupin a do činností spojených s komunitním plánováním je aktivně zapojeno 255 osob. Četnost jednání pracovních skupin je závislá na potřebě řešení problémů, minimálně však čtyřikrát za rok.

Změny v organizační struktuře komunitního plánování pro realizační období

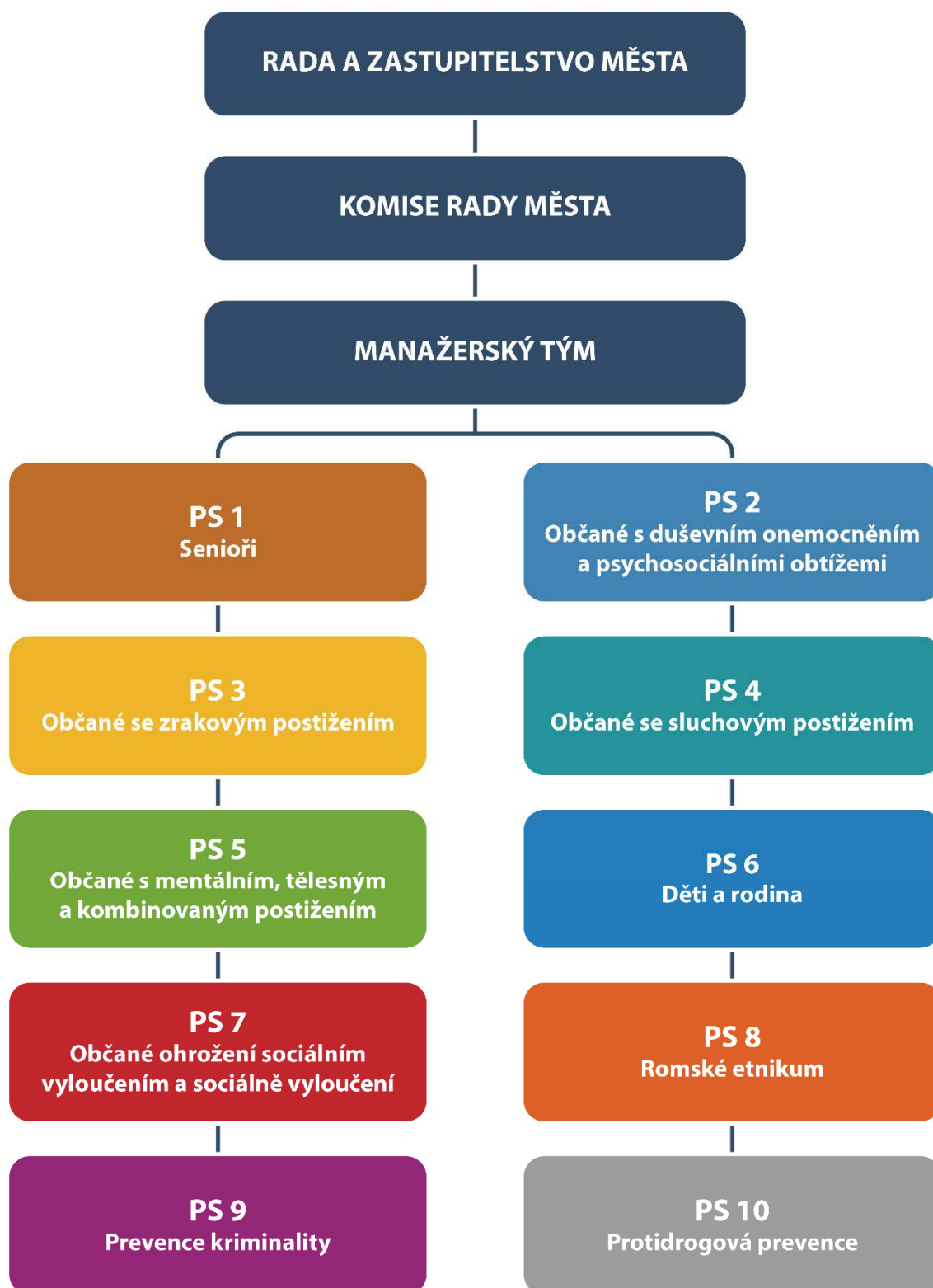
Pro zefektivnění činnosti pracovní skupiny Prevence kriminality a protidrogové prevence, kdy tematické okruhy problémů určených k řešení či diskusi byly natolik rozsáhlé, že došlo v závěru roku 2017 k jejímu rozdělení na dvě samostatné pracovní skupiny – PS Prevence kriminality a PS Protidrogové prevence, které zahájily svou samostatnou činnost od 1. 1. 2018. Rozdělení pracovní skupiny je rovněž v souladu s výstupy analýz a jiných výzkumných šetření prováděných při přípravě strategických dokumentů pro oblast prevence kriminality a protidrogové prevence, kdy byla často zmiňována absence samostatných platforem. Každá z oblastí zpracovává samostatný strategický materiál.

PS Prevence kriminality se zabývá činnostmi souvisejícími s plněním koncepčních úkolů, jako jsou např. naplňování strategie prevence kriminality, příprava a realizace městských programů prevence kriminality, posuzování transferů pro městské obvody za účelem zabezpečení prevence kriminality.

PS Protidrogové prevence se nyní svou činností zabývá výhradně oblastí protidrogové prevence a závislostního jednání. Hlavním úkolem této pracovní skupiny je koncipovat a utvářet protidrogovou politiku města a podílet se na realizaci jednotlivých kroků vedoucích k naplňování protidrogové strategie města. Při řešení současných problémů v oblasti protidrogové prevence se snaží o zachování komplexního, multidisciplinárního a mezioborového přístupu.

V rámci přípravy dokumentu byla provedena Analýza organizační struktury procesu komunitního plánování společností NONVERBA z.ú., která navazovala a částečně rozšiřovala či zpřesňovala analýzu struktury provedenou před tvorbou 4. KP. Výstupy z analýzy, které přinášejí návrhy na změnu, se týkají například pravidel a podmínek dotačního řízení a způsobu vedení pracovních skupin, případně kontroly plnění úkolů, nikoliv organizační struktury. Kompletní závěry této analýzy jsou dostupné na webových stránkách města (www.ostrava.cz).

Schéma č. 1: Organizační struktura zajištění procesu komunitního plánování v Ostravě na období 2019–2022

Zdroj: vlastní zpracování

ZDROJE POTŘEBNÉ K PLÁNOVÁNÍ A REALIZACI DOKUMENTU

Kapitola zahrnuje základní zdroje, materiály, strategie, koncepce a další informace potřebné pro tvorbu a realizaci dokumentu.

Zdroje na úrovni národní legislativy

- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů
- Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva ČNR o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení o sociálních službách
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zdroje na úrovni statutárního města Ostravy

- Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2017–2023
- Statut města Ostravy
- Faktografické listy 2017
- Strategický plán sociálního začleňování Ostrava, 2015–2018
- Strategie protidrogové politiky statutárního města Ostravy na období 2016–2020
- Strategie prevence kriminality Statutárního města Ostravy na období 2017–2021
- Koncepce rodinné politiky statutárního města Ostravy
- Koncepce sociálního bydlení statutárního města Ostravy
- Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy v období 2017–2040

Zdroje na úrovni Moravskoslezského kraje

- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2014–2020
- Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb)
- Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období let 2015–2020
- Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2015–2020

Zdroje na úrovni MPSV

- Národní strategie ochrany práv dětí
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2015–2020
- Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020
- Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti
- Život jako každý jiný – projekt MPSV na roky 2016–2019

- Národní rozvojové priority ČR pro období 2014+
- Bílá kniha v sociálních službách
- Metodiky pro plánování sociálních služeb
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025
- Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025

Zdroje na úrovni EU

- Evropská sociální charta
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
- Úmluva o právech dítěte

Další zdroje informací

- 4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2015–2018
- Analýza organizační struktury procesu komunitního plánování v Ostravě 2017
- Analýza sociálních potřeb občanů města Ostravy (2017)
- Bezpečnější Ostrava!!!
- Český statistický úřad
- Data z informačního systému OvRon
- Data z informačního systému PorteX
- Informace z Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ostravě
- Koncepce transformace sociálních služeb zajišťovaných příspěvkovými organizacemi
- Sociální inkluze OSTRAVA!!! – Aktualizovaný integrovaný program 2014+
- Sociální služby Ostrava

SOUČASNÁ SITUACE NA ÚZEMÍ MĚSTA A PROGNÓZA VÝVOJE

Základní informace

Název:	Statutární město Ostrava
Kraj:	Moravskoslezský
Okres:	Ostrava-město
Správní obvod:	Ostrava
GPS souřadnice:	49.820923N, 18.262524E
Nadmořská výška:	334 m n. m.
První pís. zmínka:	rok 1267 (751 let)
Katastrální výměra:	21 423 ha
Počet obyvatel:	299 483
PSČ:	729 30
Adresa URL:	www.ostrava.cz

OSTRAVA!!!

Statutární město Ostrava je svou rozlohou (214 km²) i počtem obyvatel (299 483 občanů - údaj k 1. 1. 2018) třetím největším městem České republiky. Územně i správně je členěno do 23 městských obvodů, které jsou autonomními samosprávnými celky.

Obrázek 1: Územní členění SMO na jednotlivé městské obvody

Zdroj dat: SMO

Mezi nejlidnatější městské obvody patří Ostrava-Jih (105 417 obyvatel), Poruba (65 908 obyvatel) a Moravská Ostrava a Přívoz (38 998 obyvatel). Občané mají nejčastěji národnost českou, moravskou a slovenskou. Počet cizinců se vykazuje pouze jednou ročně a údaje dodává Ministerstvo vnitra ČR. K 1. 1. 2018 bylo na území města Ostravy evidováno 10 601 cizinců. Více podrobností o počtech obyvatel v jednotlivých obvodech se nachází v tabulce 1.

Tabulka 1: Počet obyvatel na území SMO v jednotlivých městských obvodech ke dni 1. 1. 2018

Městský obvod	Obyvatelé města Ostravy					
	Muži	z toho muži 15+	Ženy	z toho ženy 15+	Cizinci	Obyvatel celkem
Hošťálkovice	805	680	845	741	23	1 673
Hrabová	1 868	1 597	1 906	1 650	87	3 861
Krásné Pole	1 304	1 085	1 376	1 182	31	2 711
Lhotka	636	536	717	594	4	1 357
Mariánské Hory a Hulváky	5 743	4 877	6 110	5 291	541	12 394
Martinov	570	491	581	524	11	1 162
Michálkovice	1 725	1 418	1 670	1 416	85	3 480
Moravská Ostrava a Přívoz	17 853	15 121	19 023	16 440	2 122	38 998
Nová Bělá	1 008	853	1 050	886	45	2 103
Nová Ves	364	306	350	292	17	731
Ostrava-Jih	49 297	42 522	52 535	46 019	3 585	105 417
Petřkovice	1 521	1 287	1 640	1 415	39	3 200
Plesná	718	627	730	627	23	1 471
Polanka nad Odrou	2 474	2 110	2 516	2 174	44	5 034
Poruba	30 212	25 968	34 164	30 180	1 532	65 908
Proskovice	608	516	619	545	7	1 234
Pustkovec	621	543	662	585	20	1 303
Radvanice a Bartovice	3 154	2 701	3 143	2 672	248	6 545
Slezská Ostrava	10 151	8 420	10 561	8 852	1 017	21 729
Stará Bělá	2 033	1 683	2 062	1 751	52	4 147
Svinov	2 136	1 852	2 216	1 918	130	4 482
Třebovice	901	770	998	879	23	1 922
Vítkovice	3 902	3 097	3 804	3 040	915	8 621
Celkem	139 604	119 060	149 278	129 673	10 601	299 483

Vysvětlivky 15+ ... počet osob starších 15 let

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor vnitřních věcí, stav k 1. 1. 2018

Vývoj počtu obyvatel a jejich věková, vzdělanostní a sociální struktura je pro plánování sociálních služeb zcela nezbytná. Demografický vývoj je určující pro celkový charakter města, jeho budoucí směřování a zacílení pozornosti na určité specifické skupiny obyvatel území výrazně ovlivňuje mimo jiné i nárokové kapacity předškolních a školních zařízení, zařízení zdravotních a sociálních služeb.

Město Ostrava si nechalo v roce 2018 zpracovat Prognózu vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2017–2040 výzkumníky Univerzity Karlovy, Přírodovědecké fakulty, Katedry demografie a geodemografie. Kompletní materiál je zveřejněný na webových stránkách města Ostrava www.ostrava.cz.

Z prognózy vyplynulo, že věková struktura obyvatel je obdobná v celé České republice (podíl osob ve věku 65 a více let je 19,1 %, průměrný věk 42,4 roku). Historický vývoj města má dlouhodobé dopady i do současnosti. Odrazil se nejen na charakteru věkové struktury obyvatelstva Ostravy, ale má také vliv na specifickou ekonomickou a sociální strukturu obyvatelstva města, která výrazně ovlivňuje ukazatel úmrtnosti, který je vyšší než v ČR. V demografickém prognózování má velký význam celková úroveň plodnosti v Ostravě žijících žen, která je rovněž dlouhodobě srovnatelná s údaji za ČR i Moravskoslezský kraj. V Ostravě dochází dlouhodobě ke snižování počtu obyvatel, a to zejména z důvodu migrace obyvatel, která prohlubuje deficit přirozené měny. Tím je zvyšována intenzita úbytku obyvatel města. Následující tabulka znázorňuje střední variantu prognózy ve třech ukazatelích - plodnost, úmrtnost a migrace. Lze očekávat, že v průběhu budoucích 20 let se úhrnná plodnost nepatrně zvedne, naděje na dožití poroste u mužů cca o 4 roky a u žen o 3 roky. V roce 2030 by mohlo být dosaženo kladného migračního salda.

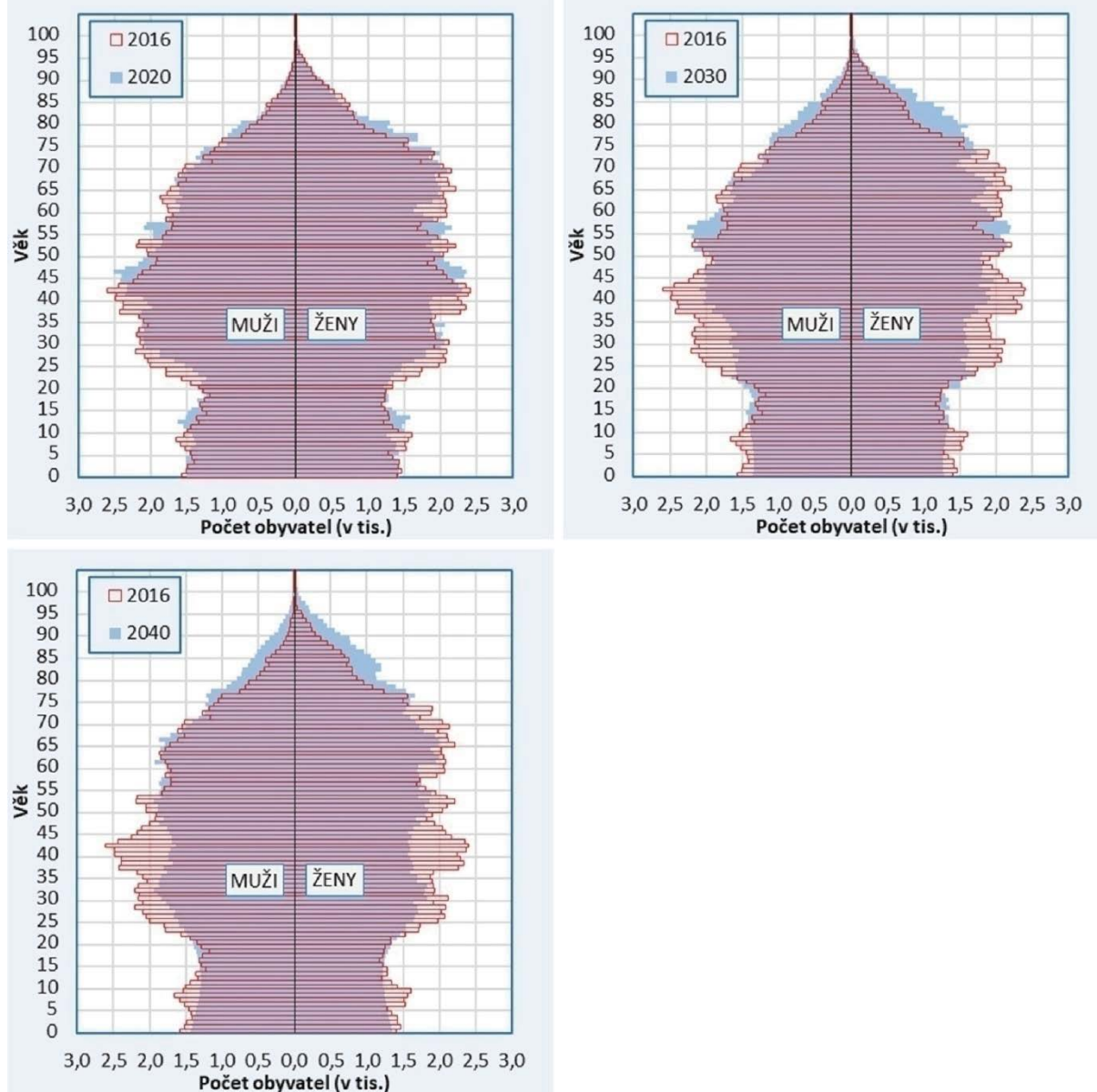
Tabulka 2: Očekávaný vývoj složek demografické reprodukce, 2016–2040, střední varianta prognózy

Rok	Plodnost (úhrnná plodnost)	Úmrtnost (naděje dožití při narození v letech)		Migrace (migrační saldo)
		muži	ženy	
2016	1,61	74,25	80,86	-504
2020	1,63	74,95	81,45	-487
2025	1,65	76,06	82,37	-309
2030	1,66	77,10	83,16	6
2035	1,67	78,04	83,89	94
2040	1,68	78,90	84,59	100

Zdroj: Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2017–2040

Přesto počet obyvatel města Ostravy bude s vysokou pravděpodobností dále klesat, podle střední varianty prognózy by mělo do roku 2030 dojít k poklesu počtu obyvatel na úroveň 279 tis. osob a v roce 2040 až na hodnotu 273 tis. osob. Propad očekávané bilance přirozené měny může odvrátit pouze kombinace vysoké plodnosti ostravských a vysoký migrační zisk (zhruba 500 osob ročně) doplněný o následnou reprodukci přistěhovalých žen. Pro takový zvrat je však nezbytné zabezpečit nabídku adekvátního dostupného bydlení, zaměstnání a celkovou atraktivnost města.

Obrázek 2: Očekávaná věková struktura, vybrané roky období 2016–2040 (k 31. 12. daného roku), střední varianta prognózy

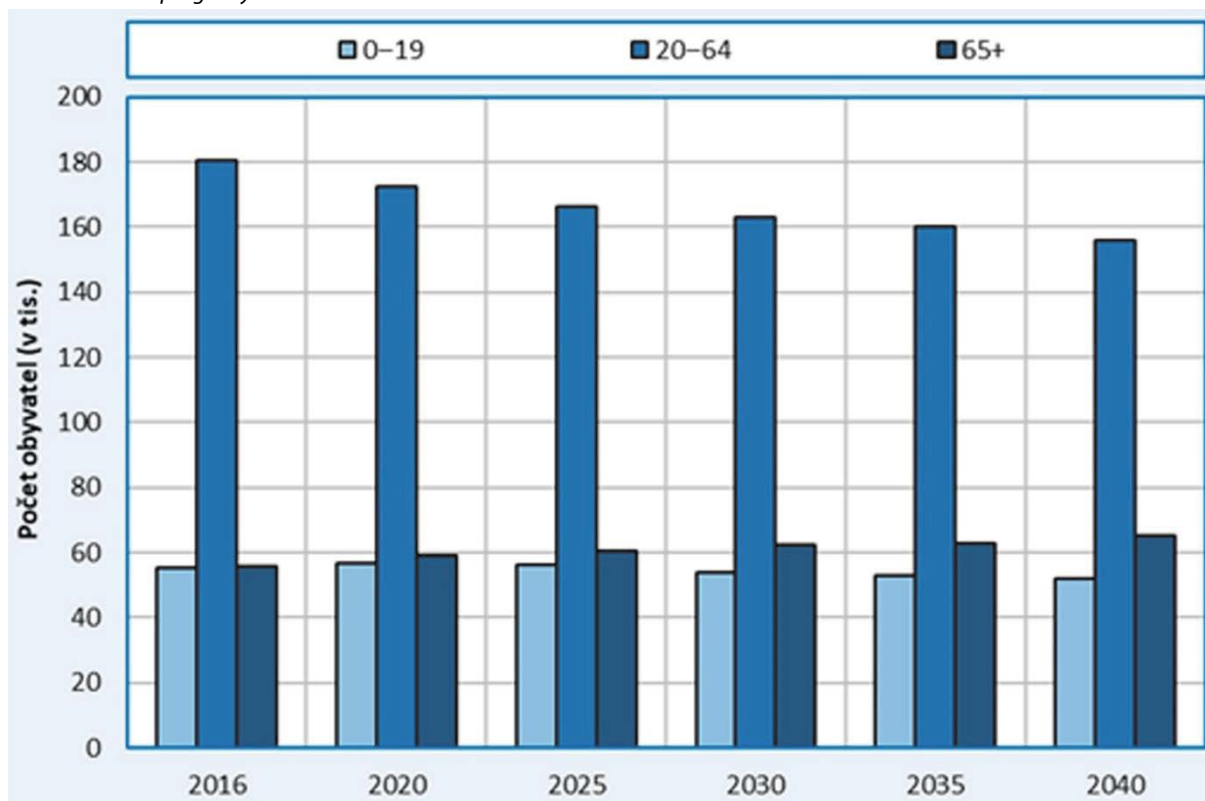

Zdroj: Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2017–2040

Nejvýraznější změny lze očekávat ve věkových kategoriích: ženy v reprodukčním věku (15–49 let) jejichž počet poklesne, čímž se sníží reprodukční potenciál, na který má dopad rovněž postupné stárnutí žen; obyvatelé v produktivním věku (20–64 let) jejichž počet bude klesat v důsledku migrace, ale také přechodu početné skupiny obyvatel do vyšší věkové kategorie, a to 65+, výchozí stav

zastoupení v populaci je 180,4 tis. (61,9 % podílu na celé populaci), poklesne na očekávaných 155,8 tis. (57,0 %); obyvatelé v poproduktivním věku (65 a více let), jejichž počet poroste, počet obyvatel v této skupině vzroste s vysokou pravděpodobností téměř o deset tisíc, z 55,7 tis. (19,1 %) na 65,3 tis. (23,9 %) osob.

Obrázek 3: Očekávané rozdělení obyvatelstva do základních věkových skupin, vybrané roky období 2016–2040 (k 31.12.), střední varianta prognózy

Zdroj: Prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva statutárního města Ostravy na období 2017–2040

V důsledku uvedených změn je stárnutí obyvatelstva města Ostravy neodvratné. Celkový počet seniorů by sice měl vzrůst o méně než o jednu pětinu (17,4 %), ale nesrovnatelně rychle poroste počet starších seniorů. Například počet seniorů ve věku 75 a více let se mezi lety 2016 a 2040 pravděpodobně zvýší o celou polovinu z 21,8 tis. na 33,3 tis. osob. Nejdynamičtější však poroste skupina nejstarších občanů, osob ve věku 85 a více let, kterých by v roce 2040 mělo být více než 11 tis. osob, což je více než dvojnásobek roku 2016, kdy bylo registrováno asi 5,3 tis. osob. Lidé ve věku 65+ mají nízkou migrační aktivitu, což vede k vysoké spolehlivosti v závěrech prognózy.

Největší pozornost odpovědných samospráv by měla být věnována za zajištění sociálních služeb. Role samospráv však bude důležitější také z důvodu, že do vyššího seniorského věku se budou posouvat nové generace, v nichž podíl členů jednočlenných domácností bez širšího rodinného zázemí poroste. Socioekonomický profil obyvatel se bude opět významně proměňovat a bude nezbytné na novou skutečnost adekvátně reagovat. Jsou to generace, které byly vystaveny vysoké intenzitě rozvodovosti, mají menší počet dětí a často ve velkých vzdálenostech.

SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OSTRAVĚ

V zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále také zákon), je podrobně vymezeno, že kraj zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje a určuje síť sociálních služeb na svém území; přitom přihlíží k informacím sděleným obcemi, které jsou pro začlenění do sítě sociálních služeb nezbytné.

Od 1. 1. 2016 Moravskoslezský kraj vytváří síť sociálních služeb, která je dlouhodobě rozvíjena v rámci procesu střednědobého plánování. Sociální služby zařazené do sítě jsou služby ze strany kraje pověřeny k výkonu služby v obecném hospodářském zájmu formou uzavření „Smlouvy o závazku veřejné služby a vyrovnávací platbě za jeho výkon“ (pověření). Aktuální podoba Krajské sítě sociálních služeb v MSK je uvedena na webových stránkách Moravskoslezského kraje www.msk.cz.

Síť sociálních služeb v Moravskoslezském kraji zahrnuje služby ve dvou režimech. U uvedených sociálních služeb odlišujeme „základní“ a „optimální“ status zařazení do sítě. Služby v režimu „základní“ jsou dlouhodobě finančně stabilizované a jejich udržení v síti je podmíněno vyjádřením potřeby ze strany jednotlivých obecních samospráv při definování veřejného závazku. Služby v režimu „optimální“, kdy jde zejména o projekty finančně podporované z ESF přímo či prostřednictvím koordinovaného přístupu v sociálně vyloučených lokalitách, nebo o služby s nadregionálním významem, jsou časově omezeny realizačním obdobím projektů či pověřením jiného veřejného zadavatele, např. MPSV. Vstup do „základní“ sítě sociálních služeb pro nové či rozvojové kapacity služeb je podmíněn vyjádřením potřeby se závazkem budoucího spolufinancování dle podmínek stanovených Moravskoslezským krajem.

První a nepodkročitelnou podmínkou je splnění registrace sociálních služeb, pro kterou je nezbytné podat žádost o registraci a splnit všechny další legislativní náležitosti.

Další podmínky vstupu do sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji jsou uvedeny v SPRSS:

- Postup pro vstup do sítě sociálních služeb v MSK je stanoven plánem rozvoje sociálních služeb na základě schválení dokumentu orgány kraje;
- při stanovování sítě sociálních služeb je postupováno v souladu s plánem rozvoje sociálních služeb, včetně souladu se stanovenými zásadami, opatřeními a podmínkami pro priority rozvoje;
- je vedeno vyjednávání o potřebnosti ve spolupráci s obcemi, poskytovatelem a krajem;
- sociální služba má veřejného zadavatele (obec, kraj);
- sociální služba reaguje na zjištěné potřeby v území;
- veřejné zadání poptávky po sociální službě je vyjádřeno finančně, včetně stanovených výjimek;
- pokud jsou splněny výše uvedené podmínky, následuje zařazení poskytovatele do systému financování z veřejných zdrojů;
- po splnění všech výše uvedených podmínek, je k sociální službě přistupováno jako ke službě začleněné do stanovené sítě sociálních služeb;
- mezi služby sítě patří ty, které splňují výše uvedené podmínky, nebo jsou financovány prostřednictvím Individuálních projektů kraje.

Statutární město Ostrava v rámci samostatné působnosti dlouhodobě plánuje sociální služby a významně je finančně podporuje na základě zjištěné potřeby v procesu komunitního plánování, tím vytváří síť služeb na svém území.

Statutární město Ostrava – magistrát:

- Zaštiťuje celý proces komunitního plánování v Ostravě prostřednictvím odboru sociálních věcí a zdravotnictví;
- zodpovídá za zjišťování potřebnosti sociálních služeb pro občany města;
- spolupracuje s jednotlivými městskými obvody v oblasti sociálních služeb a souvisejících aktivit a dalšími aktéry;
- spolupracuje s veřejnou správou vyšších územně samosprávných celků a vydává deklaraci potřebnosti rozvoje či vzniku sociálních služeb;
- zpracovává strategický dokument pro oblast sociálních služeb – komunitní plán.

Součinnost obce s krajem při plánování sociálních služeb, do níž je zahrnuta i deklarace potřebnosti sociálních služeb na území statutárního města Ostravy, je upravena v § 94 písmena e) a f) zákona.

Obec dle § 94 písm. e) zákona „spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o potřebách poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na území obce, o možnostech uspokojování těchto potřeb prostřednictvím sociálních služeb a o jejich dostupných zdrojích“, a dle písm. f) spolupracuje s krajem při určování sítě sociálních služeb na území kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o kapacitě sociálních služeb, které jsou potřebné pro zajištění potřeb osob na území obce a spoluvytváří podmínky pro zajištění potřeb těchto osob.

Statutem města Ostrava byla městským obvodům na základě obecně závazné vyhlášky č. 14/2013 svěřena samostatná působnost v oblasti sociálních věcí při poskytování sociálních služeb, zřízení a zrušení příspěvkových organizací a organizačních složek městského obvodu k zajišťování sociálních služeb. Městské obvody dále plní úkoly dle § 5 odst. 3, § 94 písm. a), b) a c) a § 105 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Ostatní činnosti zůstávají v kompetenci Magistrátu města Ostravy.

Popis stávající sítě sociálních služeb

Statutární město Ostrava v roce 2017 spravovalo a finančně podporovalo sociální služby uvedené v tabulce 3, u kterých bylo veřejným zadavatelem či spoluzadavatelem a zároveň se připojilo k pověření služeb obecného hospodářského zájmu vydanému MSK či MPSV.

Síť služeb je dělena dle druhů s uvedením zřizovatelské role, vyjádřením kapacity a finanční nákladnosti. V roce 2017 bylo v síti města Ostravy 176 sociálních služeb, z toho bylo 136 zajišťováno neziskovými organizacemi, 15 městskými obvody a jejich příspěvkovými organizacemi a 25 příspěvkovými organizacemi statutárního města Ostravy. Celkové provozní náklady nezbytné k zajištění provozu sociálních služeb byly ve výši 1 379 594 000 Kč, přičemž finanční podíl města Ostravy byl 23 % a patří vedle příjmů od uživatelů k nejvýznamnějším zdrojům. Kapacitně nejpočetnějším druhem sociálních služeb jsou domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, které celkově čítají 2 083 lůžek. Nejnižší kapacitu má telefonická krizová pomoc, která je zajištěna 1 úvazkem pracovníků v přímé péči. Tísňová péče svoji činnost v průběhu roku 2017 ukončila.

V roce 2016 byla ukončena služba průvodcovské a předčitatelské služby, nabízené činnosti byly včleněny do služeb sociální rehabilitace.

Nejpočetnější službou dle druhu je odborné sociální poradenství (20 registrovaných služeb), nejméně jsou zastoupeny již zmiňovaná tísňová péče a telefonická krizová pomoc, dále pak týdenní stacionáře, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče, domy na půl cesty, kontaktní centra, intervenční centra a terapeutická komunita – vždy po 1 registrované službě.

Tabulka 3: Síť sociálních služeb v Ostravě dle druhů služeb v roce 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOb	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	20	0	2	18	23 689	6 410	14 162	518	2 259	7 033	48
Osobní asistence	5	0	0	5	34 484	8 268	12 643	9 229	4 367	245	113
Pečovatelská služba	10	0	6	4	62 118	28 407	15 134	10 914	5 829	1 985	143
Tísňová péče	1	0	0	1	629	115	319	45	151	40	1
Průvodcovské a předčitatelské služby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podpora samostatného bydlení	4	1	0	3	4 601	207	0	418	3 944	94	10
Odlehčovací služby	7	0	3	4	23 951	9 795	4 755	6 877	738	429	82
Centra denních služeb	5	0	1	4	8 569	2 562	3 125	1 354	608	107	86
Denní stacionáře	4	0	0	4	15 843	3 405	8 440	2 977	946	145	113
Týdenní stacionáře	1	0	0	1	2 832	700	1 033	1 098	15	12	9
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	5	4	0	1	149 799	67 325	34 086	39 169	12 341	209	200
Domovy pro seniory	13	7	0	6	557 551	98 996	69 569	313 081	80 353	1 932	1 509
Domovy se zvláštním režimem	12	7	0	5	244 653	43 710	37 488	117 812	42 051	663	574
Chráněné bydlení	7	3	0	4	26 230	8 551	10 192	5 887	1 248	67	80
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1	1	0	0	25 696	0	3 673	13 732	1 876	193	66
Raná péče	4	0	0	4	4 283	932	2 975	57	318	96	16
Telefonická krizová pomoc	1	1	0	0	1 737	1 247	0	0	477	2 371	1
Tlumočnické služby	2	0	0	2	2 996	377	2 328	0	291	328	9
Azylové domy	12	0	3	9	47 787	13 404	24 450	10 500	4 507	1 004	413
Domy na půl cesty	1	0	0	1	3 796	53	0	712	2 940	44	21
Kontaktní centra	1	0	0	1	2 691	847	440	0	1 404	225	20
Krizová pomoc	2	0	0	2	7 698	2 478	4 719	0	358	1 656	15
Intervenční centra	1	0	0	1	1 112	150	958	0	4	205	3
Nízkoprahová denní centra	2	0	0	2	5 150	150	0	54	4 408	1 188	125
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	8	0	0	8	17 282	3 180	12 890	5	1 001	1 579	359
Noclehárny	3	0	0	3	8 749	1 700	5 575	860	395	966	120
Služby následné péče	4	0	0	4	4 796	1 183	2 233	430	1 027	181	36
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	12	0	0	12	24 090	3 341	18 191	2	2 556	1 644	134
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	6	0	0	6	6 799	1 183	3 969	0	1 401	771	98
Sociálně terapeutické dílny	3	1	0	2	12 753	3 022	0	572	7 808	151	80
Terapeutické komunity	1	0	0	1	6 445	2 012	1 255	167	2 351	37	15
Terénní programy	9	0	0	9	23 487	4 010	8 369	0	11 017	2 839	49
Sociální rehabilitace	9	0	0	9	17 298	1 400	5 018	283	10 324	460	99
Celkem	176	25	15	136	1 379 594	319 120	307 989	536 753	209 313	28 899	4 647

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 4 uvádí zaměření služeb v jednotlivých oblastech v roce 2017. Z uvedeného lze definovat základní síť jako celkově vyváženou, kdy výrazně nepřevážují ani služby sociální péče ani služby sociální prevence. Celkový počet služeb sociální péče je 75 a náklady na zajištění provozu činí cca 1,16 mld. Kč. Nejvýznamnějším zdrojem financí jsou sami uživatelé služeb. Služby sociální prevence, jejichž počet byl v roce 2017 celkem 81, uváděly náklady na realizaci cca 200 mil. Kč. Systém financování služeb sociální péče je dlouhodobě finančně vysoce nákladný

Tabulka 4: Síť sociálních služeb v Ostravě dle základního rozlišení služeb v roce 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Sociální poradenství	20	0	2	18	23 689	6 410	14 162	518	2 259	7 033	48
Služby sociální péče	75	23	10	42	1 156 956	272 041	200 457	522 593	154 466	6 121	2 986
Služby sociální prevence	81	2	3	76	198 949	40 669	93 370	13 642	52 588	15 745	1 613
Celkem	176	25	15	136	1 379 594	319 120	307 989	536 753	209 313	28 899	4 647

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Počet klientů

Z dlouhodobých statistik OSVZ MMO vyplývá, že sociálních služeb každoročně průměrně využívá přibližně 30 000 uživatelů, přičemž v roce 2017 to bylo 28 899 uživatelů sociálních služeb. Nejpočetnější skupiny uživatelů jsou v cílových skupinách Senioři (6 517), Děti a rodina (4 483) a Romské etnikum (4 344). Výrazný nárůst počtu klientů byl zaznamenán u skupiny Občané s duševním onemocněním a psychosociálními problémy, kde byla služba poskytnuta 4 060 uživatelům. S ohledem na finanční náročnost a využití služeb počtem klientů je velmi důležité mapovat rozdíly mezi službami sociální péče a sociální prevence. Kdy obdobný počet služeb, využívá dvakrát tolik uživatelů s náklady šestkrát nižšími.

Počet zaměstnaných osob v sociálních službách

Sociální oblast je rovněž významným „zaměstnavatelem“. Sociální služby pro občany města Ostravy v roce 2017 zajišťovalo 4 030 osob (2 541 pracovních úvazků), z toho 2 599 je pracovníků v přímé péči, tedy sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách (1 948 pracovních úvazků) a ostatních pracovníků 1 431 (593 pracovních úvazků). Na dohody (dohody o pracovní činnosti a o provedené práci) je zaměstnáno v sociálních službách 456 pracovníků. Nejvíce zaměstnanců pracuje v oblasti služeb sociální péče, zejména v pobytových sociálních službách pro seniory.

Související aktivity

Související aktivity zahrnují nabídku podpůrných činností, které nejsou sociální službou dle zákona, ale síť sociálních služeb vhodně doplňují. Bez realizace těchto aktivit by pomoc a podpora osobám v nepříznivé sociální situaci byla neúplná. Související aktivity mají zejména preventivní charakter.

Poskytovateli souvisejících aktivit pro občany statutárního města Ostravy jsou téměř výlučně nestátní neziskové organizace zabezpečující chod 178 aktivit z celkového počtu 224. Organizace zřízené SMO zajišťují 4 aktivity, a to především v oblasti prevence kriminality a protidrogové prevence, ale také pro cílovou skupinu Senioři a občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi. Úřady městských obvodů a jimi zřízené organizace podporují především činnosti klubů pro seniory a aktivity v oblasti prevence kriminality celkově zabezpečují 42 aktivit.

Související aktivity jsou nejčastěji zaměřeny na oblast volného času, vzdělávání a jiné činnosti, jako jsou poradenství a prevence, pohybové aktivity či rehabilitace k udržení a zlepšení zdravotního stavu, probační, resocializační a aktivizační programy, pobytové akce aj. Významnou oblastí, na kterou se poskytovatelé souvisejících aktivit zaměřují, je dobrovolnictví a činnost svépomocných skupin. Aktivity také zahrnují činnosti, které směřují k zaměstnávání sociálně ohrožených skupin obyvatelstva a činnosti napomáhající k získání či udržení vlastního bydlení. Celkové náklady na zajištění souvisejících aktivit byly v roce 2017 ve výši 76 545 000 Kč. Dotace z rozpočtu SMO činila téměř 33 %.

Tabulka 5: Přehled souvisejících aktivit v Ostravě dle pracovních skupin v roce 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Senioři	30	1	3	26	6 177	2 143	59	1 844	2 278
Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi	30	1	3	26	6 177	2 143	59	1 844	2 278
Občané se zrakovým postižením	3	0	0	3	831	265	130	0	436
Občané se sluchovým postižením	8	0	0	8	1 065	307	0	529	253
Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	38	0	0	38	24 952	5 641	441	2 135	16 955
Děti a rodina	36	0	0	36	16 828	3 462	443	708	12 261
Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení	2	0	0	2	1 059	258	0	0	801
Romské etnikum	1	0	0	1	186	30	0	0	144
Prevence kriminality a protidrogová prevence	76	2	36	38	19 270	10 759	0	1 101	11 084
Celkem	224	4	42	178	76 545	25 008	1 132	8 161	46 490

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SOUVISEJÍCÍCH AKTIVIT

V České republice je systém financování sociálních služeb založen na vícezdrojovém principu. Nejvýznamnější zdroje tvoří dotace z veřejných rozpočtů (stát, obce, kraj), úhrady od uživatelů u zpoplatněných služeb, úhrady od zdravotních pojišťoven za vykázané zdravotní výkony v případě poskytování zdravotní péče, dalšími zdroji jsou finanční příspěvky z nadací, fondů, sbírek, sponzorů, ze strukturálních fondů EU. Do systému financování také vstupuje příspěvek na péči, který dostávají občané závislí na pomoci druhé osoby k zajištění nezbytné pomoci. Sociální služby jsou dle zákona o sociálních službách poskytovány za plnou nebo částečnou úhradu, případně zcela bez úhrady.

Povinnost obce (statutární město Ostrava) zajišťovat dostupnost informací o sociálních službách, potřebách občanů a sociálních službách na svém území vyplývá ze zákona o sociálních službách. Obec spolupracuje s krajem na přípravě a realizaci krajského střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb. V této souvislosti již od roku 2003 město Ostrava sociální služby komunitně plánuje a stanovuje městské priority na základě zjištěných a ověřených potřeb občanů. Ačkoli není obcím zákonem stanovena povinnost podílet se na úhradě provozních nákladů sociálních služeb, statutární město Ostrava poskytuje ze svého rozpočtu účelové dotace neziskovým organizacím prostřednictvím dotačního řízení.

Základní principy financování sociálních služeb z rozpočtu statutárního města Ostravy

- Z rozpočtu města budou financovány služby, které jsou poskytovány na základě zjištěných potřeb občanů města a v souladu s prioritami komunitního plánu.
- Prioritně budou financovány sociální služby zařazené do základní sítě sociálních služeb, viz str. 27.
- Pro financování rozvoje sociálních služeb je nezbytným předpokladem dostatečná alokace finančních prostředků z rozpočtu města.
- V případě poklesu objemu finančních prostředků z rozpočtu města budou přednostně podporovány služby pro cílové skupiny osob, které jsou odkázány na pomoc druhé osoby a svou situaci nemohou nebo nedokáží řešit vlastními silami; dále takové služby, kdy by omezení nebo zrušení provozu znamenalo pro cílové skupiny osob ohrožení zdraví či jejich života.
- V případě podání žádosti poskytovatele o finanční prostředky na zajištění nových kapacit sociálních služeb, případně rozšíření kapacit stávajících služeb, je nezbytné projednání potřebnosti se zástupci obce (prostřednictvím odvětvového odboru) a kraje, doložení plánovaných zdrojů financování včetně nástinu dlouhodobé udržitelnosti služby.
- Statutární město Ostrava bude podporovat takové investiční projekty, které jsou v souladu s aktuálními strategickými prioritami města v sociální oblasti.
- Stanovení minimální míry spoluúčasti statutárního města Ostravy na financování nových kapacit sociálních služeb se bude primárně odvíjet od disponibilních prostředků z rozpočtu města určených pro sociální oblast, přičemž procentuální míra spoluúčasti bude vyjednáвана ve spolupráci s Moravskoslezským krajem.

Dotační řízení k zajištění financování provozu stávajících služeb a souvisejících aktivit

Statutární město Ostrava každoročně vyhláší výběrové dotační řízení k zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit. Výběrové řízení je vyhlášováno v oblastech sociální péče, podpory osob s handicapem, prevence kriminality, protidrogové prevence, zdravotnictví, rodinné politiky apod.

Pravidla dotačního řízení jsou uvedena v aktuálním dokumentu Program na poskytování peněžních prostředků z rozpočtu statutárního města Ostravy a Podmínkách pro jednotlivé oblasti dotačního řízení. Program obsahuje ustanovení společná pro všechny dotační oblasti, Podmínky upřesňují poskytování dotací pro konkrétní dotační oblast, včetně způsobu hodnocení projektů. Zastupitelstvo města současně se schválením Programu na poskytování peněžních prostředků z rozpočtu statutárního města Ostravy a Podmínek pro jednotlivé oblasti dotačního řízení vyhláší také termín pro přijímání žádostí do dotačního řízení a termín uzávěrky, který je zpravidla na začátku listopadu.

Sociální služby, na které je požadována dotace z rozpočtu statutárního města Ostravy, musí být registrovány a zapojeny do krajské sítě sociálních služeb. Organizace, která žádá o zapojení své služby do uvedené sítě sociálních služeb, musí mít veřejného zadavatele (obec – statutární město Ostrava), který potvrdí její potřebnost na svém území a deklaruje svůj podíl na financování služby. V tomto případě je nezbytné vznik a zapojení služby projednat se zástupci obce (prostřednictvím odvětvového odboru). Požadavky na financování souvisejících aktivit musí být v souladu s aktuálně platnými strategickými dokumenty, komunitním plánem aj.

Veškeré informace ohledně podávání žádosti do aktuálních výběrových řízení jsou zveřejněny na internetových stránkách statutárního města Ostravy www.ostrava.cz, v sekci Dotace.

Doručené žádosti jsou hodnoceny příslušným odvětvovým odborem na základě stanovených kritérií, z nichž významným je soulad žádosti o dotaci s prioritami aktuálně platného komunitního plánu. Žádosti následně posuzují příslušné komise rady města, které dávají doporučení o poskytnutí či neposkytnutí dotace samosprávným orgánům města – Radě města Ostravy a Zastupitelstvu města Ostravy. Výsledky výběrového řízení jsou zveřejňovány na internetových stránkách města/dotačním portálu. S úspěšnými žadateli jsou uzavírány smlouvy o poskytnutí dotace. Finančně podpořené projekty jsou v průběhu dotačního roku monitorovány zaměstnanci magistrátu.

Víceleté financování vybraných druhů sociálních služeb

Pro zajištění kontinuity financování sociálních služeb jsou vybraným subjektům, jejichž služby jsou nezbytné a s nimiž má město dobré zkušenosti, poskytovány víceleté dotace. Charakter těchto služeb je dlouhodobý, nekončí uplynutím běžného roku a slouží k naplňování tzv. obecně prospěšných cílů. Jedná se především o služby zaměřené na lůžkovou a terénní péči pro seniory a osoby se zdravotním postižením, dále také pro občany bez přístřeší a pro lidi v krizové situaci.

Žádosti o víceletou dotaci jsou podávány v rámci klasického dotačního řízení, avšak pouze jednou za dané období. Zpravidla jde o čtyřleté období shodující se s dobou platnosti komunitního plánu. Možnost podat žádost o víceletou dotaci je podmíněna projednáním tohoto záměru se zástupci obce (prostřednictvím odvětvového odboru).

Podpora poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit při čerpání prostředků z externích zdrojů

Nestátním neziskovým organizacím v sociální oblasti je ze strany města zajišťována systémová podpora při získávání prostředků ze zahraničních zdrojů, a to především z EU. Podmínky administrace přípravy projektové žádosti a realizace projektů jsou v tomto případě velmi náročné. Do roku 2020 je hlavním zdrojem finančních prostředků především Operační program Zaměstnanost, který je platný na období 2014–2020, a také Integrovaný regionální operační program.

Dotace operačního programu jsou směřovány do podpory dalšího vzdělávání, zaměstnanosti, zvyšování efektivity vytváření pracovních míst pro znevýhodněné skupiny obyvatel, adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, sociálního začleňování, boje s chudobou atd.

Podpora ze strany SMO je vyjádřena prostřednictvím:

- Vyčlenění finančních prostředků na přípravu a předfinancování projektů z rozpočtu SMO;
- spolupráce při přípravě projektů;
- vyjádření obce k potřebnosti a doporučujícího stanoviska předkládaných projektů organizací;
- zprostředkování informací o vyhlašovaných výzvách jednotlivým subjektům.

Monitorování projektů podpořených z rozpočtu města

Jedním ze způsobů získání objektivních informací o realizaci sociální služby nebo aktivity v souladu s uzavřenou smlouvou je monitorování projektů, které byly podpořeny z rozpočtu města. Cílem monitorovací návštěvy je hlavně ověřit, zda je služba/aktivita efektivně využívána, probíhá v odpovídajících podmínkách jak z materiálního, tak personálního hlediska, a zda naplňuje potřeby občanů města Ostravy.

Monitorovací návštěvy se uskutečňují po uzavření smlouvy s příjemcem dotace, který podpisem smlouvy také vyslovuje s monitoringem služby/aktivity souhlas. Monitoring probíhá v prostorách sociální služby či aktivity, příp. dle potřeby v terénu, a je prováděn zaměstnanci odvětvového odboru. Monitorovací návštěva je zpravidla domlouvána předem, není však vyloučeno ani neohlášené monitorování.

Z každé monitorovací návštěvy je pořizován zápis, který má k dispozici jak poskytovatel služby/aktivity, tak poskytovatel dotace. Tyto zápisy tvoří spolu s výstupy z veřejnosprávní kontroly dodržení účelu čerpání dotace a kontroly účetních dokladů zásadní podklady pro hodnocení projektů na další dotační období.

Vzájemné pracovní návštěvy mohou iniciovat také členové jednotlivých pracovních skupin komunitního plánu. Jejich základní motivací je získání bližších informací o dané službě a navázání profesních kontaktů. Informace využívají v poradenské činnosti a pro vzájemnou spolupráci při poskytování služeb.

Hodnocení projektů pro dotační řízení

Statutární město Ostrava vyhlašuje každý rok výběrové řízení na poskytnutí dotace na zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit, do kterého předkládají nestátní neziskové organizace své projekty. Po uzávěre příjmu žádosti o dotaci dochází k formálnímu hodnocení doručených projektů a jejich hodnocení v souladu s Programem na poskytování peněžních prostředků z rozpočtu statutárního města Ostravy a Podmínkami pro jednotlivé oblasti dotačního řízení.

Příslušní zaměstnanci odvětvového odboru posuzují, zda je projekt v souladu s aktuálně platným komunitním plánem, hodnotí projekt na základě kritérií, které jsou uvedeny v Podmínkách pro jednotlivé oblasti, a na základě zkušeností z prováděných monitoringů služeb za předchozí období. V úvahu jsou brány také výsledky kontrol vyúčtování za uplynulá období, příp. benchmarkingové ukazatele. Projekty jsou posuzovány také z ekonomického hlediska, jsou hodnoceny konkrétní položky nákladového rozpočtu, porovnávána je výše nákladového rozpočtu projektů s předchozím rokem. Míra a důvod případného navýšení požadované dotace je posuzována např. při rozšíření služby, navýšení kapacity, zvýšení počtu úvazků pracovníků v přímé péči apod. Diskutována jsou rizika, která mohou u projektů v průběhu realizace nastat, jsou navrhována případná omezení. Doporučení výše dotace pro jednotlivé projekty jsou po provedené veřejnosprávní kontrole předložena k dalšímu posouzení příslušné komisi rady města. Následně jsou návrhy na poskytnutí a neposkytnutí dotací předloženy Radě města Ostravy a Zastupitelstvu města Ostravy.

VYHODNOCOVÁNÍ PLÁNU A MONITORING

Nezbytnou podmínkou pro efektivní a účelné plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit je monitorování a vyhodnocování stanovených cílů a opatření. Získané informace jsou důležitým podkladem při nastavování aktuálních opatření k zajištění skutečných potřeb obyvatel města.

Vyhodnocování plánu

Pro ověření zdárné implementace navržených cílů a opatření, zjištění souladu mezi probíhající realizací plánovaných činností je prováděn průběžný monitoring včetně ověřování, zda bylo dosaženo plánovaného stavu. Za tímto účelem jsou využívány tyto zdroje informací:

- Informace získané z průběžného monitorování sociálních služeb a souvisejících aktivit;
- informace od poskytovatelů služeb a souvisejících aktivit;
- informace z jednání pracovních skupin a manažerského týmu komunitního plánování v Ostravě;
- informace získané v rámci spolupráce orgány veřejné správy (zejména Moravskoslezským krajem a MPSV), městskými obvody a případně s dotčenými odbory magistrátu (odborem strategického rozvoje, odborem majetkovým aj.);
- data z informačních systémů – PorteX, OvRON;
- data získaná z cíleně zadaných analýz.

Ze získaných dat a informací zpracovává odvětvový odbor zprávu o plnění cílů a opatření aktuálního plánu. Zpráva obsahuje vyhodnocení cílů a opatření včetně analýzy nákladů a zdrojů financování všech sociálních služeb a aktivit. Zpracované výstupy jsou zásadním předpokladem pro efektivní řízení a optimalizaci ostravské sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit. Závěrečná zpráva o plnění cílů a opatření je předkládána ke schválení manažerskému týmu komunitního plánování a její závěry jsou prezentovány na jednání příslušných komisí rady města.

Realizace změn v dokumentu

Nejčastějšími důvody pro provádění změn v dokumentu mohou být nové sociální jevy (problémy), nestabilita ekonomické situace, legislativní změny v sociální oblasti, případně nezbytné organizační změny pro udržení efektivního plánování.

O změnách souvisejících s úpravami cílů a opatření včetně změn souvisejících s financováním rozhodují orgány města na základě doporučení komisí rady města prostřednictvím odvětvového odboru. O změnách organizačního charakteru rozhoduje manažerský tým komunitního plánování.

Rizika a příležitosti při implementaci plánu

Celospolečenské změny mohou vyvolat negativní jevy v sociální oblasti a ovlivnit tak dostupnost sociálních služeb a souvisejících aktivit. Je tedy nezbytné průběžně vyhodnocovat relevantní informace, flexibilně reagovat a přijímat adekvátní opatření.

Zásadní rizika, která mohou ovlivnit realizaci plánu

- legislativní změny s dopadem na sociální oblast
- zhoršení socioekonomické situace občanů
- snížení objemu finančních prostředků v sociální oblasti

Významná rizika na úrovni samosprávy města

- změny Statutu města Ostravy
- snížení objemu finančních prostředků z rozpočtu města pro sociální oblast
- nedostatečná podpora procesu komunitního plánování v důsledku změn v politické reprezentaci
- nedostatečná podpora investičních projektů (včetně nedostatečného zajištění financování následného provozu)
- nedostatečná spolupráce městských obvodů

Příležitosti pro úspěšnou implementaci plánu

- „velká“ novela zákona o sociálních službách
- zákon o sociálním bydlení
- dotační programy (ESF, národní tituly, MSK aj.)
- transformace a humanizace ústavní péče včetně psychiatrické
- aktivní politika zaměstnanosti
- přijetí celoměstské koncepce bydlení
- pokračování spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování
- spolupráce s Úřadem práce ČR
- mezioborová spolupráce

SPOLEČNÉ (PRŮŘEZOVÉ) CÍLE

V průběhu realizace ohniskových skupin s uživateli a poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit a při jednáních pracovních skupin komunitního plánování byla identifikována témata, která byla společná pro více skupin a můžeme je tudíž označit jako přesahová. Zájem na jejich řešení je společný napříč všemi oblastmi podpory, zpravidla se jedná o aktivity přesahové k tématu sociálních služeb, nikoliv však patřící do jejich výhradní působnosti. Pro snazší orientaci budeme cíle nazývat Společnými (průřezovými). Podrobněji viz přehled cílů.

Přehled cílů a opatření:

Cíl 1	Plánovat síť sociálních služeb a souvisejících aktivit
Opatření 1.1	Zachovat proces komunitního plánování ve městě Ostrava a organizační strukturu KP
Cíl 2	Udržet stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit včetně efektivního financování
Opatření 2.1	Zajistit podporu stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit
Cíl 3	Podporovat deinstitucionalizaci (transformaci ústavní péče v péči komunitní) a humanizaci pobytových sociálních služeb
Opatření 3.1	Podporovat aktivity pro realizaci transformace včetně vybudování nových služeb komunitního typu
Opatření 3.2	Humanizovat pobytové sociální služby pro seniory, individualizovat péči a podporovat nové metody práce s osobami s demencí
Cíl 4	Přispívat k naplňování Koncepce sociálního bydlení
Opatření 4.1	Podílet se na mapování potřeb cílových skupin a dostupnosti bydlení s doprovodným sociálním programem/sociálních bytů
Opatření 4.2	Nastavit systém spolupráce a zprostředkování informací o potřebách uživatelů - osob v bytové nouzi
Cíl 5	Podporovat zaměstnávání osob se sníženým pracovním uplatněním
Opatření 5.1	Rozšiřovat pracovní uplatnění osob se ztíženým přístupem na otevřený trh práce a podporovat sociální podnikání
Cíl 6	Zajistit informovanost laické i odborné veřejnosti včetně mezioborové spolupráce a spolupráce s městskými obvody
Opatření 6.1	Vytvořit místo prvního kontaktu - Sociopoint - za účelem poskytování informací ze sociální oblasti pro veřejnost
Opatření 6.2	Zajistit informovanost o poskytovatelích sociálních služeb, včetně informačních kampaní
Opatření 6.3	Vytvářet podmínky pro meziresortní spolupráci
Opatření 6.4	Spolupracovat s městskými obvody
Cíl 7	Podpora dobrovolnictví
Opatření 7.1	Udržení a podpora dobrovolnictví a aktivní spolupráce organizací zabývajících se dobrovolnickou službou na území města
Opatření 7.2	Rozvoj dobrovolnictví na území města a vznik dobrovolnického centra

Cíl 1	Plánovat síť sociálních služeb a souvisejících aktivit
Popis problému	Plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit na úrovni města je nezbytné pro udržení, rozvoj a vznik nových kapacit v síti. Cílem je zajistit lepší dostupnost a dostatečnou nabídku sociálních služeb i souvisejících aktivit v daném území prostřednictvím dlouhodobého a cyklického procesu, kterému je potřeba věnovat náležitou pozornost z hlediska jeho řízení a fungování trvale udržitelných struktur. Dále je nezbytné spolupracovat se subjekty, které přesahují rámec přímých sociálních služeb, ale svými aktivitami naplňují jednotlivé cíle a opatření.

Opatření 1.1	Zachovat proces komunitního plánování ve městě Ostrava a organizační strukturu KP
Aktivita 1.1.1	Udržení procesu komunitního plánování v Ostravě umožní další rozvoj a zkvalitnění sociálních služeb a souvisejících aktivit s respektem k potřebám uživatelů s efektivním využitím finančních zdrojů. Zajištění dostatečného množství finančních prostředků na proces komunitního plánování, tzn. činnost organizační struktury (manažerského týmu a jednotlivých pracovních skupin), vzdělávací, podpůrné a motivační aktivity (výjezdní workshopy, semináře), informační a propagační aktivity, konference, přehlídky, tisk propagačních materiálů, zajištění přístupu k informacím lidem se smyslovým postižením apod., je základní prioritou města.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit organizační strukturu KP – manažery a manažerský tým • zajistit podmínky pro setkávání pracovních skupin a manažerského týmu • zajistit financování aktivit v rámci opatření • plánovat sociální služby a související aktivity metodou komunitního plánování • umožnit rozvoj partnerství mezi zadavatelem a organizacemi, zapojit občany (uživatele) do procesu plánování • umožnit efektivní a kvalitní činnost členů struktury KP a akceschopnost při řešení aktuálních problémů • podporovat aktivity vedoucí k stabilizaci sítě a poskytovatelů
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	900 000 Kč/rok SMO, EU, MSK
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet PS: 10 Počet členů PS: cca 250 Počet členů MT: cca 24 Počet setkání MT: 8 Počet setkání PS: 80 Počet odpracovaných hodin manažerů: 1 500
Realizátoři	OSVZ SMO

Cíl 2	Udržet stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit včetně efektivního financování
Popis problému	Statutární město Ostrava jako zadavatel je odpovědné za zajištění dostatku dostupných sociálních služeb na území samosprávného celku, na kterém působí a za hospodárné investování veřejných finančních prostředků. V oblasti sociálních služeb a souvisejících aktivit je záměrem poskytovat a podporovat takové služby, které jsou potřebné, kvalitní a efektivní.

Opatření 2.1	Zajistit podporu stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit
Aktivita 2.1.1	SMO vytváří a podporuje komplex služeb a aktivit, které tvoří síť pro město Ostravu a jsou součástí sítě služeb v rámci Moravskoslezského kraje. Vytvořená síť je pravidelně revidována a nadbytečné či nevyužívané služby, aktivity nejsou zadavatelem finančně podporovány a jsou utlumovány. Základem pro úspěšné plánování je zajištění optimálního množství finančních prostředků. Služby a aktivity jsou financovány vícezdrojově, a to jak z rozpočtu města, městských obvodů, kraje, státního rozpočtu, tak z prostředků EU aj. SMO finančně podporuje vybrané služby formou víceletého financování, a to u těch služeb, které jsou nezbytné pro jejich uživatele a jejich absence by znamenala vážné ohrožení na životě.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit • realizovat monitoring podpořených projektů • revidovat síť • zajistit dostatek finančních prostředků na podporu sítě • kontrolovat využití finančních prostředků • zachovat principy efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	121 269 000 Kč/rok dotační oblasti SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet sociálních služeb a souvisejících aktivit Počet uskutečněných kontrol a monitorovacích návštěv
Realizátoři	OSVZ SMO

Cíl 3	Podporovat deinstitucionalizaci (transformaci ústavní péče v péči komunitní) a humanizaci pobytových sociálních služeb
Popis problému	Osoby se zdravotním postižením dosud žijí ve velkých institucích/ústavech, v nichž jsou zabezpečeny jejich základní životní potřeby. Musí žít v tomto specifickém prostředí, nemají možnost svobodně si zvolit místo pobytu, kde a s kým budou žít. Cílem transformace je minimalizovat tento způsob poskytování sociálních služeb a vytvořit takové služby komunitního typu, které by respektovaly jejich individuální potřeby a naplňovaly jejich práva na plnohodnotný život srovnatelný s vrstevníky. Demografický vývoj společnosti vyvolává zvyšující se potřebu péče o seniorskou populaci, zejména se syndromem demence. S ohledem na tento trend je nezbytné humanizovat/zkvalitňovat podmínky a péči v pobytových sociálních službách.

Opatření 3.1	Podporovat aktivity pro realizaci transformace včetně vybudování nových služeb komunitního typu
Aktivita 3.1.1	V souladu s Konceptí podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typu sociálních služeb (usnesení vlády č. 127 ze dne 21.2.2007) je cílem transformovat a humanizovat pobytové sociální služby poskytované PO SMO tak, aby osoby se zdravotním postižením mohly vést, pokud možno, nezávislý způsob života na základě jejich skutečných potřeb a byly začleněny do společnosti. Aktivity vedoucí k naplnění opatření: <ul style="list-style-type: none"> • nadále podporovat poskytovatele pobytových sociálních služeb při realizaci transformace, zejména jejich zaměstnance a spolupracující subjekty; • ve shodě se schválenými transformačními plány Domova Barevný svět, Domova na Liščině a Domova Jandova vybudovat (příp. rekonstruovat) objekty pro stávající uživatele těchto zařízení, tzv. domy pro sociální účely; • podporovat rozvoj, případně vznik nových, návazných terénních a ambulantních služeb v souvislosti s procesem transformace
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • realizovat výstavbu a rekonstrukci „domů pro sociální účely“: • I. etapa: výstavba 5 objektů (realizátor PO Čtyřlístek) • II. etapa A: výstavba 5 objektů (realizátor IO SMO) • II. etapa B: 2x rekonstrukce, 1x výstavba (realizátor PO Čtyřlístek) • podporovat vznik návazných terénních a ambulantních služeb – viz opatření pracovní skupiny Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	cca 300 000 000 Kč IROP, SMO
Výstup	Vybudování 11 novostaveb – „domů pro sociální účely“ Rekonstrukce 2 stávajících objektů 159 míst v nových/rekonstruovaných objektech
Realizátoři	OSVZ SMO, IO SMO, PO Čtyřlístek, ostatní poskytovatelé

Opatření 3.2	Humanizovat pobytové sociální služby pro seniory, individualizovat péči a podporovat nové metody práce s osobami s demencí
Aktivita 3.2.1	Na základě demografického vývoje a v souladu s vládními dokumenty lze předpokládat nárůst osob vyžadujících celodenní a individualizovanou péči v pobytových sociálních službách. Bude nutné poskytovat péči se znalostí nových přístupů a metod práce, např. biografický koncept péče, bazální stimulace, smyslová aktivizace, reminiscence aj. Současně s uplatňováním nových přístupů je nezbytné zlepšovat materiální podmínky ve stávajících pobytových sociálních službách.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat vzdělávání zaměstnanců poskytovatelů pobytových soc. služeb v nových metodách práce • poskytovat pobytové soc. služby převážně v jednolůžkových až dvoulůžkových pokojích • odstraňovat institucionální prvky a vytvářet „domácí“ prostředí v pobytových sociálních službách
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet uskutečněných vzdělávacích akcí (nové přístupy v praxi) Zkvalitnění nabídky ubytování (převážně jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje včetně dostupného příslušenství)
Realizátoři	PO, OSVZ SMO

Cíl 4	Přispívat k naplňování Koncepce sociálního bydlení
Popis problému	<p>Zajištění adekvátního a dostupného bydlení je palčivým problémem všech cílových skupin, zejména občanů se zdravotním postižením, seniorů, vícečetných rodin, mnoho lidí žije v nevyhovujících či nejistých podmínkách, nebo u nich chybí bydlení zcela. Existují domácnosti, u nichž dochází z nejrůznějších důvodů k dočasnému nebo trvalému výpadku finančních prostředků (např. nemoc, narození dítěte, ztráta zaměstnání, zadluženost). V ubytovnách žijí rodiny s dětmi v nevyhovujících podmínkách a hradí neúměrné náklady na bydlení.</p> <p>Statutární město Ostrava má schválenou Koncepti sociálního bydlení, jejímž generálním cílem je vytvoření uceleného systému sociálního bydlení naplňujícího potřeby obyvatel města, u kterých byla identifikována bytová nouze. Koncepte má definovány priority v oblasti prevence ztráty bydlení/bytové nouze, vymezení/zajištění kapacity bytového fondu, systému sociálního bydlení, financování sociálního bydlení. Na priority navazují konkrétní opatření vedoucí k jejich naplňování. Akční plán bude předložen orgánům SMO ke schválení do června 2019.</p> <p>Při naplňování priorit Koncepce je uplatňován participativní přístup, počítá se s úzkou spoluprací s neziskovými organizacemi - poskytovateli sociálních služeb, včetně jejich aktivního zapojení v Pracovní skupině sociálního bydlení.</p>

Opatření 4.1	Podílet se na mapování potřeb cílových skupin a dostupnosti bydlení s doprovodným sociálním programem/sociálních bytů
Aktivita 4.1.1	Podílet se na systematickém sběru dat k bytům s doprovodným sociálním programem/sociálním bytům
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • podílet se na přípravě indikátorů za účelem monitoringu počtu a struktury sociálních bytů/bytů s doprovodným sociálním programem a domácností obývajících dané byty • podílet se na mapování v souladu s dohodnutou strukturou a v daných intervalech • připomínkovat výstupy procesu mapování • zohlednit výsledky procesu mapování při realizaci doprovodného programu k bydlení v rámci vlastní organizace • účastnit se kulatých stolů s dotčenými aktéry
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	<p>Připomínkový monitorovací list</p> <p>Realizované mapování</p> <p>Počet uskutečněných kulatých stolů</p>
Realizátoři	NNO, MMO, Pracovní skupina sociálního bydlení

Opatření 4.2	Nastavit systém spolupráce a zprostředkování informací o potřebách uživatelů - osob v bytové nouzi
Aktivita 4.2.1	Nastavení participativního zapojení zástupců NNO za účelem zprostředkování potřeb cílových skupin formou ohniskových skupin, tematických jednání či využitím jiných participativních metod včetně pravidelné výměny informací
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> aktivně se podílet na práci ohniskových skupin/tematických jednání (formou vlastní účasti, případně zprostředkování účasti uživatelů - osob v bytové nouzi) komunikace výstupů práce ohniskových skupin/tematických jednání směrem k uživatelům a dalším relevantním aktérům (NNO, MMO, ÚMOB)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet ohniskových skupin Počet účastníků
Realizátoři	NNO, MMO, Pracovní skupina sociálního bydlení

Cíl 5	Podporovat zaměstnávání osob se sníženým pracovním uplatněním
Popis problému	Podpora pracovního uplatnění osob se zdravotním postižením a osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených je cílem téměř všech pracovních skupin zařazených do organizační struktury komunitního plánování v Ostravě. Navázání užší spolupráce s Úřadem práce ČR (ÚP) patří dlouhodobě k aktuálním tématům pro realizaci cílů a opatření 5. KP. Vzhledem k tomu, že ÚP disponuje nástroji k vytváření aktivní politiky zaměstnanosti, je navázání efektivní spolupráce na úrovni manažerského týmu a pracovních skupin komunitního plánování prioritním cílem.

Opatření 5.1	Rozšiřovat pracovní uplatnění osob se ztíženým přístupem na otevřený trh práce a podporovat sociální podnikání
Aktivita 5.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • přispívat k rozšíření aktivit a činností podporovaného zaměstnávání formou asistence na pracovišti • podporovat aktivity a činnosti zaměřené na zaměstnávání znevýhodněných osob (úprava pracovního prostředí, možnost zkráceného úvazku apod.) v chráněných pracovištích, chráněných dílnách • vytvářet podmínky pro rozvoj sociálního podnikání • usilovat o zlepšení spolupráce s dotčenými subjekty (zejména Úřad práce ČR a potencionální zaměstnavatelé)
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • posílit stávající dotační systém zaměřený na vytváření podmínek pro zaměstnávání osob se sníženým pracovním uplatněním a podmínek pro sociální podnikání • prohloubit spolupráci se zainteresovanými subjekty formou kulatých stolů či zapojením do organizační struktury komunitního plánování
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	předpokládané celkové náklady na rozvoj: 11 700 000 Kč/rok SMO, EU, MSK, MPSV, ÚP
Investiční náklady a finanční zdroje	dle možností dotačního titulu Loterie
Výstup	Navýšení alokace příslušného dotačního titulu o 3 500 000 Kč 2 setkání u kulatého stolu Počet nových sociálních podniků 45 nově vzniklých pracovních míst/období
Realizátoři	NNO, SMO, ÚP, skupiny KP

Cíl 6	Zajistit informovanost laické i odborné veřejnosti včetně mezioborové spolupráce a spolupráce s městskými obvody
Popis problému	Nedostatečná informovanost široké veřejnosti o nabídce sociálních služeb a aktivit, neshadná orientace v existující nabídce poskytovatelů. Nedostatečná informovanost a spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli služeb, ale i mezi jednotlivými resorty (zdravotnictví, školství, sociální oblast aj.) je jednou ze zásadních překážek k účinné spolupráci. Efektivní a účinná podpora uživatelů sociálních služeb často závisí na propojení činností, které poskytují jednotlivé resorty. Zlepšení přenosu informací, aktivní spolupráce a systematický postup při řešení nepříznivé sociální situace osob je jedním ze společných témat v rámci struktur komunitního plánování.

Opatření 6.1	Vytvořit místo prvního kontaktu Sociopointza účelem poskytování informací ze sociální oblasti pro veřejnost
Aktivita 6.1.1	Současný složitý a nepřehledný sociální systém (legislativa, dávky, nabídka služeb, aj.) běžné i odborné veřejnosti neumožňuje jednoduchou a snadnou orientaci v dané oblasti. Vytvořením místa prvního kontaktu – Sociopointu- včetně zřízení telefonické linky (přijímající i SMS) získá běžný občan (popř. zdravotnický personál, pedagogové, poskytovatelé služeb) potřebné vstupní informace na jednom místě.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> vytvořit 2 funkční místa včetně zřízení telefonické linky v rámci OSVZ SMO v prostorách Nové radnice tak, aby kontaktní místo bylo snadno dostupné a bezbariérové zajistit průběžné vzdělávání zaměstnanců Sociopoint
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 080 000 Kč/rok prostředky MMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2 vytvořená funkční místa Funkční telefonická linka Počet konzultací, kontaktů
Realizátoři	SMO

Opatření 6.2	Zajistit informovanost o poskytovatelích sociálních služeb, včetně informačních kampaní
Aktivita 6.2.1	Osvěta a poskytování informací o sociální oblasti je nezbytná. Lidé mají potřebu, pokud se ocitnou v nepříznivé sociální situaci, získávat informace o nabídce sociálních služeb a aktivit a orientovat se v nich. Nepostradatelný je dostupný a ucelený přehled poskytovatelů služeb na území města, který slouží jak laické, tak odborné veřejnosti. Cílem opatření je zlepšení všeobecného povědomí o nabídce sociálních služeb a aktivit.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> zachovat funkčnost a udržovat aktuálnost informačního systému - webového portálu <i>socialnisluzby.ostrava.cz</i>, <i>www.kpostrava.cz</i> pravidelná aktualizace tištěného katalogu sociálních služeb propagační materiály, mediální a informační kampaně organizace informačních akcí pro odbornou i širokou veřejnost (konference, semináře, kulaté stoly, workshopy, akce Lidé lidem, Vánoční trhy, aj.)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	400 000 Kč/rok SMO, MSK, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Funkční webový portál Aktualizovaný katalog poskytovatelů sociálních služeb (elektronická i tištěná verze) Počet uskutečněných akcí
Realizátoři	SMO, NNO

Opatření 6.3	Vytvářet podmínky pro meziresortní spolupráci
Aktivita 6.3.1	Uživatelé služeb všech cílových skupin často potřebují služby více resortů (např. občané se zdravotním postižením - resort sociální, zdravotnický, vzdělávací). Účinná a efektivní podpora uživatelů však často vázne na nespolupráci, nekomunikaci a neinformovanosti mezi danými resorty. Lepší spolupráci lze budovat prostřednictvím meziresortních setkání (konference, kulaté stoly, semináře, apod.).
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> realizovat meziresortní setkávání (konference) realizovat kulaté stoly realizovat společné semináře, workshopy
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	v rámci zajištění procesu KP SMO, MSK, EU, účastníci
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet uskutečněných akcí
Realizátoři	NNO, SMO SVZ, manažerský tým, pracovní skupiny

Opatření 6.4	Spolupracovat s městskými obvody
Aktivita 6.4.1	Přestože je plánování sociálních služeb svěřeno Statutem města Ostravy do kompetence magistrátu včetně deklarace potřebnosti sociálních služeb, je spolupráce s městskými obvody (MO) zásadní pro nastavení efektivní sociální politiky ve městě. V současnosti jsou zástupci MO členy pracovních skupin KP, což přispívá k lepšímu přenosu informací, většímu přehledu o možnostech podpory a pomoci občanům města.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zachovat členství/zastoupení zaměstnanců MO v pracovních skupinách KP • zajistit přenos informací z komunitního plánování na pravidelných metodických poradách s vedoucími sociálních odborů MO • realizovat pravidelné návštěvy MO, jednat se zástupci MO za účelem výměny informací
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	6 účastí na metodických poradách s MO/rok Počet jednání/návštěv MO
Realizátoři	SMO SVZ, MO

Cíl 7	Podpora dobrovolnictví
Popis problému	Dobrovolnictví je vědomá, svobodně zvolená činnost ve prospěch druhých, která je poskytována bezplatně. Dobrovolnická činnost vhodně doplňuje nabídku sociálních služeb, pomáhá zkvalitnit poskytované sociální služby a současně šetří kapacitu jejich pracovníků. Přetrvávajícím cílem je i nadále podpora a rozvoj dobrovolnictví ve všech typech organizací dle zákona o dobrovolnické službě, které chtějí dobrovolnictví využít jako svou rozšířenou součást profesionálních služeb. Z diskuse pracovních skupin vyplynula potřeba rozvoje dobrovolnické činnosti celým spektrem organizací poskytujících sociální služby a související aktivity. Jde zejména o rozvoj dobrovolnictví v organizacích sociálního a sociálně-zdravotního charakteru, v nichž se dobrovolníci uplatňují při pomoci v sociálních službách, při vzdělávání, zdravotnické péči, při práci s dětmi a mládeží, organizování volného času, při práci se seniory, lidmi se zdravotním postižením apod.

Opatření 7.1	Udržení a podpora dobrovolnictví a aktivní spolupráce organizací zabývajících se dobrovolnickou službou na území města
Aktivita 7.1.1	Činnost dobrovolnických organizací na území SMO se v průběhu let 2015–2018 výrazně zkvalitnila a zviditelnila. Dobrovolníci svou prací pomáhají zkvalitňovat poskytované sociální služby a související aktivity. Organizace se společně setkávají v rámci kulatých stolů a na společných akcích se zaměřením na propagaci dobrovolnické činnosti, například Dobrovolník roku, Lidé lidem, Vánoční trhy aj. Dobrovolnické organizace soustředí svou pozornost na systematické získávání nových dobrovolníků, jejich motivaci, supervizní podporu a morální oceňování. Svou činností se snaží reagovat na potřeby občanů města nabídkou různorodých programů a forem dobrovolnické činnosti, například program MOST - podpora mezigeneračního setkávání aj.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • připravit a realizovat akce a aktivity zaměřené na propagaci dobrovolnické činnosti • zajistit motivaci, vzdělávání a podporu dobrovolníků • zachovat setkávání v rámci kulatých stolů, odborných konferencí a seminářů
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 200 000 Kč/rok SMO, EU, MPSV, KÚ, MV ČR, MŠMT ČR, MSK
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	8 dobrovolnických organizací Počet dobrovolnických hodin v jednotlivých pracovních skupinách (DaR, ZRAK, MTKP, PK) 3 jednání u kulatého stolu/rok
Realizátoři	SMO SVZ, manažerský tým, zástupci dobrovolnických center

Opatření 7.2	Rozvoj dobrovolnictví na území města a vznik dobrovolnického centra
Aktivita 7.2.1	Rozvoj dobrovolnictví na území města je žádoucí a nezbytný s ohledem na zvyšující se potřebu počtu dobrovolníků a jejich dostupnost během celého dne (doprovody k lékařům, zajištění volnočasových aktivit či pomoc při aktivizačních činnostech aj.). Rozvoj dobrovolnictví by měl být řešen systémově a komplexně, což iniciuje vznik Dobrovolnického koordinačního centra, které bude sjednocovat činnost všech dobrovolnických organizací v MSK v oblastech jejich činnosti. Nedílnou součástí aktivit Dobrovolnického koordinačního centra by měla být osvěta široké veřejnosti a vzdělávání dobrovolníků.
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • využití kapacity koordinátora dobrovolníků v MSK pro rozvoj dobrovolnictví v sociální oblasti • oslovení dobrovolnických organizací za účelem specifikace poptávky ze strany poskytovatelů služeb a aktivit • propagace, osvěta a nábor dobrovolníků • vzdělávání dobrovolníků ve spolupráci s poskytovateli služeb a aktivit
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	700 000 Kč/rok (500 000 Kč provoz DC, 200 000 Kč rozvoj dobrovolnictví) MV ČR, MŠMT ČR, MSK, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Vznik a zahájení činnosti Dobrovolnického koordinačního centra 2 osvětové akce/období 2 vzdělávací akce/období Počet dobrovolníků (ZRAK, DaR, MTKP, PK) Počet dobrovolnických hodin (DaR, ZRAK, MTKP, PK)
Realizátoři	SMO SVZ, manažerský tým, zástupci dobrovolnických center

CÍLE V PRACOVNÍCH SKUPINÁCH

Tento dokument poskytuje v jednotlivých kapitolách informace o stávajících sociálních službách a souvisejících aktivitách, ale také o plánovaném rozvoji těchto služeb a aktivit. 5. KP umožňuje rovněž nahlédnout do problematiky financování sociálních služeb v Ostravě.

Sociální služby jsou službami zajišťujícími pomoc a podporu lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a nemohou tedy žít způsobem, který je v naší společnosti považován za standardní. Pomáhají lidem žít běžným životem - umožňují jim pracovat, nakupovat, navštěvovat školy, účastnit se aktivit volného času, starat se sám o sebe, o domácnost apod. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti jejich života. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám osob. Mezi nejpočetnější skupiny uživatelů sociálních služeb patří zejména senioři, lidé se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, ale také lidé, kteří z různých důvodů žijí „na okraji“ společnosti.

Související aktivity zahrnují nabídku podpůrných činností, které nejsou sociální službou dle zákona, ale síť sociálních služeb vhodně doplňují. Bez těchto aktivit by pomoc a podpora osobám v nepříznivé situaci byla neúplná (např. vzdělávání, volnočasové aktivity, alternativní doprava pro lidi se zdravotním postižením, dobrovolnictví apod.).

Široké spektrum sociálních služeb nabízí a poskytují především nestátní neziskové organizace a příspěvkové organizace, kdy významnými zřizovateli sociálních služeb jsou obce, kraje i MPSV ČR.

Oblast podpory pro období 2019–2022

SENIORŮ

SENIORŮ

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. Potřeba sociální podpory, pomoci a péče se ale vyskytuje i u osob mladšího věku. („Potřebná“ začíná být věková kategorie od cca 50 let věku).

Z hlediska popisu cílové skupiny, respektive vymezení osob v nepříznivé sociální situaci vyžadujících sociální pomoc lze uvést:

- Osoby, žijící ve svém domácím prostředí nebo pobytové sociální službě, které vyžadují podporu, pomoc či péči v oblastech každodenního života. Zejména oblasti zajištění své sebeobsluhy či chodu domácnosti, včetně pomoci udržování kontaktu s vnějším společenským prostředím;
- osoby, vyžadující pomoc z důvodu zdravotního postižení nebo snížených schopností, např. v důsledku oslabení svých kognitivních (poznávacích) funkcí nebo chronického duševního onemocnění;
- osoby seniorského věku s různými typy závislostí, např. nejčastěji se závislostí na alkoholu a jiných návykových látkách;
- osoby, které se ocitly ve své poslední fázi života.

Při vymezení potřeb cílové skupiny vycházíme zejména ze zkušeností poskytovatelů sociálních služeb a aktivit pro seniory v Ostravě, z Analýzy potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb 2017 a z informací z jednání pracovní skupiny.

Z hlediska vymezení potřeb seniorů považujeme za podstatné:

- Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb,
- zajistit podporu laickým i profesionálním pečujícím, kteří se starají o seniory,
- zajistit dostupné informace veřejnosti o nabídkách sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- zintenzivnit mezioborovou spolupráci (zejména se zdravotnickým sektorem),
- pokračovat v procesu humanizace, individualizace a transformace pobytových služeb,
- zajistit podporu organizacím zajišťujících volnočasové aktivity.

Na území SMO je seniorům poskytováno celkem 48 sociálních služeb a 30 souvisejících aktivit. Na zajištění péče o seniory se podílejí také dobrovolnické organizace. Finančně nejnáročnější je činnost domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem, na jejichž provozu se významnou měrou podílí statutární město Ostrava. Z pohledu klientů je nejčastěji využívanou službou pečovatelská služba a domovy pro seniory a služby odborného sociálního poradenství. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných seniorům v roce 2017 včetně rozboru financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách. SMO se na sociálních službách pro seniory podílí částkou 172 784 tis. Kč a na související aktivity vynakládá 2 143 tis. Kč.

Tabulka 6: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Senioři za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	2	0	0	2	2 504	425	750	498	773	904	5
Osobní asistence	2	0	0	2	17 954	4 536	4 533	6 410	2 474	102	50
Pečovatelská služba	10	0	6	4	62 118	28 407	15 134	10 914	5 829	1 985	143
Tísňová péče	1	0	0	1	629	115	319	45	151	40	1
Odlehčovací služby	5	0	3	2	19 412	757 0	3 623	6 080	354	339	56
Centra denní služeb	3	0	1	2	5 276	1 512	2 041	739	315	59	45
Denní stacionáře	1	0	0	1	1 590	350	914	138	40	13	7
Týdenní stacionáře	1	0	0	1	2 832	7 00	1 033	1 098	15	12	9
Domovy pro seniory	13	7	0	6	557 551	98 997	69 569	313 081	80 353	1 932	1 509
Domovy se zvláštním režimem	7	5	0	2	193 182	29 622	23 627	98 270	38 121	540	453
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních	1	1	0	0	25 696	0	3 673	13 731	1 876	193	66
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2	0	0	2	2 768	550	1 569	0	404	398	60
Celkem	48	13	10	25	891 512	172 784	126 785	451 004	130 705	6 517	2 404

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 7: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Senioři za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Klubová činnost a volnočasové aktivity	19	1	3	15	938	941	0	20	23
Prevence zdraví	7	0	0	7	3 552	685	59	1 477	1 431
Dobrovolnictví	2	0	0	2	853	260	0	0	593
Významné akce	1	0	0	1	738	237	0	341	160
Informovanost a spolupráce	1	0	0	1	96	20	0	5	71
Celkem	30	1	3	26	6 177	2 143	59	1 843	2 278

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Zajistit dostupnost pobytových sociálních služeb pro seniory i osoby se specifickými potřebami
Opatření 1.1	Navýšit kapacitu a zajistit možnost využití stávajících pobytových služeb pro cílovou skupinu seniorů a osob se specifickými potřebami
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu lůžek pobytových sociálních služeb pro seniory zejména s Alzheimerovou nemocí a jinými typy demence
Aktivita 1.1.2	Zajistit a vymezit kapacitu lůžek pobytových sociálních služeb pro osoby s kombinovanými diagnózami vyžadující 24hodinový zdravotní dohled
Aktivita 1.1.3	Navýšit kapacitu pobytové sociální služby komunitního typu pro seniory se specifickými potřebami a se závislostí nebo duševní poruchou v anamnéze
Aktivita 1.1.4	Navýšit kapacitu pobytové sociální služby domova pro seniory a domova se zvláštním režimem
Opatření 1.2	Vytvářet podmínky pro pečující při zajištění krátkodobých pobytů pro specifické skupiny klientů
Aktivita 1.2.1	Zajistit a vymezit kapacitu lůžek pro odlehčení pečujícím formou krátkodobých pobytů
Aktivita 1.2.2	Navýšit kapacitu pobytových odlehčovacích služeb

Cíl 2	Zajistit podporu a dostupnost sociálních služeb při poskytování sociální péče v domácím prostředí
Opatření 2.1	Navýšit kapacity terénních sociálních služeb pro seniory a osoby s různými typy demence
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu terénních odlehčovacích služeb
Aktivita 2.1.2	Navýšit kapacitu osobní asistence
Aktivita 2.1.3	Navýšit kapacitu pečovatelské služby
Aktivita 2.1.4	Navýšit kapacitu terénních sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Cíl 3	Podílet se na podpoře pracovníků a pečujících
Opatření 3.1	Přispívat ke vzdělávání pracovníků v sociálních službách a edukaci pečujících osob
Aktivita 3.1.1	Zprostředkovat vzdělávací kurzy pro pracovníky v sociálních službách
Aktivita 3.1.2	Zajistit edukaci pečujících osob pracovníky terénní přímé péče
Aktivita 3.1.3	Zajistit rozvoj aktivit v oblasti trénování paměti a reminiscence včetně celoročního programu

Cíl 1	Zajistit dostupnost pobytových sociálních služeb pro seniory i osoby se specifickými potřebami
Popis problému	<p>Potřeba zajistit dostupnost sociálních služeb pro osoby se specifickými potřebami či osoby vyžadující speciální přístup při zajištění péče byla zřejmá z provedené analýzy potřeb uživatelů i poskytovatelů sociálních služeb. Jedná se zejména o lidi s Alzheimerovou nemocí a jinými typy demence, s výjimečnými a specifickými onemocněními - např. apalický syndrom, vigilní kóma, umělá plicní ventilace, kombinace postižení s epilepsií apod., či pro lidi se závislostmi nebo duševní poruchou v anamnéze.</p> <p>Podporu je nezbytné zajistit i pečujícím o své blízké v domácím prostředí v době nezbytné k jejich vlastnímu odpočinku či vyřešení osobních záležitostí.</p>

Opatření 1.1	Navýšit kapacitu a zajistit možnost využití stávajících pobytových služeb pro cílovou skupinu seniorů a osob se specifickými potřebami
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu lůžek pobytových sociálních služeb pro seniory zejména s Alzheimerovou nemocí a jinými typy demence
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci k návrhu stavebních úprav včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů po rekonstrukci • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • rekonstruovat vybrané objekty • navýšit kapacity o 23 míst • zajistit financování budoucího provozu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	9 540 000 Kč/rok (KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.)
Investiční náklady a finanční zdroje	bude upřesněno po zpracování projektové dokumentace
Výstup	23 nově vytvořených míst
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.2	Zajistit a vymezit kapacitu lůžek pobytových sociálních služeb pro osoby s kombinovanými diagnózami vyžadující 24hodinový zdravotní dohled
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit výběr vhodného poskytovatele a uskutečnit jednání o zajištění potřebné služby • vytvořit analýzu personálního zajištění a materiálního vybavení • zahájit realizaci služby včetně zajištění potřebné administrativy spojené s úpravou cílové skupiny
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	bude upřesněno po zpracování analýzy personálního a materiálního vybavení
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	3 místa vymezená v rámci zdravotnického zařízení nebo ve stávající kapacitě zařízení pro specifickou cílovou skupinu
Realizátoři	PO SMO, NNO, zdravotnická zařízení

Aktivita 1.1.3	Navýšit kapacitu pobytové sociální služby komunitního typu pro seniory se specifickými potřebami a se závislostí nebo duševní poruchou v anamnéze
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci včetně vyčíslení investičních a předpokládaných provozních nákladů • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • rekonstrukce/výstavba objektu pro pobytovou službu • navýšit kapacitu o 40 míst
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 13 000 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	2019: 14 000 000 Kč EU a jiné fondy, KÚ MSK, SMO
Výstup	40 nově vytvořených míst
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.4	Navýšit kapacitu pobytové sociální služby domova pro seniory a domova se zvláštním režimem
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci včetně vyčíslení investičních a předpokládaných provozních nákladů (cca 160 míst) • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • rekonstrukce/výstavba objektu pro pobytovou službu • navýšit kapacitu o 160 míst
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 56 000 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	2019: 500 000 000 Kč EU a jiné fondy, KÚ MSK, SMO
Výstup	160 nově vytvořených míst
Realizátoři	SMO, NNO, ÚMOb

Opatření 1.2	Vytvářet podmínky pro pečující při zajištění krátkodobých pobytů pro specifické skupiny klientů
Aktivita 1.2.1	Zajistit a vymežit kapacitu lůžek pro odlehčení pečujícím formou krátkodobých pobytů
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • vyjednat a vymežit lůžka pro přechodný pobyt v příspěvkových organizacích SMO pro osoby s Alzheimerovou nemocí a jinými typy demence • vyjednat a vymežit lůžka pro přechodný pobyt v příspěvkových organizacích SMO pro osoby s kombinovanými diagnózami vyžadující intenzivní 24hodinový dozor
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	v rámci stávajícího provozu
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	10 lůžek dostupných klientům se specifickými potřebami
Realizátoři	SMO, PO SMO

Aktivita 1.2.2	Navýšit kapacitu bytových odlehčovacích služeb
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • částečná úprava objektu pro bytovou službu • navýšit kapacitu o 7 míst
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 2 220 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	7 nově vytvořených míst
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Zajistit podporu a dostupnost sociálních služeb při poskytování sociální péče v domácím prostředí
Popis problému	Dlouhodobá potřeba navyšování kapacit služeb, které mohou zabezpečit péči o seniora v jeho domácím prostředí, vyplynula z evidence počtu využití kapacit terénních sociálních služeb pro seniory vedené SMO i z analýzy potřeb občanů města, která byla provedena v souvislosti s přípravou dokumentu. Cíl reaguje rovněž na potřebu zajistit doprovodné sociální služby seniorům, kteří mají nízké příjmy, jsou sociálně vyloučení či jinak zdravotně znevýhodnění v jejich domácím prostředí.

Opatření 2.1	Navýšit kapacity terénních sociálních služeb pro seniory a osoby s různými typy demence
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu terénních odlehčovacích služeb
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu odlehčovací služby v terénní formě 2 úv. pracovníků v sociálních službách a 1 úv. sociálního pracovníka
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 620 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 3 pracovníky v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 2.1.2	Navýšit kapacitu osobní asistence
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacity osobní asistence v počtu 10 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 2 700 000 Kč/rok 2021: 2 700 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2019: navýšený počet úvazků v síti o 5 pracovníků v přímé péči 2021: navýšený počet úvazků v síti o 5 pracovníků v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 2.1.3	Navýšit kapacitu pečovatelské služby
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacity osobní asistence v počtu 4 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 1 080 000 Kč/rok 2021: 1 080 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2019: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči 2021: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 2.1.4	Navýšit kapacitu terénních sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu služby v počtu 5 úv. pracovníků v přímé péči • zajistit službu také pro seniory s nízkými příjmy, případně bez domova či jinak sociálně vyloučené, kteří využívají sdílené formy bydlení
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 1 080 000 Kč/rok 2021: 1 620 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2019: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči 2021: navýšený počet úvazků v síti o 3 pracovníky v přímé péči
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Podílet se na podpoře pracovníků a pečujících
Popis problému	<p>Z interních analytických šetření vyplynulo, že nedostatečná edukace pracovníků v sociálních službách je příčinou vyloučení potencionálního klienta se specifickými potřebami z okruhu cílové skupiny samotných sociálních služeb. Žádoucí je zvyšování odborných znalostí zaměstnanců a pečujících o potřebách klientů se specifickými potřebami a rozšiřování možností přijetí osob se specifickými potřebami v rámci stávající sítě sociálních služeb.</p> <p>Organizace poskytující sociální služby dlouhodobě pořádají kurzy pro pečující. S ohledem na demografický vývoj a trend dnešní doby, kdy senioři zůstávají v domácím prostředí co nejdéle, je nezbytné poskytnout pečujícím edukaci přímo v domácím prostředí.</p> <p>Aktivity zaměřené na trénování paměti a reminiscenci probíhají několik let, jde o jednorázové aktivity, které je žádoucí provázat a navýšit jejich kapacitu, o kterou je z řad veřejnosti zájem.</p>

Opatření 3.1	Přispívat ke vzdělávání pracovníků v sociálních službách a edukaci pečujících osob
Aktivita 3.1.1	Zprostředkovat vzdělávací kurzy pro pracovníky v sociálních službách
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> realizovat vzdělávací kurzy pro pracovníky sociálních služeb se zaměřením na získání kompetencí k práci s lidmi s Alzheimerovou demencí či jiným typem demence včetně alkoholové realizovat vzdělávací kurzy pro pracovníky sociálních služeb se zaměřením na získání kompetencí k práci s lidmi seniorského věku s kombinovanými zdravotními obtížemi
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	60 000 Kč/rok účastnický poplatek, KÚ MSK, EU, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	16 vzdělávacích kurzů pro pracovníky v sociálních službách/období
Realizátoři	NNO, SMO

Aktivita 3.1.2	Zajistit edukaci pečujících osob pracovníky terénní přímé péče
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> realizovat vzdělávací aktivity pro pracovníky terénní přímé práce v oblasti komunikace s pečujícími a předávání informací k osvojení kompetencí péče o blízké osoby zajistit v organizacích poskytujících sociální služby edukaci pečujících v jejich domácím prostředí
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	30 000 Kč/rok účastnický poplatek, KÚ MSK, EU, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	8 vzdělávacích kurzů pro pracovníky v sociálních službách/období 120 účastníků vzdělávacích kurzů/období počet proškolených pečujících
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.1.3	Zajistit rozvoj aktivit v oblasti trénování paměti a reminiscence včetně celoročního programu
Termín realizace	2020: přípravná fáze 2021–2022: realizace aktivit
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování návrhu reminiscenčních aktivit, jejich plánu a rozsahu • analýza personálního zajištění • vytvoření realizačního týmu pro naplánované aktivity • využití veřejných prostor k zapojení veřejnosti
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2021–2022: 50 000 Kč/rok KÚ MSK, EU, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	8 aktivit zaměřených na trénování paměti či reminiscenci/období
Realizátoři	NNO, SMO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
ADRA, o.p.s.
Andělé Stromu života pobočný spolek Moravskoslezský kraj
Armáda spásy v České republice, z.s.
Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace
Diakonie ČCE-středisko v Ostravě
Domov Čujkovova, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace
Domov Korytko, příspěvková organizace
Domov Magnolie, Ostrava-Vítkovice, příspěvková organizace
Domov pro seniory Iris, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvková organizace
Domov pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, příspěvková organizace
Domov pro seniory Klimkovice
Domov Slunečnice Ostrava, příspěvková organizace
Domov Sluničko, Ostrava-Vítkovice, příspěvková organizace
Domov Slunovrat, Ostrava-Přívoz, příspěvková organizace
Charita Ostrava
LADASENIOR s.r.o.
Ledax Ostrava o.p.s.
Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace
Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Ostrava-Jih
Městský obvod Slezská Ostrava
Městský obvod Vítkovice
Mobilní hospic Ondrášek, o.p.s.
Na Výminku s.r.o.
Péče srdcem, z.ú.
Podané ruce - osobní asistence
Senioři České republiky, z. s., Městská organizace Ostrava
Slezská diakonie
SLEZSKÁ HUMANITA, obecně prospěšná společnost
Slunce v dlani, o.p.s.
Společnost senior, z.s.
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Židovská obec v Ostravě

Oblast podpory pro období 2019–2022

**OBČANÉ S DUŠEVNÍM
ONEMOCNĚNÍM
A PSYCHOSOCIÁLNÍMI
OBTÍŽEMI**

OBČANÉ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM A PSYCHOSOCIÁLNÍMI OBTÍŽEMI

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílovou skupinou jsou lidé se zkušeností s duševním onemocněním a s psychosociálními obtížemi, lidé s kognitivním poškozením mozku nebo lidé v psychosociální krizi, např. oběti hromadných či individuálních neštěstí (oběti přepadení, znásilnění, autonehody, úmrtí v rodině apod.)

Jedná se o osoby, které z důvodu vzniku a trvání duševní nemoci nemohou dostatečně uspokojovat své bio-psycho-sociální potřeby, nebo jim hrozí akutní ohrožení duševního zdraví. Tuto skupinu doplňují jejich rodinní příslušníci a osoby blízké.

Lidé s duševním onemocněním velmi často kvůli své nemoci ztrácejí rodinu a přátele, nejsou schopni dokončit studium, pracovat tak, jako dříve. Mohou se dostávat do dluhové pasti či závislosti na návykových látkách nebo alkoholu. V mnoha případech jsou nuceni dlouhodobě a opakovaně pobývat v psychiatrických nemocnicích, mnohdy přicházejí o bydlení.

Kromě toho trpí sociálním stigmatem přetrvávajícím v majoritní společnosti a podporovaném médiu. Všechny tyto dopady diskriminují a znevýhodňují osoby s duševním onemocněním v běžném každodenním životě.

V současné době probíhá reforma systému psychiatrické péče, která směřuje ke vzniku Center duševního zdraví na komunitní bázi, společně s destigmatizačními kampaněmi a prohlubováním meziresortní spolupráce.

Z hlediska vymezení potřeb lidí s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi považujeme aktuálně za podstatné:

- Zajistit dostupnost pobytových služeb pro osoby s duálními diagnózami (kombinace duševního onemocnění a další diagnózy, která je kontraindikací pro přijetí do pobytového zařízení, např. závislosti na alkoholu nebo návykových látkách, mentální retardace),
- zajistit dostatek kapacit a dostupnost bydlení pro osoby s duševním onemocněním v závislosti na míře nutné podpory (v posloupnosti domov se zvláštním režimem -> chráněné bydlení -> podporované bydlení -> vlastní bydlení),
- iniciovat vznik pracovních míst pro osoby s duševním onemocněním na volném trhu práce, rozvíjet jejich pracovní potenciál a podpořit jejich setrvání v zaměstnání; spolupracovat v této oblasti jak s úřadem práce, tak s konkrétními zaměstnavateli a podpořit rozvoj sociálního podnikání ve městě,
- zintenzivnit mezioborovou spolupráci v souvislosti s probíhající reformou psychiatrické péče, zejména pak mezi sociálním a zdravotnickým sektorem,
- reagovat na narůstající poptávku po kognitivně-rehabilitačních aktivitách dostupných pro klienty napříč dalšími cílovými skupinami,

- posílit vnitřní kompetence, sebevědomí lidí s duševním onemocněním i zodpovědnost za svůj život včetně podpory aktivit peer-konzultantů (lidé s vlastní zkušeností s duševním onemocněním, kteří pracují s klienty aktuálně dekompenzovanými v jejich domácím prostředí),
- destigmatizovat duševní onemocnění, snižovat tíhu společenských předsudků veřejnosti a vyvíjení aktivit směřujících ke zmenšení diskriminace osob se zkušeností s duševním onemocněním.

Občanům s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi je na území SMO určeno 15 sociálních služeb a 12 souvisejících aktivit. V průběhu realizace 4. KP byla pro tuto cílovou skupinu uživatelů navýšena kapacita sociální služby chráněného bydlení, sociálně terapeutických dílen, sociální rehabilitace a podpory samostatného bydlení. Většinovým zřizovatelem jsou NNO, pouze 2 služby jsou zřizovány SMO (Domov se zvláštním režimem a Telefonická krizová pomoc).

Právě domovy se zvláštním režimem jsou v rámci této cílové skupiny službou finančně náročnější a velkou část příjmů tvoří úhrady od uživatelů za poskytované služby (41 %). Příjmy z úhrad uživatelů tvoří také jeden z finančních zdrojů provozu chráněného bydlení. Ostatní služby jsou klientům poskytovány zdarma. Na financování provozu těchto sociálních služeb se významnou měrou podílí kraj ze státního rozpočtu. Z pohledu klientů je nejčastěji využívanou službou telefonická krizová pomoc, kterou v roce 2017 kontaktovalo 2 371 klientů. SMO se podílí na zajištění sociálních služeb částkou 12 628 tis. Kč a 6 603 tis. Kč na zajištění souvisejících aktivit. Detailní rozbor včetně financování a klientů je znázorněn v tabulkách.

Tabulka 8: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	2	0	0	2	1 809	531	1 191	0	87	205	2
Podpora samostatného bydlení	1	0	0	1	2 528	0	0	118	2 410	64	4
Domovy se zvláštním režimem	3	1	0	2	28 475	733 0	8 511	11 680	2 103	81	80
Chráněné bydlení	3	0	0	3	9 027	1 760	3 932	2 602	733	23	42
Krizová pomoc	1	0	0	1	5 925	1 525	4 217	0	183	1 112	6
Telefonická krizová pomoc	1	1	0	0	1 737	1 247	0	0	477	2 371	1
Služby následné péče	1	0	0	1	1 062	230	790	0	41	64	2
Sociální rehabilitace	3	0	0	3	7 469	5	0	0	7 464	140	31
Celkem	15	2	0	13	58 032	12 628	18 641	14 400	13 498	4 060	168

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 9: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Prevence zdraví	1	0	0	1	47	22	0	16	9
Zaměstnávání	5	0	0	5	28 602	4 845	0	0	23 699
Podpora pečujících osob a svépomocných skupin	1	0	0	1	599	556	34	0	9
Vytváření podmínek a vyrovnávání příležitostí	3	0	0	3	1 810	975	0	0	835
Informovanost a spolupráce	1	0	0	1	313	205	0	26	82
Celkem	11	0	0	11	31 371	6 603	34	42	24 634

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Zajistit dostupnost sociálních služeb pro cílovou skupinu
Opatření 1.1	Vytvořit podmínky pro vznik a rozvoj sociálních služeb pro cílovou skupinu
Aktivita 1.1.1	Podpořit vznik sociálně terapeutických dílen pro lidi s duševním onemocněním
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu sociální rehabilitace pro lidi s duševním onemocněním

Cíl 2	Podporovat rozvoj sociálních služeb v oblasti bydlení pro lidi s duševním onemocněním
Opatření 2.1	Vytvořit podmínky pro rozvoj podpory při bydlení
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu sociální služby podpora samostatného bydlení
Aktivita 2.1.2	Navýšit kapacitu chráněného bydlení

Cíl 3	Zajistit přenos informací mezi resorty o průběhu a realizaci transformace psychiatrické péče
Opatření 3.1	Posilovat spolupráci mezi zdravotnickým a sociálním sektorem
Aktivita 3.1.1	Uspořádat meziresortní setkání s odborníky ze sociální a zdravotnické oblasti
Aktivita 3.1.2	Nastavit dlouhodobou spolupráci mezi resorty
Aktivita 3.1.3	Podporovat vznik a rozvoj činnosti terénních týmů, návazných sociálních služeb a aktivit v souvislosti s transformací psychiatrické péče (např.: služby následné péče, volný čas, multidisciplinární terénní týmy)

Cíl 4	Podporovat rozvoj pracovního uplatnění lidí s duševním onemocněním
Opatření 4.1	Podporovat zaměstnávání lidí s duševním onemocněním na chráněném trhu práce
Aktivita 4.1.1	Zajistit podmínky pro zaměstnávání lidí se zkušeností jako odborníků na duševní onemocnění (peer konzultanti)
Aktivita 4.1.2	Podporovat rozvoj kapacit chráněných pracovišť
Opatření 4.2	Podporovat vznik a rozvoj komunikačních technologií a návazných aktivit v oblasti zaměstnávání
Aktivita 4.2.1	Vytvořit webový portál a mobilní aplikaci
Aktivita 4.2.2	Zajistit aktivní provoz a správu webové a mobilní aplikace

Cíl 1	Zajistit dostupnost sociálních služeb pro cílovou skupinu
Popis problému	Služby sociálně terapeutických dílen a sociální rehabilitace jsou nedílnou součástí podpory osob s duševním onemocněním v uplatnitelnosti nejen na trhu práce, ale také v jejich osobním životě. Vznik sociálně terapeutických dílen (STD) a navýšení kapacit sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním na území města Ostravy za účelem podpoří systematickou přípravu osob se zdravotním postižením na uplatnění se na trhu práce a k zapojení se do běžného života. STD budou fungovat jako další zdroj možného rozvoje člověka směrem k pracovnímu uplatnění, zachování jeho pracovního potenciálu a přirozeně navazovat a doplňovat systém pracovních a sociálních rehabilitací.

Opatření 1.1	Vytvořit podmínky pro vznik a rozvoj sociálních služeb pro cílovou skupinu
Aktivita 1.1.1	Podpořit vznik sociálně terapeutických dílen pro lidi s duševním onemocněním
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • monitorovat potřeby zájemců o službu • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu sociálně terapeutických dílen v počtu 4 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2 500 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, dary nadace, vlastní zdroje
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	10 klientů služby/rok Navýšený počet úvazků v síti o 4 pracovníky v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu sociální rehabilitace pro lidi s duševním onemocněním
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • monitorovat potřeby zájemců o službu • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu sociální rehabilitace v počtu 1,5 úv. pracovníků v přímé péči.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	810 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, dary nadace, vlastní zdroje
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 1,5 pracovníky v přímé péči
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Podporovat rozvoj sociálních služeb v oblasti bydlení pro lidi s duševním onemocněním
Popis problému	Kvalita života klientů ve službě podpora samostatného bydlení a chráněného bydlení výrazně přispívá k lepšímu sociálnímu začlenění osob s duševním onemocněním než pobyt v psychiatrických nemocnicích. Služby v komunitě (ve vlastním prostředí pacientů/klientů) existují jen na některých místech, a to ještě v nedostatečné míře. Zájmem odborníků je přenést péči o osoby s duševním onemocněním do komunity tak, aby klienti mohli žít ve svém přirozeném prostředí.

Opatření 2.1	Vytvořit podmínky pro rozvoj podpory při bydlení
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu sociální služby podpora samostatného bydlení
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • monitorovat potřeby zájemců o službu • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu podpory samostatného bydlení v počtu 1,5 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	810 000 Kč/rok EU, KÚ MSK, SMO, dary nadace, vlastní zdroje
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 1,5 pracovníky v přímé péči počet uživatelů v terénní sociální službě počet uživatelů v nácvikových bytech počet uživatelů, kteří našli vhodné následné bydlení
Realizátoři	NNO

Aktivita 2.1.2	Navýšit kapacitu chráněného bydlení
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci k návrhu stavebních úprav včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • rekonstrukce vybraných bytových jednotek či objektu • navýšit kapacitu o 2 bytové jednotky a 8 míst ve vybraném objektu • zajistit financování budoucího provozu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	3 500 000 Kč/rok EU, KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace, vlastní zdroje
Investiční náklady a finanční zdroje	1 200 000 Kč (koupě bytových jednotek/rekonstrukce) další náklady budou upřesněny po zpracování projektové dokumentace EU, KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace, vlastní zdroje
Výstup	Počet bytových jednotek Počet uživatelů 10 nově vzniklých míst
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Zajistit přenos informací mezi resorty o průběhu a realizaci transformace psychiatrické péče
Popis problému	Systemová spolupráce mezi jednotlivými zdravotnickými a sociálními službami, včetně komunikace a propojení těchto služeb je v současné době nedostatečná. Nedílnou součástí procesu spolupráce je aktivní zapojení sociálních pracovníků a specialistů na pracovní uplatnění a navýšení kompetencí psychiatrických sester.

Opatření 3.1	Posilovat spolupráci mezi zdravotnickým a sociálním sektorem
Aktivita 3.1.1	Uspořádat meziresortní setkání s odborníky ze sociální a zdravotnické oblasti
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	Uspořádat konference, kulaté stoly, workshopy
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	30 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, dary nadace, vlastní zdroje, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	4 konference/období Počet setkání (kulaté stoly, workshopy)
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.1.2	Nastavit dlouhodobou spolupráci mezi resorty
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit účast psychiatrů na jednáních pracovní skupiny • udržovat průběžnou komunikaci a výměnu aktuálních informací v oblasti reformy psychiatrické péče • účastnit se jednání ohledně vzniku CDZ v Ostravě • zajistit prezentaci poskytovatelů sociálních služeb na odborných zdravotnických seminářích • dohodnout způsob poskytování konzultací ze strany psychiatrů • podporovat spolupráci mezi sociálními službami navzájem
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet společných jednání se zdravotníky Počet prezentací poskytovatelů na seminářích Počet uskutečněných konzultací Počet vzniklých CDZ v Ostravě
Realizátoři	NNO, SMO, pracovní skupina KP

Aktivita 3.1.3	Podporovat vznik a rozvoj činnosti terénních týmů, návazných sociálních služeb a aktivit v souvislosti s transformací psychiatrické péče (např.: služby následné péče, volný čas, multidisciplinární terénní týmy)
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu sociálních služeb a aktivit v souladu se zjištěnými potřebami
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	náklady budou vyčísleny podle zjištěných potřeb
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet rozvojových či nových sociálních služeb Počet rozvojových či nových souvisejících aktivit
Realizátoři	NNO, SMO, zdravotnická zařízení

Cíl 4	Podporovat rozvoj pracovního uplatnění lidí s duševním onemocněním
Popis problému	Nabídka pracovního uplatnění pro osoby s duševním onemocněním je na stávajícím trhu práce nedostatečná a je ovlivněna nízkým povědomím a předsudky zaměstnavatelů o tom, co duševní onemocnění obnáší, možnými obavami vůči omezením takového zaměstnance a přizpůsobení pracovního místa. Peer konzultanti, coby osoby s vlastní zkušeností s duševním onemocněním a pracující v rámci profesionálních týmů poskytovatelů služeb jako odborníci na vlastní onemocnění, mohou být zaměstnavatelům prospěšní. Nabídka zaměstnání a jeho zprostředkování je ze strany ÚP nedostatečná, možným důvodem může být nízká schopnost zachytit a vyhodnotit individuální potřeby klienta a zohlednit je v procesu zprostředkování zaměstnání (závažnost omezení, schopnosti a kompetence na straně klienta versus požadavky a nabídka ze strany zaměstnavatele).

Opatření 4.1	Podporovat zaměstnávání lidí s duševním onemocněním na chráněném trhu práce
Aktivita 4.1.1	Zajistit podmínky pro zaměstnávání lidí se zkušeností jako odborníků na duševní onemocnění (peer konzultanti)
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zahájit vyjednávání se zástupci MSK ve věci začlenění pracovní pozice peer konzultanta do systému poskytování sociálních služeb • spolupracovat s jednotlivými organizacemi, v nichž budou peer konzultanti působit • zajistit finanční zdroje pro pracovní pozici peer konzultantů
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 650 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	4 úvazky peer konzultantů/rok Počet odpracovaných hodin Počet uživatelů
Realizátoři	NNO

Aktivita 4.1.2	Podporovat rozvoj kapacit chráněných pracovišť
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<p>Aktivity jsou zaměřeny na rozvoj a navýšení počtu pracovních míst pro lidi se zdravotním postižením na chráněných pracovištích (sociální podniky, organizace se statutem uznaného zaměstnavatele na chráněném trhu práce).</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozšířit podniky do nových prostor, zajistit rekonstrukci • připravit OZP k zaměstnání ve spolupráci s úřadem práce v rámci programu přípravy na práci • rozšířit kapacity chráněných pracovišť • realizovat zkušební provoz a zahájení řádného provozu • zajistit udržitelnost provozoven s navýšenou kapacitou
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	11 334 000 Kč/rok ÚP ČR, MSK, EU, SMO, vlastní zdroje
Investiční náklady a finanční zdroje	2019: 5 700 000 Kč (rekonstrukce prostor, vybavení a zařízení) ÚP ČR, MSK, EU, SMO, vlastní zdroje
Výstup	Počet chráněných míst 41 zkrácených úvazků pro CS/rok
Realizátoři	NNO

Opatření 4.2	Podporovat vznik a rozvoj komunikačních technologií a návazných aktivit v oblasti zaměstnávání
Aktivita 4.2.1	Vytvořit webový portál a mobilní aplikaci
Termín realizace	2019
Kroky vedoucí k realizaci	<p>Aktivita vede k vytvoření webového portálu ve spolupráci s vybranou IT firmou, který bude sdružovat nabídku sociálních podniků a služeb případně souvisejících aktivit na jednom místě a tím vytvářet prostor pro poptávku či směnu v nabízených činnostech.</p> <p>Postup:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovat konkrétní podobu a funkčnost portálu (spolupráce se zastřešujícími organizacemi Klastř Sinec, Asociace společenské odpovědnosti atd.) • spolupracovat při vytváření webového portálu a následně mobilní aplikace s IT firmou
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Funkční webový portál a aplikace
Realizátoři	NNO

Aktivita 4.2.2	Zajistit aktivní provoz a správu webové a mobilní aplikace
Termín realizace	2020–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • obsahové plnění portálu (oslovování neziskových org., sociálních podniků, aktivní spolupráce na vytváření obsahu, workshopy pro organizace – marketingové zaměření, jak vytvořit zajímavou nabídku organizace, fungování portálu) • vytvoření marketingové strategie, oslovování firem • pilotní provozování portálu, ověřování funkčnosti a eliminace problémů • provoz portálu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	415 000 Kč/rok příjmy z provozu webu, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	4 workshopy 15 zapojených NNO 20 zapojených firem a podniků
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
Asociace TRIGON, o.p.s.
Beskyd DZR, o.p.s.
Centrum ANABELL, z.ú.
Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví Moravskoslezského kraje, z. s.
Domov Slunovrat, Ostrava-Přívoz, příspěvková organizace
Ekípa, z.s.
Charita sv. Alexandra
Krabičky – výrobní družstvo
Krizové centrum Ostrava, z.s.
MENS SANA, z.ú.
Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace
Městský obvod Hrabová
Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Poruba
Spirála, o.p.s.
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Svépomocná společnost Mlýnek, z.s.

Oblast podpory pro období 2019–2022

**OBČANÉ SE ZRAKOVÝM
POSTIŽENÍM**

OBČANÉ SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílovou skupinu tvoří:

- Děti a dospělí se zrakovým postižením,
- děti a dospělí se zrakovým a kombinovaným zdravotním postižením,
- děti a dospělí s ohroženým vývojem v oblasti zrakového vnímání,
- rodiny a zákonní zástupci dětí v raném věku s výše uvedenými druhy postižení a ohroženým vývojem v oblasti zrakového vnímání.

Nabídka poskytovatelů služeb pokrývá všechny věkové skupiny na území města Ostravy. Služby jsou poskytovány ambulantní a terénní formou.

Vymezení potřeb občanů se zrakovým postižením:

Potřeby cílové skupiny jsou různorodé v závislosti na věku člověka se zdravotním postižením, ale také na rozsahu jeho zrakového postižení, tj. od slabozrakosti až po nevidomost.

Občanům se zrakovým postižením jsou na území SMO poskytovány celkem 4 sociální služby a 3 související aktivity. Jejich jediným zřizovatelem jsou NNO. Z hlediska finanční náročnosti jsou provozně nejnákladnější služby sociální rehabilitace. Služby jsou klientům poskytovány zdarma. Největší podíl na financování těchto služeb má kraj prostřednictvím státní dotace, a to částkou 4 869 tis. Kč. Z hlediska klientů se nejvíce využívají služby sociální rehabilitace, kdy v roce 2017 těchto služeb využilo 1 011 klientů. SMO přispívá na sociální služby částkou 1 411 tis. Kč a na související aktivity 265 tis. Kč. Podrobný rozbor financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 10: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané se zrakovým postižením za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Sociální rehabilitace	3	0	0	3	6 116	999	3 837	118	1 011	225	12
Raná péče	1	0	0	1	1 531	412	1 032	0	87	33	7
Celkem	4	0	0	4	7 647	1 411	4 869	118	1 098	258	19

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 11: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané se zrakovým postižením za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Informovanost a spolupráce	1	0	0	1	73	70	0	0	3
Vytváření podmínek a vyrovnávání příležitostí pro osoby se ZP	2	0	0	2	757	195	130	0	432
Celkem	3	0	0	3	830	265	130	0	435

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Zvýšit povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke zrakově postiženým u laické i odborné veřejnosti
Opatření 1.1	Posílit kompetence odborné veřejnosti pro práci s klienty
Aktivita 1.1.1	Realizovat vzdělávací a informační aktivity za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků, úředníků a sociálních pracovníků v ostatních sociálních službách a zdravotnického personálu
Opatření 1.2	Rozvíjet povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke zrakově postiženým u široké veřejnosti
Aktivita 1.2.1	Realizovat informační aktivity za účelem zvýšení povědomí široké veřejnosti o potřebách občanů se zrakovým postižením (vč. bezbariérového pohybu ve veřejném prostoru)

Cíl 2	Zpřístupnit veřejný prostor a odstranit bariéry pohybu
Opatření 2.1	Posílit koordinaci a informovanost relevantních subjektů a veřejnosti
Aktivita 2.1.1	Podílet se na rozvoji systému výměny informací a uplatňování opravných mechanismů ve spolupráci s dotčenými aktéry

Cíl 1	Zvýšit povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke zrakově postiženým u laické i odborné veřejnosti
Popis problému	Dostupnost informací o každodenním běžném životě osob se zrakovým postižením a zájem o jejich potřeby, stejně jako vhodný přístup k těmto osobám, je u většinové společnosti na okraji jejího zájmu. Problémy, s nimiž se osoby se zrakovým postižením denně potýkají, mohou přiblížit zainteresované instituce např. formou interaktivních workshopů, seminářů a výraznějším zapojením zadavatele, poskytovatelů a klientů do komunitního plánování.

Opatření 1.1	Posílit kompetence odborné veřejnosti pro práci s klienty
Aktivita 1.1.1	Realizovat vzdělávací a informační aktivity za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků, úředníků a sociálních pracovníků v ostatních sociálních službách a zdravotnického personálu
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zmapovat potřeby zainteresovaných institucí (témata, rozsah, forma) • realizovat vzdělávací aktivity (workshopy a semináře, příspěvky na odborných konferencích, vzájemná metodická podpora a realizace stáží) • zajistit účast zástupce služeb pro zrakově postižené na jednáních ostatních pracovních skupin KP a dalších platforem a vybrat témata k představení/projednání (ÚP ČR, městské obvody - odbory sociální) • informovat pracovníky v rámci depistáží • prezentovat příspěvky o cílové skupině na odborných zdravotnických konferencích
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	5 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, EU, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	15 realizovaných vzdělávacích aktivit/období 12 aktivních účastí na jednáních pracovních skupin komunitního plánování/období 100 jednání se zdravotníky/období 4 příspěvky na odborných zdravotnických konferencích/období
Realizátoři	NNO

Opatření 2.1	Rozvíjet povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke zrakově postiženým u veřejnosti
Aktivita 2.1.1	Realizovat informační aktivity za účelem zvýšení povědomí veřejnosti o potřebách občanů se zrakovým postižením (vč. bezbariérového pohybu ve veřejném prostoru)
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní účast na tematických akcích pro veřejnost (Lidé lidem, Křídlení, Advent plný andělů, Bílá pastelka, JobFest, Burza práce, Týden rané péče...) • realizace informační kampaně (přednášková činnost, workshopy a semináře, zážitkové akce - např. Umění žít ve tmě) • zpracování a distribuce tištěných informačních materiálů (leták, brožura)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 600 000 Kč/rok (100 000 Kč běžná propagace, 500 000 Kč Umění žít ve tmě) 2020–2022: 100 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, EU, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Aktivní účast na 20 tematických akcích/období Realizace 12 aktivit v rámci informační kampaně/období 1 realizovaná zážitková akce - Umění žít ve tmě 10 000 distribuovaných letáků/období
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Zpřístupnit veřejný prostor a odstranit bariéry pohybu
Popis problému	Veřejný prostor je pro osoby se zrakovým postižením velmi špatně přístupný z důvodu v něm umístěných překážek. Překážky jsou ve veřejném prostoru instalovány na základě nedostatečného povědomí o omezeních pohybu zrakově postižených ve veřejném prostoru (např. špatné vodící linie, překážky - vývěsky, květináče, mobiliář aj.). Další bariérou bývá absence hlasové signalizace v MHD i na vnitrostátních linkách (hlášení zastávek, nevhodně zvolené zastávky na znamení, značení v místech přestupních uzlů). Žádoucí je rovněž zvýšení míry poskytování informací prostřednictvím webových stránek zainteresovaných institucí o připravovaných nebo probíhajících úpravách veřejného prostoru.

Opatření 2.1	Posílit koordinaci a informovanost relevantních subjektů a veřejnosti
Aktivita 2.1.1	Podílet se na rozvoji systému výměny informací a uplatňování opravných mechanismů ve spolupráci s dotčenými aktéry
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • shromažďovat podněty o bariérách ve veřejném prostoru od klientů a zástupců NNO • realizovat kontroly prováděných stavebních úprav • komunikovat s odpovědnými institucemi za účelem odstranění bariéry • participovat na přípravě výstavby a stavebních úprav formou konzultací pro funkční bezbariérové řešení (architekti, stavební úřady, realizátoři)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	84 000 Kč/rok dary, nadace, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet řešených podnětů 100 realizovaných jednání (architekti, stavební úřady, realizátoři) 200 uskutečněných kontrol 420 hodin odpracovaných hodin poradce na problematiku bariér
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
KAFIRA o.p.s
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Středisko rané péče SPRP, pobočka Ostrava
TyfloCentrum Ostrava, o.p.s.
Tyfloservis, o.p.s.

Oblast podpory pro období 2019–2022

OBČANÉ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

OBČANÉ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílovou skupinou jsou občané se sluchovým postižením a jejich rodiny žijící na území města Ostravy. Sluchové postižení může být různé, odvíjí se podle:

- Příčiny vzniku na vrozené či získané nemoci, úrazem či stářím,
- velikosti ztráty sluchu, která se znázorňuje ztrátou decibelů (dB.) a může tak být různý stupeň nedoslýchavosti až hluchoty,
- lokality poškození sluchu na převodní (zevní a střední ucho) a percepční (vnitřní ucho),
- období, kdy ke ztrátě sluchu došlo, zda před rozvojem mluvené řeči (prelingválně), nebo až po rozvoji mluvené řeči (postlingválně).

Částečnou ztrátu sluchu lze kompenzovat sluchadly, u nichž je nutné správné seřízení podle aktuálního audiogramu. Úplnou ztrátu sluchu lze kompenzovat kochleárním implantátem, což je elektronické zařízení, které nahrazuje funkci poškozeného vnitřního ucha. Na rozdíl od sluchadel, která zvuky zesilují, kochleární implantáty nahrazují práci poškozených částí vnitřního ucha (hlemýždě), aby dodaly zvukové signály do mozku. Osoby se sluchovým postižením mohou využít další kompenzační pomůcky dostupné na trhu založené převážně na převádění akustického signálu na světelný či vibrační signál.

Každá osoba se sluchovým postižením na základě výše popsaných skutečností preferuje jiný způsob komunikace. Může jít o znakový jazyk, znakovanou češtinu, vizualizaci mluvené řeči (odezírání), nebo o písemný záznam mluvené řeči (přepis). Avšak nejdůležitější je dodržovat zásady správné komunikace.

Osoby se sluchovým postižením mají i rozdílné potřeby, a to díky výše popsaným skutečnostem a faktu, že každá osoba může mít odlišnou úroveň adaptace na ztrátu sluchu. Je tedy nutný individuální přístup. Hluchoslepá americká spisovatelka Helena Kellerová napsala: „Slepota odděluje lidi od věcí, hluchota od lidí.“

Mezi základní potřebu osob se sluchovým postižením patří odstraňování komunikačních bariér tak, aby měly přístup k informacím a mohly žít plnohodnotnější život.

Občané se sluchovým postižením mohou na území SMO využít 6 sociálních služeb a 8 souvisejících aktivit, které zřizují NNO. V průběhu realizace 4. KP došlo k navýšení kapacity tlumočnických služeb. Z hlediska provozních nákladů jsou finančně nejnáročnější právě tlumočnické služby, které jsou nejzásadnější službou pro cílovou skupinu, ty jsou rovněž nejčastěji využívanou službou ze strany klientů. Všechny sociální služby poskytované osobám se sluchovým postižením jsou zdarma. Z převážné části jsou zajišťovány z prostřednictvím kraje ze státní dotace. SMO se podílí na financování sociálních služeb částkou 804 tis. Kč a souvisejících aktivit 307 tis. Kč. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 12: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané se sluchovým postižením za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	1	0	0	1	628	190	438	0	0	209	1
Tlumočnické služby	2	0	0	2	2 996	377	2 328	0	291	328	9
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1	0	0	1	769	82	687	0	0	267	2
Raná péče	1	0	0	1	842	100	684	0	59	17	5
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1	0	0	1	805	55	728	0	22	8	8
Celkem	6	0	0	6	6 040	804	4 865	0	372	829	25

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 13: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané se sluchovým postižením za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Prevence zdraví	6	0	0	6	885	236	0	529	145
Vytváření podmínek a vyrovnávání příležitostí	1	0	0	1	59	40	0	0	19
Sociálně preventivní aktivity	1	0	0	1	121	31	0	0	90
Celkem	8	0	0	8	1 065	307	0	529	254

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Navýšit kapacitu a podporovat stabilizaci a kvalitu služeb pro lidi se sluchovým postižením
Opatření 1.1	Podporovat zvyšování kvality tlumočnické služby v daném území a osvěty o možnostech využití služby klienty
Aktivita 1.1.1	Realizovat osvětu o možnostech tlumočnické služby a vzdělávací aktivity pro pracovníky
Opatření 1.2	Navýšit kapacitu sociálních služeb pro sluchově postižené lidi
Aktivita 1.2.1	Navýšit kapacitu tlumočnických služeb

Cíl 2	Podporovat rozvoj chybějících aktivit pro slyšící děti neslyšících rodičů a starší děti se sluchovým postižením
Opatření 2.1	Podporovat slyšící dětí neslyšících rodičů v dospělém i dětském věku
Aktivita 2.1.1	Realizovat setkání a aktivity pro dospělé i děti
Opatření 2.2	Podporovat aktivity pro rodiny se staršími dětmi se sluchovým postižením
Aktivita 2.2.1	Realizovat jednodenní a pobytové aktivity pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením

Cíl 3	Zvýšit povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke sluchově postiženým občanům u laické i odborné veřejnosti
Opatření 3.1	Posílit kompetence odborné veřejnosti pro práci s klienty
Aktivita 3.1.1	Realizovat vzdělávací a informační aktivity za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků, sociálních pracovníků odborných poraden a zdravotnického personálu
Aktivita 3.1.2	Realizovat osvětové a informační akce se zaměřením na problematiku lidí se sluchovým postižením

Cíl 1	Navýšit kapacitu a podporovat stabilizaci a kvalitu služeb pro lidi se sluchovým postižením
Popis problému	Zákonem definované požadavky na formální vzdělání tlumočnicků není vyváženo systematickou podporou jejich dalšího vzdělávání a rozvoje, což se odráží ve stávajícím nedostatečném počtu tlumočnicků do znakového jazyka, dostupnosti a kvalitě tlumočnické služby. Nedostatečná osvěta o možnostech tlumočnických služeb je jednou z možných příčin nereálných představ osob se sluchovým postižením o jejich fungování. Představy mohou pramenit např. z obavy vysoké úhrady, stigmatizace či nereálného očekávání, že tlumočnick za ně vyřeší problém.

Opatření 1.1	Podporovat zvyšování kvality tlumočnické služby v daném území a osvěty o možnostech využití služby klienty
Aktivita 1.1.1	Realizovat osvětu o možnostech tlumočnické služby a vzdělávací aktivity pro pracovníky
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> realizovat setkání za účelem zvýšení povědomí a znalostí lidí se sluchovým postižením o tlumočnické službě (on-line i fyzické) zmapovat a zrealizovat vzdělávací potřeby tlumočnicků a přepisovatelů
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	setkání osob se sluchovým postižením: 10 000 Kč/rok vzdělávací aktivity pro tlumočnický: 20 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, MPSV, EU, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	4 setkání lidí se sluchovým postižením/období Počet účastníků setkání 8 vzdělávacích aktivit/období
Realizátoři	NNO

Opatření 1.2	Navýšit kapacitu sociálních služeb pro sluchově postižené lidi
Aktivita 1.2.1	Navýšit kapacitu tlumočnických služeb
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy zajistit financování budoucího provozu navýšení kapacity tlumočnické služby v počtu 0,5 úv. pracovníků v sociálních službách
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	270 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 0,5 pracovníka v přímé péči (tlumočnick do ZJ)
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Podporovat rozvoj chybějících aktivit pro slyšící děti neslyšících rodičů a starší děti se sluchovým postižením
Popis problému	Slyšící děti neslyšících rodičů (CODA - Children Of Deaf Adults) jsou specifickou skupinou, která vyrůstá ve dvou světech - ve světě neslyšících a ve světě slyšících. Aktivity zaměřené na podporu slyšících dětí neslyšících rodičů a aktivity pro rodiny se staršími dětmi se sluchovým postižením ve věku 6–18 let nejsou na území města dostatečně zajištěny.

Opatření 2.1	Podporovat slyšící děti neslyšících rodičů v dospělém i dětském věku
Aktivita 2.1.1	Realizovat setkání a aktivity pro dospělé i děti
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> realizovat setkání pro dospělé CODA minimálně 2 x ročně (témata např.: definovat potřeby a navázat na ně současné aktivity pro děti CODA) realizovat pravidelné aktivity pro děti CODA na základě výstupů ze setkání dospělých CODA, minimálně 3 x ročně
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	setkání dospělí: 10 000 Kč/rok aktivity děti: 15 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, MPSV, MZ, EU, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	8 setkání dospělých/období 12 aktivit pro děti/období
Realizátoři	NNO

Opatření 2.2	Podporovat aktivity pro rodiny se staršími dětmi se sluchovým postižením
Aktivita 2.2.1	Realizovat jednodenní a pobytové aktivity pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> připravit a realizovat víkendové pobyty pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením (6–18 let) připravit a realizovat jednodenní aktivity pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením (6–18 let)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	100 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, MPSV, MZ, dary a nadace, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	12 jednodenních aktivit pro rodiny s dětmi/období 4 víkendové pobyty pro rodiny s dětmi/období
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Zvýšit povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke sluchově postiženým občanům u laické i odborné veřejnosti
Popis problému	Systémová spolupráce mezi jednotlivými zdravotnickými a sociálními službami pro osoby se sluchovým postižením, včetně komunikace a propojení těchto služeb, je nedostatečná. Nedílnou součástí spolupráce mezi resorty je navýšení kompetencí a aktivní zapojení sociálních pracovníků odborných poraden, pedagogických pracovníků (MŠ a ZŠ) a zdravotnického personálu. Veřejnost nemá dostatečné povědomí o potřebách a vhodném přístupu k této skupině obyvatel se sluchovým postižením.

Opatření 3.1	Posílit kompetence odborné veřejnosti pro práci s klienty
Aktivita 3.1.1	Realizovat vzdělávací a informační aktivity za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků, sociálních pracovníků odborných poraden a zdravotnického personálu
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> realizovat osvětové akce o sociálních službách a problematice sluchového postižení na jednotlivých školách (akce v ZŠ a MŠ pro sluchově postižené, akce pro ostatní ZŠ a MŠ v Ostravě ve spolupráci se SPC, prezentace sociálních služeb pro sluchově postižené na poradě ředitelů ZŠ a MŠ) vytvořit přehled odborných poraden a zorganizovat setkání poraden a sociálních služeb za účelem zvýšení kompetencí pracovníků v oblasti práce s lidmi se sluchovým postižením (definice problémů, hranice a možné formy spolupráce) prezentovat příspěvky o službách pro cílovou skupinu na odborných foniatrických akcích, na setkání pedagogů ZŠ a MŠ pro sluchově postižené v Ostravě s lékaři a zdravotníky
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	setkání se zástupci odborných poraden: 5 000 Kč/rok KÚ MSK, EU, nadace, dary, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet akcí pro pracovníky ve školství 4 setkání zástupců odborných poraden a poskytovatelů sociálních služeb pro osoby se sluchovým postižením/období Počet příspěvků na akcích pro zdravotníky
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.1.2	Realizovat osvětové a informační akce se zaměřením na problematiku lidí se sluchovým postižením
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • realizovat konference o problematice lidí se sluchovým postižením pro pracovníky v sociálních službách • zajistit účast zástupce služeb pro lidi se sluchovým postižením na jednáních pracovních skupin komunitního plánování
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	40 000 Kč/konference SMO, KÚ MSK, MPSV, EU, nadace, dary, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2 konference/období Počet účastníků konference 10 aktivních účastí na jednáních pracovních skupin komunitního plánování/období
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.
Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s.
Českomoravská unie neslyšících z.s., oblastní pobočný spolek Ostrava
Moravskoslezská unie neslyšících, zapsaný spolek
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s., Ostravský spolek neslyšících, p.s.
Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s., Základní organizace nedoslýchavých Ostrava, p.s.
Tichý svět, o.p.s.

Oblast podpory pro období 2019–2022

**OBČANÉ S MENTÁLNÍM,
TĚLESNÝM
A KOMBINOVANÝM
POSTIŽENÍM**

OBČANÉ S MENTÁLNÍM, TĚLESNÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílovou skupinu osoby s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením můžeme charakterizovat dle jednotlivých postižení a následně také v rámci kombinace postižení. Nesmíme také opomenout osoby s poruchami autistického spektra a dalšími degenerativními onemocněními, které spadají do této cílové skupiny.

Osoby s mentálním postižením - lidé se sníženou úrovní rozumových schopností v různém stupni a rozsahu od lehkého mentálního postižení až k těžkému mentálnímu postižení. Každá osoba je svébytnou bytostí s vlastními lidskými potřebami a vývojovými možnostmi, které lze a je nutné podporovat a rozvíjet.

Osoby s tělesným postižením - lidé s tělesným postižením různého stupně a rozsahu včetně lidí imobilních. V této části podporovaných osob jsou zastoupeni jak lidé s vrozeným postižením (například dětská mozková obrna), tak lidé s postižením získaným po úraze nebo nemoci. Jde o širokou škálu osob, jejichž potřeby a míra podpory jsou dány stupněm a závažností postižení. Při vytvoření optimálních podmínek (např. bezbariérovost, specifická pracovní místa, určitá míra podpory) jsou tito lidé schopni zařadit se do běžného života.

Osoby s kombinovaným postižením - lidé s kombinací dvou a více postižení různého typu (např. mentální a tělesné postižení, mentální a smyslové postižení, mentální postižení a autismus, apod.). Rozmanité kombinace postižení vytvářejí u každé osoby specifické potřeby a způsoby naplňování těchto potřeb vyžadují individuální přístup.

Osoby s poruchou autistického spektra - specifická skupina lidí, jejichž počet neustále narůstá s ohledem na zlepšení diagnostických metod v uplynulých letech a další proměnné působící na vznik a rozvoj této poruchy. Jde o neurovývojovou poruchu. Potřeby této skupiny osob jsou velmi specifické, vyznačují se potřebami vysoce individualizovaného přístupu ve vztahu k míře poruchy a dalším přidruženým potížím.

Osoby s dalšími degenerativními onemocněními - jedná se o skupinu osob se specifickými degenerativními onemocněními, jako jsou spinální mozkové atrofie nebo roztroušená skleróza, která má opět svá významná specifika v oblasti potřeb a jejich naplňování.

Potřeby osob cílové skupiny vycházející z Analýzy potřeb:

- Podpora pečujících osob ve sdílení svých problémů, obav a potřeb prostřednictvím svépomocných a podpůrných skupin;
- zajištění odlehčovací služby;
- zvýšení informovanosti a osvěty veřejnosti pro předcházení kolizních situací a problémů;
- zajištění běžného způsobu života;
- vytvoření prostoru pro volný čas dětí se ZP;
- dostatečné množství osobních asistentů;
- komplexní síťování služeb, podávání relevantních informací ve prospěch klienta;
- zajištění financování zdravotní péče v sociálních službách;

- podpora pečujícího v oblasti profesionality péče;
- zaměstnávání lidí se zdravotním postižením;
- podpora samostatnosti klientů a práce s rodinou;
- bezbariérovost;
- adekvátní ubytování pro klienty středního věku;
- vzájemná informovanost (pracovníci v sociálních službách x klienti);
- existence akutních odlehčovacích lůžek;
- dostatek kvalifikovaného personálu;
- propojení pečovatelské a asistenční služby;
- flexibilní asistenční služby;
- jistota zabezpečení v budoucnu;
- zvýšení angažovanosti mužských pracovníků/dobrovolníků.

Trendy v PS MTKP

Trendy směřování pomoci a podpory osobám s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením odrážejí vyjádřenou potřebnost těchto osob.

V pracovní skupině MTKP můžeme sledovat několik trendů, které se dostávají do popředí v oblasti poskytování sociálních služeb a aktivit:

- Podpora odlehčení pečujícím (odlehčovací služby pobytové, osobní asistence) směřující v co nejvyšší míře k zachování přirozeného života člověka;
- podpora pečujících osob a podpora integrace osob se ZP do společnosti (také ve smyslu destigmatizace);
- podpora co nejběžnějšího způsobu života osob se ZP ve společnosti včetně možnosti samostatného či sdíleného bydlení pro lidi s těžkým tělesným a kombinovaným postižením;
- podpora pečujících o děti s PAS prostřednictvím odborného poradenství a průvodcovství;
- transformace a humanizace služeb pro lidi se zdravotním postižením.

Občanům s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením je na území města k dispozici 34 sociálních služeb a 38 souvisejících aktivit. Z větší míry jsou jejich zřizovateli NNO (24), SMO zřizuje 10 služeb. Související aktivity jsou zřizovány výlučně NNO. Na zajištění péče o lidi s mentálním postižením se podílejí také dobrovolnické organizace. Pro tuto cílovou skupinu došlo v minulém období k největšímu rozvoji služeb. V rámci transformace pobytových sociálních služeb došlo také k navýšení kapacity chráněného bydlení. Z finančního hlediska jsou provozně nejnáročnější domovy pro osoby se zdravotním postižením, jejichž zřizovatelem je právě z velké části SMO. Ve značné míře jsou financovány z rozpočtu statutárního města Ostravy. V rámci této cílové skupiny se na zajištění provozních nákladů jednotlivých zařízení velkou měrou podílí město. SMO přispívá na sociální služby částkou 92 705 tis. Kč a na související aktivity 5 641 tis. Kč. Kompletní přehled financování a struktury klientů znázorňují následující tabulky.

Tabulka 14: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	2	0	0	2	1 637	369	903	19	332	375	3
Osobní asistence	3	0	0	3	16 530	3 732	8 110	2 819	1 893	143	63
Podpora samostatného bydlení	3	1	0	2	2 073	207	0	301	1 534	30	6
Odlehčovací služby	2	0	0	2	4 539	2 225	1 132	797	384	90	26
Centra denních služeb	2	0	0	2	3 294	1 050	1 084	615	292	48	41
Denní stacionáře	3	0	0	3	14 254	3 055	7 526	2 839	906	132	106
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	5	4	0	1	149 799	67 325	34 086	39 169	12 341	209	200
Domovy se zvláštním režimem	1	1	0	0	10 906	3 958	1 688	3 066	864	12	12
Chráněné bydlení	4	3	0	1	17 203	6 791	6 260	3 286	515	44	38
Raná péče	2	0	0	2	1 910	420	1 260	57	172	46	4
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3	0	0	3	3 261	551	1 713	0	997	106	36
Sociální rehabilitace	1	0	0	1	794	0	0	0	900	20	2
Sociálně terapeutické dílny	3	1	0	2	12 753	3 022	0	573	7 808	151	80
Celkem	34	10	0	24	238 953	92 705	63 762	53 541	28 938	1 406	617

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 15: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOb	NNO					
Prevence zdraví	11	0	0	11	1 457	617	0	478	400
Zaměstnávání	5	0	0	5	16 454	2 074	0	882	13 499
Dobrovolnictví	1	0	0	1	179	80	84	0	15
Alternativní doprava a odstraňování bariér	3	0	0	3	1 580	898	0	206	505
Vytváření podmínek a vyrovnávání příležitostí	15	0	0	15	4 391	1 812	357	485	1 890
Informovanost a spolupráce	3	0	0	3	890	160	0	84	646
Celkem	38	0	0	38	24 951	5 641	441	2 135	16 955

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Podporovat rozvoj sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením včetně autismu
Opatření 1.1	Navýšit kapacitu sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu rané péče
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu osobní asistence
Aktivita 1.1.3	Zajistit kapacitu odlehčovací služby se zvýšeným zdravotním dohledem
Aktivita 1.1.4	Navýšit kapacitu sociálně terapeutických dílen včetně rozšíření provozní doby
Aktivita 1.1.5	Navýšit kapacitu podpory samostatného bydlení
Opatření 1.2	Podporovat vznik a rozvoj kapacit sociálních služeb pro osoby s autismem a atypickým chováním
Aktivita 1.2.1	Navýšit kapacitu denního stacionáře pro osoby s problémovým chováním
Aktivita 1.2.2	Podpořit vznik služby domov pro osoby se zdravotním postižením pro lidi s autismem, mentálním postižením a atypickým chováním (agrese, autismus, mentální postižení, duševní porucha)
Aktivita 1.2.3	Zvýšit kapacitu odlehčovací služby pro osoby s atypickým chováním

Cíl 2	Zajistit adekvátní pomoc pečujícím rodinám při zabezpečení potřeb osob se zdravotním postižením a zvládnání náročných životních situací
Opatření 2.1	Podpořit rodiny pečující o osoby se speciálními potřebami
Aktivita 2.1.1	Zajistit podporu rodinám v jejich domácím prostředí při péči o jejich blízké ve zvláště náročném a komplikovaném zdravotním stavu
Aktivita 2.1.2	Podpořit rozvoj aktivit pro rodiny pečující o osoby se zdravotním postižením

Cíl 3	Zkvalitnit trávení volného času lidem se zdravotním postižením
Opatření 3.1	Umožnit rozvoj návazných aktivit na transformované sociální služby
Aktivita 3.1.1	Podporovat volnočasové, společenské, sportovní, kulturní akce včetně rekondičních pobytů pro uživatele transformovaných služeb
Opatření 3.2	Umožnit integraci dětem s postižením do běžného společenského prostředí a podporovat jejich sportovní aktivity
Aktivita 3.2.1	Podpořit integraci dětí s postižením do dětských heren a hřišť
Aktivita 3.2.2	Podpořit sportovní a volnočasové aktivity pro děti se zdravotním postižením

Cíl 4	Usilovat o uznání Ostravy jako „Města bez bariér“ a pomáhat ke snižování stavebně-technických bariér ve městě
Opatření 4.1	Posílit konzultační podporu a informovanost relevantních subjektů a veřejnosti
Aktivita 4.1.1	Mapovat a zveřejňovat přístupnost objektů včetně zajištění konzultační činnosti

Cíl 1	Podporovat rozvoj sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením včetně autismu
Popis problému	Sociální služby nemohou pružně reagovat na akutní situace a potřeby klientů z důvodu jejich nedostatečné kapacity. Vystává zde proto potřeba navýšení kapacit u některých druhů sociálních služeb, ať už pobytových, terénních či ambulantních.

Opatření 1.1	Navýšit kapacitu sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu rané péče
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • rané péče v počtu 1 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	540 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu osobní asistence
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu osobní asistence v počtu 5 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 1 080 000 Kč/rok 2020: 1 080 000 Kč/rok 2021: 540 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2019: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči 2020: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči 2021: navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.3	Zajistit kapacitu odlehčovací služby se zvýšeným zdravotním dohledem
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit počet zdravotního personálu v počtu 1 úv.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	540 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, zdravotní pojišťovny, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšení personálu o zdravotního pracovníka o 1 úv.
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.4	Navýšit kapacitu sociálně terapeutických dílen včetně rozšíření provozní doby
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • vybrat a upravit vhodné prostory včetně rozšíření provozní doby stávajících sociálně terapeutických dílen • zajistit financování budoucího provozu • navýšit počet pracovníků v počtu 10,8 úv. celkem (navyšování bude postupné)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 5 832 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, EU, příjmy od uživatelů, dary nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	2019: náklady budou vyčísleny po zpracování projektové dokumentace
Výstup	2020: navýšený počet úvazků v síti o 10,8 pracovníků v přímé péči včetně koordinátora Kapacita služby navýšena o minimálně 24 míst
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.5	Navýšit kapacitu podpory samostatného bydlení
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit počet pracovníků v počtu 5 úv. celkem (navyšování bude postupné)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 1 080 000 Kč/rok 2020: 1 080 000 Kč/rok 2021: 540 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, MPSV, EU, příjmy od uživatelů, dary, nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2019: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči 2020: navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči 2021: navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči
Realizátoři	NNO

Opatření 1.2	Podporovat vznik a rozvoj kapacit sociálních služeb pro osoby s autismem a atypickým chováním
Aktivita 1.2.1	Navýšit kapacitu denního stacionáře pro osoby s problémovým chováním
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit úvazky pracovníků v přímé péči o 2,0 úv./za období • upravit prostory pro realizaci služby
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020: 540 000 Kč/rok 2021: 540 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, zdravotní pojišťovny, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	2019: 25 000 000 Kč
Výstup	2020: navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči 2021: navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči Navýšení kapacity denního stacionáře o 6 míst
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.2.2	Podpořit vznik služby Domov pro osoby se zdravotním postižením pro lidi s autismem, mentálním postižením a atypickým chováním (agrese, autismus, mentální postižení, duševní porucha)
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci k návrhu stavebních úprav/výstavby včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů po rekonstrukci/výstavbě • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • rekonstruovat vybraný objekt/zrealizovat výstavbu • navýšit kapacitu o 8 míst • zajistit financování budoucího provozu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 4 600 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	2019: 40 000 000 Kč EU, MPSV
Výstup	8 nově vytvořených míst
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.2.3	Zvýšit kapacitu odlehčovací služby pro osoby s atypickým chováním
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci k návrhu stavebních úprav/výstavby včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů po rekonstrukci • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • rekonstruovat vybraný objekt/zrealizovat výstavbu • navýšit kapacitu o 6 míst • zajistit financování budoucího provozu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: příprava projektové dokumentace 700 000 Kč 2021–2022: provozní náklady 3 500 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	2020: 30 000 000 Kč EU, MPSV
Výstup	6 nově vytvořených míst
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Zajistit adekvátní pomoc pečujícím rodinám při zabezpečení potřeb osob se zdravotním postižením a zvládnání náročných životních situací
Popis problému	Komplexní podpora pečujících a rodin osob se specifickými potřebami v souvislosti s náročnou 24hodinovou péčí je v současné síti sociálních služeb nedostačující. Pečující osoby jsou vystaveny značné psychické i fyzické zátěži při celodenní péči o své blízké. Sdílení a podpora ze strany zainteresovaných subjektů by mohly usnadnit zvládnání těchto náročných životních situací.

Opatření 2.1	Podpořit rodiny pečující o osoby se speciálními potřebami
Aktivita 2.1.1	Zajistit podporu rodinám v jejich domácím prostředí při péči o jejich blízké ve zvlášť náročném a komplikovaném zdravotním stavu
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit podporu a možnost sdílení rodinám v domácím prostředí (rodiny pečující o osoby se spinálními atrofiemi, dystrofiemi, DMO a kombinovaným postižením) • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit počet pracovníků v přímé práci s rodinou o 1,5 úv.
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	810 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, EU, MPSV, dary a nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 1,5 pracovníky v přímé péči Počet podpořených rodin
Realizátoři	NNO

Aktivita 2.1.2	Podpořit rozvoj aktivit pro rodiny pečující o osoby se zdravotním postižením
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat vznik a rozvoj svépomocných a podpůrných skupin • vyškolit facilitátory svépomocných skupin • zajistit finanční podporu umožňující setkávání skupin • zvýšit informovanost o možnostech podpory při osamostatňování osob se zdravotním postižením, osvětová činnost a multidisciplinární spolupráce pečujícím i osobám se zdravotním postižením
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	370 000 Kč/rok (100 000 Kč svépomocná setkání, 270 000 Kč podpora při osamostatňování 0,5 úv.) SMO, KÚ MSK, EU, MPSV, dary a nadace, vlastní zdroje
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet setkání svépomocných skupin Počet účastníků svépomocných aktivit Počet proškolených facilitátorů Počet aktivit zaměřených na předávání informací rodinám Počet osvětových aktivit Počet aktivit zaměřených na podporu osamostatňování
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Zkvalitnit využití volného času lidem se zdravotním postižením
Popis problému	Rodiče dětí s různou mírou postižení nemají možnost využít běžně dostupných prostor pro adekvátní využití volného času. Akceptace a přijetí dětí se zdravotním postižením v hernách či jiném prostoru dostupném běžné populaci, kde by bylo možné bezpečně využít volný čas, je problematická. Volnočasové a sportovní aktivity jsou převážně zaměřeny výkonnostně, podporují soutěživost, a nevytváří tak prostor pro začleňování dětí se ZP či při volnočasových aktivitách společně s ostatními dětmi. Vystává tak potřeba podpory volnočasových, společenských či sportovních akcí včetně rekondičních pobytů pro osoby s postižením.

Opatření 3.1	Umožnit rozvoj návazných aktivit na transformované sociální služby
Aktivita 3.1.1	Podporovat volnočasové, společenské, sportovní, kulturní akce včetně rekondičních pobytů pro uživatele transformovaných služeb
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • realizovat společenské akce • podporovat kulturní a sportovních aktivit • realizovat rekondiční pobyty
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	150 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, EU, MPSV, dary a nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	2 společenské akce/rok 4 kulturní aktivity/rok 2 sportovní aktivity/měsíc 2 rekondiční pobyty pro 20 účastníků/rok
Realizátoři	NNO, PO SMO

Opatření 3.2	Umožnit integraci dětem s postižením do běžného společenského prostředí a podporovat jejich sportovní aktivity
Aktivita 3.2.1	Podpořit integraci dětí s postižením do dětských heren a hřišť
Termín realizace	2019
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • oslovit dětské herny a zmapovat jejich podporu k otevřenosti k dětem se zdravotním postižením • informovanost a spolupráce s vytipovanými dětskými hernami • zpracovat seznam "přívětivých" dětských heren
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	30 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, EU, MPSV, dary a nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet dětských heren umožňujících vstup dětem se ZP Seznam a mapa „přívětivých“ dětských heren pro děti se ZP
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.2.2	Podpořit sportovní a volnočasové aktivity pro děti se zdravotním postižením
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zmapovat potřeby dětí se ZP v oblasti sportu a volného času • zajistit nabídku všesportovních aktivit nezaměřených na výkon • podporovat děti se zdravotním postižením k zapojení se do běžných sportovních a volnočasových aktivit
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	100 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, EU, MPSV, účastnický poplatek, dary a nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet sportovních aktivit
Realizátoři	NNO

Cíl 4	Usilovat o uznání Ostravy jako „Města bez bariér“ a pomáhat ke snižování stavebně-technických bariér ve městě
Popis problému	Řada problémů a kolizních situací se odvíjí od nízké informovanosti široké veřejnosti o každodenním životě lidí se zdravotním postižením. V důsledku tohoto dochází např. k umístování bariér ve veřejně účelných objektech a veřejných prostranstvích (poutače, květináče, mobiliáře aj.). Situaci ztěžuje také nesystémový přístup k řešení bariér, problematická identifikace bezbariérovosti a nízká kapacita poradenských a konzultačních služeb v dané oblasti.

Opatření 4.1	Posílit konzultační podporu a informovanost relevantních subjektů a veřejnosti
Aktivita 4.1.1	Mapovat a zveřejňovat přístupnost objektů včetně zajištění konzultační činnosti
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • mapovat přístupnost objektů z hlediska stavebně-technických bariér ve městě • zveřejňovat výstupy z mapování • vytvořit mapu přístupnosti Ostravy • zajistit konzultační podporu v oblasti odstraňování bariér • zajistit tvorbu bezbariérových studií pro individuální potřeby osob se ZP • navýšit počet pracovníků související aktivity o 1 úv. na zajištění všech činností
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	540 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, MPSV, MZ, EU, poplatky
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšení personálu o zdravotního pracovníka o 1 úv. Počet zmapovaných objektů a mapa přístupnosti. Počet zpracovaných studií
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
ABC o.p.s.
AlFi, z.s.
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z. s. Klub Stonožka Ostrava
Centrum pro rodinu a sociální péči z.s.
Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s.
Čestný člen
Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace
Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace
MIKASA z.s.
Podané ruce - osobní asistence
Prádelna PRAPOS s.r.o.
PRAPOS, z.s.
Rodiče – uživatelé
Slezská diakonie
Speciálně pedagogické centrum, Kpt. Vajdy 1a
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením Ostrava, z. s.
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Středisko pracovní rehabilitace - denní stacionář, o.p.s.
Základní škola speciální, Ostrava-Slezská Ostrava, příspěvková organizace
ŽEBŘÍK obecně prospěšná společnost

Oblast podpory pro období 2019–2022

DĚTI A RODINA

DĚTI A RODINA

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílová skupina Děti a rodina je velmi rozsáhlá a různorodá. Patří do ní rodiny s dětmi, děti žijící mimo rodinu a mladí dospělí s přesahem do dalších oblastí podpory (ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení, romské etnikum, protidrogová prevence a prevence kriminality) i do oblastí zdravotnictví a školství.

Aktivita pracovní skupiny se nezaměřují pouze na rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, ale významná část činnosti se týká i oblasti prevence.

Z hlediska vymezení potřeb rodin s dětmi je považováno za podstatné:

- Přispívat k realizaci preventivních opatření pro podporu rodin;
- zvýšit dostupnost navazujících služeb specialistů pro rodiny s dětmi;
- zvýšit dostupnost krizové pomoci pro rodiny s dětmi a ohrožené děti;
- přispívat k naplňování Koncepce sociálního bydlení SMO;
- zvýšit dostupnost dobrovolníků k zajištění aktivizačních i volnočasových aktivit;
- zvýšit zdravotní gramotnost a přístup ke zdravotnickým službám u rodin sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených;
- podporovat aktivity vedoucí k zajištění dostupného bydlení pro rodiny s dětmi.

Pro cílovou skupinu Děti a rodina je na území města Ostravy k dispozici 19 sociálních služeb a 36 souvisejících aktivit. Na realizaci souvisejících aktivit pro děti a rodinu se podílejí také dobrovolnické organizace. Finančně nejnáročnější poskytovanou službou v rámci této skupiny jsou azylové domy, které jsou financovány především prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu a rozpočtu města. Město se na sociálních službách cílové skupiny Děti a rodina podílí částkou v celkové výši 12 444 tis. Kč a na souvisejících aktivitách v celkové výši 3 462 tis. Kč. Nejvyhledávanější službou z pohledu klientů je odborné sociální poradenství, kterého v roce 2017 využilo 3 057 klientů. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit cílové skupiny Děti a rodina v roce 2017 včetně financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 16: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Děti a rodina za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	7	0	2	5	9 974	2 619	6 696	0	452	3 057	16
Azylové domy	7	0	2	5	26 952	7 736	13 270	4 088	2 209	591	243
Krizová pomoc	1	0	0	1	1 773	953	502	0	175	544	9
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	4	0	0	4	8 245	1 136	6 609	0	422	291	21
Celkem	19	0	4	15	46 944	12 444	27 077	4 088	3 258	4 483	289

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 17: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Děti a rodina za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Prevence zdraví	8	0	0	8	8 024	764	0	219	7 041
Dobrovolnictví	7	0	0	7	2 637	905	90	0	1 642
Sociálně preventivní aktivity	20	0	0	20	6 049	1 753	352	489	3 500
Informovanost a spolupráce	1	0	0	1	118	40	0	0	78
Celkem	36	0	0	36	16 828	3 462	442	708	12 261

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb pro rodiny s dětmi nacházející se v krizové situaci
Opatření 1.1	Podporovat rozvoj kompetencí sociálních pracovníků v oblasti terapeutických dovedností
Aktivita 1.1.1	Realizovat odborné vzdělávací aktivity a sdílet zkušenosti odborníků z oblasti sociální práce s dětmi a jejich rodinami
Opatření 1.2	Rozvíjet sociální služby pro rodiny s dětmi v krizových situacích v ambulantní i terénní formě
Aktivita 1.2.1	Podpořit vznik služby krizové pomoci pro rodiny s dětmi

Cíl 2	Přispívat k realizaci preventivních opatření pro podporu rodin
Opatření 2.1	Podílet se na mapování potřeb a dostupnosti preventivních programů v rámci realizace Koncepce rodinné politiky
Aktivita 2.1.1	Spoluvytvářet podmínky pro zprostředkování potřeb cílové skupiny

Cíl 3	Rozvíjet spolupráci aktérů v oblasti práce s rodinou s ohroženým dítětem
Opatření 3.1	Vytvářet podmínky pro užší spolupráci odborníků při práci s rodinou
Aktivita 3.1.1	Realizovat semináře s pracovníky sociálních služeb a OSPOD

Cíl 1	Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb pro rodiny s dětmi nacházející se v krizové situaci
Popis problému	V posledních letech se zvyšuje potřeba psychoterapeutických a krizových služeb pro děti. Na uspokojení těchto potřeb se čeká dlouhou dobu, ačkoliv krizová situace nesnese odkladu a vyžaduje okamžitou intervenci. Tato pomoc tak není dostupná v potřebném čase. Psychiatrické, psychologické a terapeutické služby nejsou vždy plně hrazeny ze systému zdravotního pojištění – chybí systémové řešení ve školách dle potřeb dětí ocitajících se v krizi.

Opatření 1.1	Podporovat rozvoj kompetencí sociálních pracovníků v oblasti terapeutických dovedností
Aktivita 1.1.1	Realizovat odborné vzdělávací aktivity a sdílet zkušenosti odborníků z oblasti sociální práce s dětmi a jejich rodinami
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • pololetní setkávání sociálních pracovníků a jiných odborníků nad potřebami rodin a dětí za účelem výměny zkušeností • realizovat workshopy, vzdělávání na téma potřeby rodin a dětí, sociálních pracovníků a jiných odborníků v oblasti práce s rodinou
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	20 000 Kč/rok MPSV, KÚ MSK, SMO, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	1 tematické setkání/rok 1 workshop nebo vzdělávací aktivita/rok
Realizátoři	NNO, MMO, zdravotníci, pedagogové

Opatření 1.2	Rozvíjet sociální služby pro rodiny s dětmi v krizových situacích v ambulantní i terénní formě
Aktivita 1.2.1	Podpořit vznik služby krizové pomoci pro rodiny s dětmi
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšení úvazků pracovníků v přímé péči o 3,0 úvazky • úprava prostor pro realizaci služby • služby pro děti do 18 let v minimálním rozsahu pracovního týdne, s možností bez objednání tady a teď včetně krátkodobé terapeutické podpory
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 900 000 Kč/rok (1 620 000 Kč mzdové náklady, 280 000 Kč provozní náklady) KÚ MSK, SMO, MPSV, jiné obce, dary a nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	200 000 Kč MPSV, SMO, jiné obce, nadace, granty (vybavení)
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Přispívat k realizaci preventivních opatření pro podporu rodin
Popis problému	I rodiny, které se jeví být bez potíží, mohou čelit různým krizovým situacím. Pro ně by měly být k dispozici preventivně orientované aktivity zaměřené na vztahové a rodičovské kompetence, mezigenerační vztahy, řešení rodinných konfliktů, mediace a poradenství pro udržení funkční rodiny.

Opatření 2.1	Podílet se na mapování potřeb a dostupnosti preventivních programů v rámci realizace Koncepce rodinné politiky
Aktivita 2.1.1	Spoluvytvářet podmínky pro uspokojování potřeb cílové skupiny
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zmapovat a navrhnout propojení procesů komunitního plánování a naplňování koncepce rodinné politiky • aktivně se podílet na aktualizaci a realizaci akčního plánu koncepce rodinné politiky • komunikovat proces realizace koncepce rodinné politiky vč. výstupů směrem k uživatelům a dalším aktérům
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Návrh mechanismu propojení procesů Počet účastníků jednání k realizaci akčního plánu Počet účastníků jednání s aktéry rodinné politiky
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Rozvíjet spolupráci aktérů v oblasti práce s rodinou s ohroženým dítětem
Popis problému	<p>Potřeba rozvoje spolupráce v oblasti práce s rodinou s ohroženým dítětem se zainteresovanými institucemi vychází z praxe jednotlivých poskytovatelů a stálé komunikace s uživateli.</p> <p>Dlouhodobě se nedaří propojit práci terénních pracovníků (především v sociálně aktivizační službě pro rodiny s dětmi) s prací OSPOD.</p>

Opatření 3.1	Vytvářet podmínky pro užší spolupráci odborníků při práci s rodinou
Aktivita 3.1.1	Realizovat semináře s pracovníky sociálních služeb a OSPOD
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • oslovit zástupce vybraných OSPOD a sociálních služeb • připravit plán společných aktivit • realizovat facilitované semináře se zástupci sociálních služeb pro rodiny a pracovníky vybraných OSPOD při navazování spolupráce v rámci case managementu s rodinou s ohroženým dítětem
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	40 000 Kč/rok EU, KÚ MSK, MPSV, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	16 facilitovaných seminářů/období Počet účastníků seminářů
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
ADRA, o.p.s.
Armáda spásy v České republice, z.s.
Asociace turistických oddílů mládeže ČR, TOM 9914 BVÚ Ostrava
Bílý nosorožec, o.p.s.
Centrum pro rodinu a sociální péči, z.s.
Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.
Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace
Dětské centrum Domeček, příspěvková organizace
Diakonie ČCE - středisko v Ostravě
Diecézní charita ostravsko-opavská
HoSt - Home-Start Česká republika, z.ú.
Charita Ostrava
Krizové centrum Ostrava, z.s.
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Slezská Ostrava
Mobilní hospic Ondrášek, o.p.s.
Obecně prospěšná společnost DLAŇ ŽIVOTU
Rodinné a komunitní centrum Chaloupka z.s.
S.T.O.P., z.s.
Slezská diakonie
Služby Dobrého Pastýře
SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o.p.s.
Spolu pro rodinu, z.s.
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Vzájemné soužití o.p.s.

Oblast podpory pro období 2019–2022

**OBČANÉ OHROŽENÍ
SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM
A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÍ**

OBČANÉ OHROŽENÍ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÍ

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílovou skupinu představují jednotlivci, rodiny či komunity, které mají znesnadněný nebo zamezený přístup ke zdrojům a příležitostem umožňujícím zapojení do společenských, ekonomických a politických aktivit většinové společnosti. Tato skutečnost se v praxi projevuje omezeným přístupem ke společenským institucím zajišťujícím např. vzdělání, zdraví, ochranu a uspokojení základních životních potřeb. Fakticky to znamená život v chudobě bez účasti na trhu práce (u mladých lidí bez účasti na systematickém vzdělávání) přiměřeného bydlení, dostatečného příjmu, obvykle v izolaci či malé skupině podobně deprivovaných lidí pohybujících se na okraji společnosti. Dlouhodobý pocit, že občan nemá ve společnosti své místo, je zdrojem chronického stresu. Za možné příčiny lze považovat malé sebevědomí, nedokončené vzdělání, nízký příjem, nedostatečné sociální dovednosti a kompetence, předlužení, nevyhovující bydlení, vysokou úroveň kriminality v místě, nefunkčnost rodiny, závislost na návykových látkách, nezaměstnanost nebo chybějící zdravotní či sociální pojištění.

Takto definovanou cílovou skupinu lze pro proces komunitního plánování vymezit jako:

- občané nezaměstnaní a obtížně zaměstnatelní;
- jednotlivci a rodiny v nepříznivé sociální situaci;
- národnostní a etnické menšiny;
- občané, kteří se nacházejí v hmotné nouzi dle zák. č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi;
- občané, kterým byl uložen alternativní trest;
- občané propuštění z výkonu trestu odnětí svobody;
- migranti a uprchlíci.

Sociální služby a související aktivity pro tuto cílovou skupinu zajišťované státními, příspěvkovými a nestátními neziskovými organizacemi usilují o reflektování a naplňování lidských potřeb v jejich základní hierarchii. Poskytované služby směřují ke zkvalitnění životních podmínek a k prevenci sociálního vyloučení nebo propadu stávající úrovně jejich života. Podle typologie zákona o sociálních službách jde o služby sociální prevence, jejichž cílem je napomáhat občanům k překonání nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Důležité místo v nabídce služeb pro danou cílovou skupinu zauímají také jednotlivé úřady (např. úřady městských obvodů, úřady práce nebo Odbor sociálních věcí zdravotnictví Magistrátu města Ostravy).

Pro potřeby práce na tvorbě 5. KP si pracovní skupina nadefinovala kromě základních potřeb cílové skupiny uživatelů oblasti, kterým je nutné věnovat pozornost a v rámci jednotlivých opatření napomáhat k jejich naplňování:

- Nedostatečná informovanost veřejnosti o službách pro osoby v bytové nouzi či ohrožené bytovou nouzí,
- nízká dostupnost vhodného bydlení, zvláště pro osoby z cílové skupiny a se zdravotním postižením,
- nedostatek specializovaných zdravotních odborníků pro osoby z cílové skupiny,
- nízká míra zaměstnatelnosti osob sociálně vyloučených,
- nejistota kontinuity realizovaných terénních programů a ambulantních služeb po skončení finanční podpory z evropských projektů.

Takto stanovené problematické oblasti života lidí bez domova korespondují s výsledky Analýzy sociálních potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb a jsou také v souladu s Evropskou typologií bezdomovství a vyloučení z bydlení v ČR - ETHOS. Zároveň vycházejí z dlouhodobé praxe s cílovou skupinou jak z pobytových nebo ambulantních služeb, tak i terénních služeb, které jsou poskytovány občanům v jejich přirozeném sociálním prostředí.

Z hlediska vymezení potřeb občanů ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučených považujeme za podstatné:

- Vytvářet podmínky pro zvýšení dostupnosti vhodného bydlení a pobytových služeb;
- podporovat rozvoj zdravotně-sociálních služeb a aktivity vedoucí ke zvýšení zdravotní gramotnosti u osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených;
- spolupracovat na vytváření podmínek pro zvýšení zaměstnatelnosti osob sociálně vyloučených;
- zajistit udržitelnost terénních programů a ambulantních služeb;
- realizovat společnou komunikační kampaň.

Občanům ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným je na území města Ostravy určeno celkem 17 sociálních služeb a 2 související aktivity, přičemž jednu ze sociálních služeb zřizuje ÚMOB, ostatní sociální služby a související aktivity jsou provozovány NNO. V průběhu realizace 4. KP došlo k vybudování domova se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší a k rozšíření kapacit sociálních služeb, jejichž činnost směřuje ke zvyšování kompetencí klientů v oblasti bydlení. V této skupině jsou finančně nejnáročnější službou pobytové služby. Z větší části jsou pokryty ze státního rozpočtu a důležitou roli ve finanční struktuře tvoří dotace EU. Město se podílí na sociálních službách částkou 11 986 tis. Kč a na souvisejících aktivitách částkou 258 tis. Kč. Z pohledu klientů jsou nejvyužívanějšími službami bezplatná nízkoprahová denní centra. Podrobný rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných cílové skupině včetně rozboru financování a struktury klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 18: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Domovy se zvláštním režimem	1	0	0	1	12 089	2 800	3 662	4 795	963	30	29
Azylové domy	5	0	1	4	20 835	5 668	11 180	6 412	2 299	413	170
Domy na půl cesty	1	0	0	1	3 796	53	0	712	2 940	44	21
Nízkoprahová denní centra	2	0	0	2	5 150	150	0	54	4 408	1 188	125
Noclehárny	3	0	0	3	8 749	1 700	5 575	860	395	966	120
Terénní programy	3	0	0	3	12 755	1 220	2 182	0	9 353	1 095	22
Sociální rehabilitace	2	0	0	2	2 919	395	1 181	165	949	75	54
Celkem	17	0	1	16	66 293	11 986	23 780	12 998	21 307	3 811	541

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 19: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Sociálně preventivní aktivity	2	0	0	2	1 059	258	0	0	801
Celkem	2	0	0	2	1 059	258	0	0	801

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Zajistit dostupnost sociálních služeb pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami
Opatření 1.1	Iniciovat rozšíření nabídky sociálních služeb s doprovodnou zdravotní péčí pro osoby bez přístřeší
Aktivita 1.1.1	Spolupracovat na vzniku pobytových či terénních sociálních služeb pro osoby bez přístřeší s duševními poruchami (mimo služby Azylové domy) v produktivním věku
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu služby Domov se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami
Aktivita 1.1.3	Zařadit služby Terénní programy pro osoby bez přístřeší a sociálně vyloučené do základní sítě sociálních služeb MSK

Cíl 2	Vytvářet podmínky pro zvýšení dostupnosti vhodného bydlení a pobytových služeb
Opatření 2.1	Navýšit kapacitu pobytových sociálních služeb pro rodiny v krizových životních situacích
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu azylového domu pro rodiče s dětmi
Opatření 2.2	Navýšit kapacitu terénních a ambulantních sociálních služeb v doprovodném programu k bydlení
Aktivita 2.2.1	Navýšit kapacitu terénních programů
Aktivita 2.2.2	Zařadit služby Sociální rehabilitace pro osoby bez přístřeší a sociálně vyloučené do základní sítě sociálních služeb MSK

Cíl 3	Vytvářet podmínky pro zvýšení zaměstnatelnosti
Opatření 3.1	Navýšit nabídku aktivit podporujících potenciál osob sociálně vyloučených
Aktivita 3.1.1	Rozšířit nabídku aktivizačních programů pro klienty pobytových sociálních služeb v rámci „tréninkových prostor“
Aktivita 3.1.2	Podpořit vznik svépomocných a podpůrných skupin pro osoby bez přístřeší

Cíl 4	Zvýšit informovanost veřejnosti o problematice osob bez přístřeší
Opatření 4.1	Koordinovat činnosti za účelem zvýšení informovanosti o problematice osob bez přístřeší
Aktivita 4.1.1	Realizovat společnou mediální kampaň

Cíl 1	Zajistit dostupnost sociálních služeb pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami
Popis problému	Mezi osobami bez přístřeší v produktivním věku je zaznamenán nárůst osob s duševním onemocněním. Na území města Ostravy žije mnoho osob, které jsou ve špatném zdravotním stavu a jejichž příjem je na hranici životního či existenčního minima. Tyto osoby nejsou schopny vzhledem ke svému zdravotnímu stavu vyhledat odbornou lékařskou pomoc, nebo je pro ně tato pomoc nedostupná (ošetření není vždy bezplatné, naplněná kapacita lékaře aj.). Pro tyto osoby chybí pobytové a terénní sociální služby s doprovodnou zdravotní péčí.

Opatření 1.1	Iniciovat rozšíření nabídky sociálních služeb s doprovodnou zdravotní péčí pro osoby bez přístřeší
Aktivita 1.1.1	Spolupracovat na vzniku pobytových či terénních sociálních služeb pro osoby bez přístřeší s duševními poruchami (mimo služby Azylové domy) v produktivním věku
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci k návrhu stavebních úprav/výstavby včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů po rekonstrukci • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • rekonstrukce vybraného objektu/výstavba • vymezit druh služby, případně navýšení kapacity o 10-30 míst dle dispozic objektu • zajistit financování budoucího provozu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: projektová dokumentace 500 000 Kč 2021–2022: provozní náklady budou vyčísleny po upřesnění kapacity služby KÚ MSK, SMO, příjmy od uživatelů, dary, nadace aj.
Investiční náklady a finanční zdroje	bude upřesněno dle zpracované projektové dokumentace
Výstup	Vznik služby/navýšení kapacity Počet uživatelů
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu služby Domov se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování projektové dokumentace k návrhu stavebních úprav/výstavby včetně vyčíslení investičních a provozních nákladů po rekonstrukci • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • rekonstrukce vybraného objektu/výstavba • navýšení kapacity o 30 míst • zajistit financování budoucího provozu
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	13 000 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, příjmy od uživatelů, zdravotní pojišťovny, nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	bude upřesněno po zpracování projektové dokumentace cca 14 000 000 Kč na rekonstrukci dle stavu objektu
Výstup	30 nově vzniklých míst Počet uživatelů
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.3	Zařadit služby Terénní programy pro osoby bez přístřeší a sociálně vyloučené do základní sítě sociálních služeb MSK
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • terénní programy jsou součástí KPSVL v Ostravě v optimální síti • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování navýšené kapacity • navýšení kapacity terénních programů o 8 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	4 820 000 Kč/rok (4 320 000 Kč mzdové náklady, 500 000 Kč provozní náklady) KÚ MSK, SMO, MPSV, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 8 pracovníků v přímé péči
Realizátoři	NNO

Cíl 2	Vytvářet podmínky pro zvýšení dostupnosti vhodného bydlení a pobytových služeb
Popis problému	Dostupnost vhodného bydlení pro osoby této cílové skupiny je nedostatečná, např. z důvodu neexistující možnosti nízkonákladového bydlení (komerční služba, růst nákladů a investic z důvodu potřebných oprav, neúměrně vysoké kauci aj.). Chybí také systémové řešení pro rodiny v ohrožení ztráty bydlení (identifikace a řešení dluhů od menších částek, rozdělení rodiny).

Opatření 2.1	Navýšit kapacitu pobytových sociálních služeb pro rodiny v krizových životních situacích
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu azylového domu pro rodiče s dětmi
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování navýšené kapacity • zřídit novou bytovou jednotku pro matku, otce či rodinu s více dětmi • navýšení kapacity azylového domu o 2 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 080 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, příjmy od uživatelů, dary a nadace
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 2 pracovníky v přímé péči Navýšení kapacity služby azylové domy o 1 bytovou jednotku
Realizátoři	NNO

Opatření 2.2	Navýšit kapacitu terénních a ambulantních sociálních služeb v doprovodném programu k bydlení
Aktivita 2.2.1	Navýšit kapacitu terénních programů
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování navýšené kapacity • navýšení kapacity terénních programů o 4,5 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2 430 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, vlastní zdroje organizace, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 4,5 pracovníků v přímé péči Rozšíření služby do dalších městských obvodů
Realizátoři	NNO

Aktivita 2.2.2	Zařadit služby sociální rehabilitace pro osoby bez přístřeší a sociálně vyloučené do základní sítě sociálních služeb MSK
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • sociální rehabilitace je součástí KPSVL v Ostravě v optimální síti • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování navýšené kapacity • navýšení kapacity sociální rehabilitace o 2,4 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 1 296 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, vlastní zdroje organizace, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 2,4 pracovníků v přímé péči
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Vytvářet podmínky pro zvýšení zaměstnatelnosti
Popis problému	Nízká míra zaměstnatelnosti souvisí s nedostatečnou kvalifikací nebo základním vzděláním osob sociálně vyloučených. Udržet si zaměstnání je pro tuto skupinu osob problematické s ohledem na chybějící pracovní návyky a nízkou motivací pracovat (exekuce při legálním výdělkem, nerovný přístup ze strany zaměstnavatelů aj.). Bezpečný prostor pro podporu a sdílení problémů v jejich obtížné situaci mohou vytvářet svépomocné a podpůrné skupiny.

Opatření 3.1	Navýšit nabídku aktivit podporujících potenciál osob sociálně vyloučených
Aktivita 3.1.1	Rozšířit nabídku aktivizačních programů pro klienty pobytových sociálních služeb v rámci „tréninkových prostor“
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • příprava aktivizačních programů • zajistit financování • rozšířit nabídku činností v rámci přípravy na zaměstnávání či aktivizace sociálně vyloučených
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	100 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Rozšíření nabídky aktivizačních činností Počet účastníků aktivit
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.1.2	Podpořit vznik svépomocných a podpůrných skupin pro osoby bez přístřeší
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • vyškolení facilitátory svépomocných skupin • zajistit finanční podporu umožňující setkávání skupin
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	5 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	10 setkání svépomocných skupin/rok Počet účastníků svépomocných skupin Počet proškolených facilitátorů
Realizátoři	NNO

Cíl 4	Zvýšit informovanost veřejnosti o problematice osob bez přístřeší
Popis problému	Osoby bez přístřeší jsou většinou společností stigmatizovány a často se setkávají s projevy nedůvěry. Na základě těchto negativních zkušeností či v možném spojení s různými druhy závislostí a nedůvěrou jsou tyto osoby demotivovány ke změně dosavadního způsobu života. Vhodnou formou k přiblížení problémů těchto osob by mohla být medializace v hromadných sdělovacích prostředcích či osvěta, např. prostřednictvím zážitků či zprostředkováním zkušeností této cílové skupiny, osobními setkáními nebo příklady dobré praxe aj.

Opatření 4.1	Koordinovat činnosti za účelem zvýšení informovanosti o problematice osob bez přístřeší
Aktivita 4.1.1	Realizovat společnou mediální kampaň
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovat témata, společné tiskové zprávy, zpracovávat a distribuovat (vč. ÚMOB) • identifikovat témata a připravit rámcové scénáře pro videomateriál • spolupracovat na realizaci materiálu (zprostředkování kontaktů, míst natáčení apod.), vč. připomínkování výstupu v prefinální podobě • jednat o možnostech umístění videomateriálu a jeho další distribuce
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	280 000 Kč/období KÚ MSK, SMO, MPSV, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	4 tiskové zprávy Zpracovaný videomateriál (cca 4x70 000 Kč/video)
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
Armáda spásy v České republice, z.s.
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.
Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace
Diakonie ČCE - středisko v Ostravě
Diecézní charita ostravsko-opavská
Charita Ostrava
Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace
Městský obvod Poruba
Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Ostrava-Jih
Městský obvod Slezská Ostrava
Městský obvod Vítkovice
Nová šance, z.s.
Potravinová banka v Ostravě, z.s.
Renarkon, o.p.s.
Spolu pro rodinu, z.s.
Správa uprchlických zařízení MV
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Oblast podpory pro období 2019–2022

ROMSKÉ ETNIKUM

ROMSKÉ ETNIKUM

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Cílovou skupinu pracovní skupiny Romské etnikum představují obyvatelé sociálně vyloučených lokalit ve městě Ostrava a další, kterým hrozí sociální vyloučení zejména z důvodu příslušnosti k romskému etniku. Většinu obyvatel sociálně vyloučených lokalit tvoří příslušníci romského etnika. Za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti hlásil za všech okolností (např. při sčítání lidu), anebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých indikátorů (antropologických, kulturních nebo sociálních). Na základě odborných studií žije v Ostravě v sociálně vyloučených lokalitách cca 6,5 tisíc osob, z toho je 80–90 % Romů. Dle kvalifikovaných odhadů pracovníků věnujících se této problematice se však na území města Ostravy nachází cca 20 tisíc Romů. Z toho počtu pouze ¼ žije v sociálně vyloučených lokalitách (dále také SVL) či v ubytovnách, avšak celá skupina Romů se může potýkat s problémy, které se snaží pracovní skupina řešit (např. diskriminace, ztížený přístup na trh s bydlením).

Romem je ten, kdo se hlásí k romství. Romem je občan České republiky, který se deklarativně přihlásí k romské národnosti. V tomto případě je teoreticky nepodstatné, k jaké skupině občan přísluší. Jde o individuální národnostní cítění jednotlivce a o projev jeho svobodné vůle.

Romem je ten, kdo žije jako Rom. Občané České republiky, kteří náleží k romské etnické skupině, většinou nemají potřebu deklarovat své romství přihlášením se k romské národnosti při sčítání lidu, přesto však udržují romskou kulturu a z generace na generaci si předávají národní tradice a mateřský jazyk. Způsob života lidí udržujících v romských komunitách tradiční kulturu je označován romským slovem romipen. Za určitých okolností to mohou být také osoby neromského původu, které se do romského prostředí začlenily a trvale v něm žijí.

Romem je ten, kdo vypadá jako Rom. Charakteristické antropologické rysy lidí příslušejících k romské etnické skupině a jdoucí ruku v ruce se zažitými předsudky většiny majoritní společnosti vůči této minoritě působí jako společenské stigma, a to naprosto nezávisle na jejich vůli, způsobu života, výše dosaženého vzdělání apod.

Sociálně vyloučené lokality, často nebo výhradně obývané příslušníky romského etnika, obývají rodiny nebo jednotlivci s nejnižšími příjmy, závislí na sociálních dávkách, většinou dlouhodobě nezaměstnaní, se ztíženým přístupem k institucionální pomoci, nezřídka odříznuti od společnosti a společenského života, často v nekvalitním a předraženém bydlení a s malou nadějí na přestěhování se mimo tuto lokalitu i z důvodu stereotypů a předsudků majoritní společnosti. Čelí problémům, které sami neumějí efektivně řešit: zadluženosti, podstandardnímu bydlení, nezaměstnanosti, nedostatečnému vzdělání, problémům s dětmi ve školách, nedostatku právního povědomí. Život v těchto lokalitách může být pro obyvatele frustrující. Někteří nerozumí společenskému prostředí a normám, žijí v pocitu ohrožení ze změn. V rámci takovýchto společenství vzniká svět pravidel hodnot, které jsou vzdáleny těm většinovým. Lidé z těchto lokalit postupně přijímají pozici nejhůře postavených lidí ve společnosti. Mají jen velmi omezené možnosti na zlepšení. Ti, kteří chtějí opustit sociální dno, mají hodně omezené šance.

Ne všichni Romové však žijí v sociálně vyloučených lokalitách. Mnoho z nich je integrováno do společnosti. Přestože jsou vzdělaní, úspěšní v zaměstnání, jejich příjmy jsou dostatečné a nemají dluhy, čelí řada z nich jen na základě toho, že jsou Romové, předsudkům, nesnášenlivosti a diskriminaci ze strany části většinové společnosti, stejně jako Romové žijící v podmínkách sociálního vyloučení. Ti, kteří žijí v sociálně vyloučených lokalitách, jsou marginalizováni a vytěšňováni na okraj společnosti. Většina cílů a opatření směřuje k této druhé skupině.

Pro cílovou skupinu Romské etnikum je na území města Ostravy k dispozici celkem 18 sociálních služeb a 1 související aktivita dobrovolnické organizace. Všechny služby a aktivity jsou klientům poskytovány bezplatně, na jejich financování má největší podíl kraj prostřednictvím státního rozpočtu, a to v celkové výši 28 616 tis. Kč. SMO se podílí na sociálních službách částkou 5 728 tis. Kč. Největší počet klientů (1 345) využívá sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi. Detailní rozbor sociálních služeb a souvisejících aktivit poskytovaných cílové skupině Romské etnikum v roce 2017 včetně rozboru financování a počtu klientů je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 20: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Romské etnikum za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	2	0	0	2	3 100	700	2 295	0	42	1 126	6
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	6	0	0	6	13 817	2 010	10 911	5	794	1 012	275
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	7	0	0	7	15 040	2 150	10 854	2	2 112	1 345	105
Terénní programy	3	0	0	3	5 515	868	4 556	0	0	861	13
Celkem	18	0	0	18	37 472	5 728	28 616	7	2 948	4 344	399

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 21: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Romské etnikum za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Dobrovolnictví	1	0	0	1	186	30	0	0	144
Celkem	1	0	0	1	186	30	0	0	144

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Zvýšit dostupnost sociálních služeb pro obyvatele ostravských ubytoven a dalších problémových lokalit
Opatření 1.1	Navýšit kapacitu služeb v přirozeném prostředí obyvatel
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu terénních programů
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu nízkoprahových zařízení pro děti a mládež ve vyloučených lokalitách

Cíl 2	Přispívat k zajištění dostupnosti základních zdravotních služeb v SVL
Opatření 2.1	Vytvářet podmínky pro udržení doprovodných aktivit v oblasti zdraví
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet spolupráci aktérů k zabezpečení dostupnosti zdravotních služeb v SVL

Cíl 3	Přispět ke snížení míry předčasného ukončení školní docházky
Opatření 3.1	Podpořit setrvání v systému vzdělávání a usnadnit přechod mezi stupni vzdělávání ve spolupráci s rodinou
Aktivita 3.1.1	Vytvářet podmínky pro úspěšné zahájení školní docházky - předškolní příprava
Aktivita 3.1.2	Rozšiřovat nabídku neformálního vzdělávání ve spolupráci se základními školami
Aktivita 3.1.3	Uspadnit přechod mezi stupni vzdělávání a podpořit setrvání v systému vzdělávání po ukončení základní školy

Cíl 4	Podporovat komplexní přístup k prevenci kriminality a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách
Opatření 4.1	Působit preventivně proti negativním jevům s vyšším výskytem v sociálně vyloučených lokalitách
Aktivita 4.1.1	Podporovat komunitní akce s cílem aktivizace občanů SVL k řešení problémů v lokalitách

Cíl 1	Zvýšit dostupnost sociálních služeb pro obyvatele ostravských ubytoven a dalších problémových lokalit
Popis problému	<p>Problémovou oblastí v Ostravě jsou ubytovny, nárůst jejich počtu a kapacit. Rodiny žijící v ubytovnách se často potýkají s problémy spojenými s nedostatkem finančních prostředků, různými typy závislostí. V současné době vyrůstá generace, která ve své rodině či okolí nepoznala možnost vlastního bydlení. Kumulace problémů a neschopnost je řešit zakládá potřebu systémového řešení prostřednictvím navýšení terénních služeb v daných lokalitách.</p> <p>V souvislosti s nárůstem sociálně vyloučených lokalit se jeví jako potřebné navýšení kapacit služeb nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.</p>

Opatření 1.1	Navýšit kapacitu služeb v přirozeném prostředí obyvatel
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu terénních programů
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu služby v počtu 3,5 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	1 890 000 Kč/rok SMO, KÚ MSK, MPSV, EU, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšit kapacitu o 3,5 úv. pracovníků v přímé péči
Realizátoři	NNO

Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu nízkoprahových zařízení pro děti a mládež
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • monitorovat potřeby zájemců o službu • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit kapacitu NZDM v lokalitě např. Jílová, Spodní, Vaškova, Cihelní, Ostrava-Jih • podporovat vznik či rozvoj NZDM v souladu s nově vzniklými potřebami
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	4 000 000 Kč/rok MŠMT, MPSV, OSF, REF, SMO včetně ÚMOB
Investiční náklady a finanční zdroje	3 000 000 Kč EU, MŠMT, MPSV, OSF, REF
Výstup	Počet nově vzniklých středisek NZDM (a jejich zařazení do krajské sítě sociálních služeb) Počet uživatelů služby
Realizátoři	NNO, městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, městský obvod Ostrava-Jih

Cíl 2	Přispívat k zajištění dostupnosti základních zdravotních služeb v SVL
Popis problému	Nedostatek specializovaných odborníků /v terénu/. Dostupnost základních zdravotních služeb je z pohledu cílové skupiny nízká – např. služba není vždy bezplatná (stomatologové), naplněná kapacita (praktičtí lékaři, pediatři). Možným řešením této problematiky v oblasti zdravotnictví je navázání a zintenzivnění spolupráce zainteresovaných institucí.

Opatření 2.1	Vytvářet podmínky pro udržení doprovodných aktivit v oblasti zdraví
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet spolupráci aktérů k zabezpečení dostupnosti zdravotních služeb v SVL
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • vyvolat a vést jednání o možnostech spolupráce s aktéry v oblasti zdravotnictví (univerzitami - LF, KÚ MSK - odbor zdravotnictví, Krajská hygienická stanice, Státní zdravotnický ústav, Červený kříž, zdravotní pojišťovny, Lékaři bez hranic...) • nabídka zprostředkování praxí zdravotních pracovníků v sociálně vyloučených lokalitách • monitorovat a evaluovat projekty realizované na území města v oblasti zdraví • doporučit návazné projekty pro zachování dostupnosti pomoci a podpory při zajišťování zdravotní péče v SVL
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	externí zdroje MŠMT, MPSV, OSF, REF
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	10 realizovaných jednání 4 návrhy spolupráce 12 zprostředkovaných praxí zdravotních pracovníků v SVL
Realizátoři	NNO

Cíl 3	Přispět ke snížení míry předčasného ukončení školní docházky
Popis problému	Nedostatečné rodičovské kompetence a nízká míra podpory rodiny v tom, aby dítě řádně plnilo a ukončilo povinnou školní docházku, může vést k předčasnému ukončení školní docházky/přípravy na budoucí povolání. Dochází k selhání klasických metod komunitní práce v souvislosti se změnou vztahové dynamiky uvnitř lokalit, kdy dochází k častějšímu rozpadu rodiny, krizi hodnot, nízké možnosti seberealizace.

Opatření 3.1	Podpořit setrvání v systému vzdělávání a usnadnit přechod mezi stupni vzdělávání ve spolupráci s rodinou
Aktivita 3.1.1	Vytvářet podmínky pro úspěšné zahájení školní docházky - předškolní příprava
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • realizovat aktivity a projekty pro posilování rodičovské odpovědnosti za vzdělávání dětí • zajistit programy neformálního předškolního vzdělávání ve spolupráci s rodiči • vytvořit a aplikovat srozumitelný systém motivace rodičů a dětí k pravidelné školní docházce
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	externí zdroje MŠMT, MPSV, OSF, REF
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet předškolních dětí zapojených do projektů a aktivit Počet rodičů zapojených do projektů a aktivit
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.1.2	Rozšiřovat nabídku neformálního vzdělávání ve spolupráci se základními školami
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit zprostředkování kontaktu s podnětným prostředím - další podpora volnočasových aktivit (kroužky, tábory, soutěže a závody, zajištění kapacit pro víkendové aktivity) • vytvářet podmínky pro školní přípravu mimo prostředí školy (ambulantní i terénní aktivity) • podporovat spolupráci škol, pracovníků OSPOD a NNO, dalších aktérů v oblasti vzdělávání a podporovat efektivní výměnu informací
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	externí zdroje MŠMT, MPSV, OSF, REF, obce
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet aktivit (programů) mimo školní přípravu Počet společných jednání pro další rozvoj spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání a výměnu informací
Realizátoři	NNO

Aktivita 3.1.3	Usnadnit přechod mezi stupni vzdělávání a podpořit setrvání v systému vzdělávání po ukončení základní školy
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat se školami při zajišťování dnů otevřených dveří, exkurzí, besed se studenty/absolventy • podporovat využívání stipendií na podporu vzdělávání cílové skupiny
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	externí zdroje MŠMT, MPSV, REF, KÚ MSK
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet realizovaných aktivit Počet podaných žádostí o stipendia (případně jiná podpora studentů)
Realizátoři	NNO

Cíl 4	Podporovat komplexní přístup k prevenci kriminality a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách
Popis problému	<p>Cíl svými konkrétními aktivitami naplňuje PRIORITU 4 ve Strategii prevence kriminality SMO 2017–2021.</p> <p>Vzhledem ke komplexnosti a hloubce problémů, které SVL tíží, je i v prevenci kriminality nutné uplatňovat komplexní přístup a kombinovat opatření z více oblastí, prevenci i represí. Zároveň je potřebné do řešení problémů sociálně vyloučených lokalit či ubytoven zapojit také samotné obyvatele, podporovat akce, které vzejdou z komunity a jejich potřeb.</p>

Opatření 4.1	Působit preventivně proti negativním jevům s vyšším výskytem v sociálně vyloučených lokalitách
Aktivita 4.1.1	Podporovat komunitní akce s cílem aktivizace občanů SVL k řešení problémů v lokalitách
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat realizaci komunitních akcí • zajistit mentoring OU • prohlubovat spolupráci a aplikovat model komunitních akcí • vytipovat témata pro setkání (zadluženost, zdravý životní styl, trestná činnost páchaná na komunitě, rodičovské kompetence apod.) • vytvořit plány realizace skupinových aktivit a komunitních akcí • uskutečnit jednání s relevantními aktéry pro zajištění bezproblémového průběhu akcí (ÚMOB, MPO, apod.) • propagovat akce (vč. propagace směrem k majoritě - otevřené akce) • realizovat setkání v souladu s plánem
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	400 000 Kč/rok externí zdroje (MŠMT, MPSV, OSF, REF), městské obvody, SMO
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	100 realizovaných skupinových setkání/období 20 realizovaných komunitních akcí/období
Realizátoři	SMO, NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
ARKA CZ, o.s.
Armáda spásy České republiky, z.s.
Bílý nosorožec, o.p.s.
Centrom z.s.
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.
Diecézní charita ostravsko – opavská
Městská policie Ostrava
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
Městský obvod Slezská Ostrava
Městský obvod Vítkovice
Policie ČR
Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, z. s.
S.T.O.P., z.s.
Salesiánské středisko volného času Don Bosco
SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o.p.s.
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Vzájemné soužití o.p.s.

Oblast podpory pro období 2019–2022

**PREVENCE
KRIMINALITY**

PREVENCE KRIMINALITY

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Prevence kriminality obecně zahrnuje všechny aktivity, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek, na potencionální pachatele a na potencionální i faktické oběti trestné činnosti. Zabývá se snižováním sociálně patologických jevů a snižováním motivů a příležitostí k páchání trestné činnosti. Vzhledem k velkému množství příčin, které kriminalitu ovlivňují (sociální politika, trh práce, vzdělávání, volný čas aj.) je účinnost přijímaných preventivních opatření vždy podmíněna spoluprací všech zainteresovaných subjektů. Cílem preventivních aktivit je tak snížení míry a závažnosti trestné činnosti a zvýšení pocitu bezpečnosti občanů. V komunitním plánování je tak skupina prevence kriminality vnímána jako průřezová, protože se svými aktivitami dotýká všech obyvatel na území města Ostravy.

Jako klíčové cílové skupiny vnímáme:

- Oběti trestné činnosti (zejména zvláště zranitelné oběti);
- pachatele trestných činů (zejména děti mladší 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, mladiství, kteří se dopustili provinění, recidivisté);
- osoby jako potencionální pachatelé nebo oběti (zejména děti a mládež ohrožené rizikovými projevy chování, děti s nařízenou ústavní výchovou a uloženou ochrannou výchovou, osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo pěstounskou péči, senioři, osoby bez přístřeší, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby ohrožené dluhy anebo sociálním vyloučením, obyvatelé SVL a dalších rizikových lokalit, osoby ohrožené závislostmi a závislostním chováním, multiproblémové rodiny, osoby s rizikovým chováním nebo radikálové);
- děti a mládež, jejich rodiče;
- veřejnost obecně;
- pracovníci působící v oblasti prevence kriminality a odborná veřejnost.

V rámci prevence kriminality je klientům poskytováno celkem 5 sociálních služeb a 70 souvisejících aktivit. Související aktivity jsou převážně zřizovány městskými obvody a pak až NNO. SMO se podílí na provozu sociálních služeb částkou 1 700 tis. Kč a v rámci souvisejících aktivit částkou 9 049 tis. Kč. Související aktivity, které naplňují záměry Strategie prevence kriminality statutárního města Ostravy na období 2017–2021, budou podporovány z této oblasti a dotačních titulů. Přehled financování sociálních služeb a souvisejících aktivit je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 22: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Prevence kriminality za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	1	0	0	1	795	210	539	0	46	396	2
Intervenční centra	1	0	0	1	1 112	150	958	0	4	205	3
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	0	0	2	3 465	1 170	1 979	0	208	567	84
Terénní programy	1	0	0	1	796	170	500	0	125	231	2
Celkem	5	0	0	5	6 168	1 700	3 976	0	383	1 399	91

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 23: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Prevence kriminality za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Sociálně preventivní aktivity	70	2	36	32	15 712	9 049	0	1 101	9 236
Celkem	70	2	36	32	15 712	9 049	0	1 101	9 236

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Podpořit rozvoj a zkvalitňování pomoci a poradenství potenciálním obětem trestné činnosti a obětem trestné činnosti, zejména se zaměřením na zvláště zranitelné skupiny obyvatel
Opatření 1.1	Rozvíjet specifické programy se zaměřením na zvláště zranitelné oběti a potenciální oběti
Aktivita 1.1.1	Rozvíjet preventivní a další programy pro potenciální oběti a zvláště zranitelné oběti trestných činů zejména seniory a děti do 18 let
Aktivita 1.1.2	Rozvíjet programy v oblasti prevence domácího násilí

Cíl 2	Rozvíjet systematickou práci s pachateli a usnadnit integraci osob propuštěných z výkonu trestu do běžného samostatného života
Opatření 2.1	Realizovat komplexní a multidisciplinární práci s pachateli a osobami propuštěnými z výkonu trestu
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet programy individuální práce s pachateli a osobami propuštěnými z výkonu trestu
Aktivita 2.1.2	Podporovat zaměstnatelnost osob propuštěných z výkonu trestu

Cíl 3	Minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování dětí a mládeže
Opatření 3.1	Podporovat aktivní využívání volného času dětmi a mládeží a zajistit programy pro rizikové děti a mládež, případně mladé dospělé
Aktivita 3.1.1	Rozšířit nabídku otevřených klubů případně NZDM včetně navazujících aktivit (např.: terénní forma NZDM, terénní programy, doučování a školní příprava)

Cíl 4	Realizovat další specifická opatření v oblasti prevence kriminality
Opatření 4.1	Zvýšit informovanost občanů města o nebezpečí ohrožení trestnou činností a o možnostech ochrany před ní
Aktivita 4.1.1	Realizovat vzdělávací a informační kampaň pro laickou i odbornou veřejnost
Opatření 4.2	Podporovat rozvoj preventivních aktivit se zaměřením na finanční gramotnost
Aktivita 4.2.1	Podporovat a zajistit pořádání kurzů finanční gramotnosti pro děti i dospělé
Opatření 4.3	Podporovat rozvoj služeb pro osoby žijící rizikovým způsobem života
Aktivita 4.3.1	Umožnit vstup službě Terénní programy pro osoby žijící rizikovým způsobem života do základní sítě sociálních služeb MSK

Cíl 1	Podpořit rozvoj a zkvalitňování pomoci a poradenství potenciálním obětem trestné činnosti a obětem trestné činnosti, zejména se zaměřením na zvlášť zranitelné skupiny obyvatel
Popis problému	Cíl svými aktivitami naplňuje PRIORITU 2 ve Strategii prevence kriminality SMO 2017–2021. Prevence viktimnosti a pomoc potenciálním obětem je založena na konceptech bezpečného chování, s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností, kdy se užívají metody sociální i situační prevence. Česká republika disponuje zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. S přijetím tohoto zákona souvisela také celá řada praktických opatření zaměřených na pomoc obětem a posílení jejich postavení.

Opatření 1.1	Rozvíjet preventivní a další programy pro potenciální oběti a zvlášť zranitelné oběti trestných činů, zejména seniory a děti do 18 let
Aktivita 1.1.1	Rozvíjet preventivní a další programy pro zvlášť zranitelné oběti trestných činů, zejména seniory a děti do 18 let
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně analyzovat stav služeb a potřeb zvlášť zranitelných obětí • rozvíjet programy pro zvlášť zranitelné oběti na základě zjištěných potřeb • připravit a realizovat program pro děti do 18 let • oslovit cílovou skupinu Seniori - na platformách klubů seniorů a dalších organizací, ale také např. osamělé seniory, jejich rodiny či nejbližší okolí • realizovat aktivity MPO a dalších organizací (např. přednášky, nácviky bezpečného chování apod.) • realizovat situační opatření (např. Senior linky)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	0 Kč (finance alokovány ve Strategii prevence kriminality)
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet aktivit Počet situačních opatření
Realizátoři	PČR, MP, SMO, Tým pro oběti

Aktivita 1.1.2	Rozvíjet programy v oblasti prevence domácího násilí
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit spolupráci a vzájemnou informovanost mezi subjekty řešící problematiku domácího násilí • rozšířit aktivity na práci s celým rodinným systémem zasaženým domácím násilím • zefektivnit propagaci služeb týkajících se domácího násilí
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	30 000 Kč/rok MV, MPSV, EU, SMO, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Vytvořený systém spolupráce a předávání informací Počet aktivit zaměřených na práci s celým rodinným systémem Počet propagačních aktivit
Realizátoři	NNO, Tým pro oběti

Cíl 2	Rozvíjet systematickou práci s pachateli a usnadnit integraci osob propuštěných z výkonu trestu do běžného samostatného života
Popis problému	Cíl svými aktivitami naplňuje PRIORITY 3 ve Strategii prevence kriminality SMO 2017–2021. Pro integraci propuštěných osob do běžného samostatného života je nezbytné komplexně zabezpečovat potřebné návazné služby. Pachatel se po návratu z výkonu trestu velmi často dostává bez adekvátní pomoci do situace, kdy je zadlužený, ztratil sociální vazby (je bez rodiny, přátel), nemá bydlení, práci, nedokáže si zajistit vlastními silami obživu a uspokojit základní životní potřeby. Hrozí vyšší riziko, že se dříve či později opět vrátí k trestné činnosti jako zdroji své obživy a uspokojování potřeb. Zkvalitnění a zintenzivnění spolupráce organizací pracujících s pachateli trestné činnosti na území města Ostravy, a to ve všech fázích trestního řízení a následně také před propuštěním z výkonu trestu, je nezbytné.

Opatření 2.1	Realizovat komplexní a multidisciplinární práci s pachateli a osobami propuštěnými z výkonu trestu
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet programy individuální práce s pachateli a osobami propuštěnými z výkonu trestu
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> vytvářet podmínky pro rozvoj individuálních a komplexních programů práce s pachateli, resocializačních programů, programů zaměřených na práci s agresorem apod. zajistit mentoring a individuální poradenství v souladu s potřebami
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	845 000 Kč/rok MV, MPSV, EU, SMO, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet realizovaných programů Počet účastníků individuálního poradenství
Realizátoři	PS PACHATELÉ, NNO

Aktivita 2.1.2	Podporovat zaměstnatelnost osob propuštěných z výkonu trestu
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> vytvářet podmínky pro zvýšení kvalifikace pachatelů trestné činnosti oslovit a motivovat osoby ve výkonu i po výkonu trestu ke vzdělávání či uznání kvalifikace spolupracovat se vzdělávacími institucemi pro zajištění vhodné nabídky školení a služeb v souladu s potřebami pachatelů trestné činnosti
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	30 000 Kč/rok MV, MPSV, EU, SMO, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet osob se zvýšenou kvalifikací Počet cílených školení a vzdělávání na podporu zvyšování kvalifikace
Realizátoři	PS PACHATELÉ, NNO, Probační a mediační služba

Cíl 3	Minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování dětí a mládeže
Popis problému	Cíl svými konkrétními aktivitami naplňuje PRIORITY 5 ve Strategii prevence kriminality SMO 2017–2021. Aktivní trávení volného času dětí a mládeže je výraznou preventivní aktivitou. Otevřené kluby a NZDM bývají místem pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, které nenavštěvují např. kroužky, sportovní kluby, a které by povětšinou trávily den „na ulici“. Je žádoucí, aby na tyto služby navazovala terénní práce a depistáž klientů v prostředí, které je nebo se jeví jako ohrožující. Otevřené kluby a NZDM je potřebné provozovat zejména v místech s vyšší koncentrací nezařazených dětí a mládeže, jakými jsou nejen sociálně vyloučené lokality, ale také např. sídliště.

Opatření 3.1	Podporovat aktivní využívání volného času dětmi a mládeží a zajistit programy pro rizikové děti a mládež, případně mladé dospělé
Aktivita 3.1.1	Navýšit kapacitu otevřených klubů, případně NZDM včetně navazujících aktivit (např.: terénní forma NZDM, terénní programy, doučování a školní příprava)
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelně mapovat situaci a vytvořit analýzu potřeb dětí a mládeže • optimalizovat síť otevřených klubů, případně NZDM • navýšit počet navazujících aktivit (např. doučování, terénní práce zaměřená na děti a mládež do 18 let)
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	650 000 Kč/rok MV, MPSV, EU, SMO, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet vytvořených analýz Počet nově vzniklých zařízení Počet nových navazujících aktivit
Realizátoři	NNO, SMO

Cíl 4	Realizovat další specifická opatření v oblasti prevence kriminality
Popis problému	<p>Cíl svými konkrétními aktivitami naplňuje PRIORITY 6 ve Strategii prevence kriminality SMO 2017–2021.</p> <p>Osvěta patří v oblasti prevence kriminality mezi základní metody práce s veřejností, a to jak v rámci opatření prevence primární (informování veřejnosti), sekundární (informování cílené na ohrožené skupiny potenciálních obětí či pachatelů) i terciální (práce s konkrétními oběťmi či pachateli).</p> <p>Preventivní projekty a poradenství v oblasti řešení zadlužení a zvyšování finanční gramotnosti jsou účinným nástrojem v předcházení trestné činnosti a recidivě trestných činů.</p>

Opatření 4.1	Zvýšit informovanost občanů města o nebezpečích ohrožení trestnou činností a o možnostech ochrany před ní
Aktivita 4.1.1	Realizovat vzdělávací a informační kampaň pro širokou laickou i odbornou veřejnost
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit rozvoj a rozšíření kampaně Bezpečnější Ostrava na území města (nová témata, nové nástroje) • realizovat tematické vzdělávací aktivity pro zástupce odborné veřejnosti (např. multidisciplinární týmy, pedagogičtí a sociální pracovníci) • zajišťovat informace pro pachatele, potencionální oběti a oběti TČ, zvláště zranitelné oběti, děti a mladistvé, pro osoby žijící v SVL, seniory, osoby žijící rizikovým způsobem života • zajistit zvýšení informovanosti veřejnosti (zejména ohrožených cílových skupin) o rizicích kyberprostoru, zadluženosti, lichvy, podvodů (šmejdi, podomní prodej) • zajistit dostupnost právního poradenství
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	340 000 Kč/rok MV, MPSV, EU, SMO, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet vzdělávacích aktivit Počet účastníků vzdělávacích aktivit Počet realizovaných akcí Počet právních konzultací
Realizátoři	PČR, MP, BOVA

Opatření 4.2	Podporovat rozvoj preventivních aktivit se zaměřením na finanční gramotnost
Aktivita 4.2.1	Podporovat a zajistit pořádání kurzů finanční gramotnosti pro děti i dospělé
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zjistit poptávku potenciálních účastníků • organizační zajištění kurzů pro různé cílové skupiny • zajistit realizaci kurzů a vyhodnotit praktický přínos
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	100 000 Kč/rok MV, MPSV, EU, SMO, nadace a dary, účastnický poplatek
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	10 vzdělávacích akcí/rok Počet účastníků vzdělávacích akcí
Realizátoři	SMO, NNO

Opatření 4.3	Podporovat rozvoj služeb pro osoby žijící rizikovým způsobem života
Aktivita 4.3.1	Zařadit služby terénní programy pro osoby žijící rizikovým způsobem života do základní sítě sociálních služeb MSK
Termín realizace	2020–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • terénní programy jsou součástí KPSVL v Ostravě v optimální síti • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování navýšené kapacity • navýšení kapacity terénních programů o 1 úv. pracovníků v přímé péči
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2020–2022: 200 000 Kč/rok KÚ MSK, MPSV, EU, SMO, nadace a dary
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšený počet úvazků v síti o 1 pracovníka v přímé péči s působností v Ostravě
Realizátoři	NNO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
Bílý kruh bezpečí, z.s.
Bílý nosorožec, o.p.s.
FAUST, z.s.
Charita Ostrava
Městská policie Ostrava
Nová Šance, z.s.
Pavučina o.p.s.
Pedagogicko-psychologická poradna, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace
Policie ČR
Probační a mediační služba České republiky
Renarkon o.p.s.
Salesiánské středisko volného času Don Bosco
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Střední škola stavební a dřevozpracující, Ostrava, příspěvková organizace
Výchovný ústav Ostrava-Hrabůvka
Vzájemné soužití o.p.s.

Oblast podpory pro období 2019–2022

**PROTIDROGOVÁ
PREVENCE**

PROTIDROGOVÁ PREVENCE

Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Skupina osob, pro kterou jsou určeny služby protidrogové prevence, je velice široká a často přesahuje do cílových skupin služeb jiného zaměření, jako jsou:

- Osoby v bytové nouzi;
- zadlužené osoby;
- děti a mládež, senioři;
- oběti a pachatelé trestných činů;
- lidé s duševním onemocněním;
- lidé ohroženi sociálním vyloučením;
- osoby v ústavní péči i po výstupu.

V souhrnu lze říci, že do naší cílové skupiny patří každá osoba, která se v životě setkala s obtížnou životní situací v souvislosti s užíváním legálních i nelegálních drog, hraním a sázením nebo s jinou závislostí látkového či nelátkového typu, což znamená, že jde o osoby, které:

- Jsou aktivními uživateli legálních i nelegálních drog, aktivními hráči hazardních her či sázkaři, nebo jsou jinak aktivní v činnosti, kterou nedokáží ovládat a negativním způsobem (vědomě, či zpětnou vazbou okolí) jim ovlivňuje životní situaci.
- Jsou rodinnými příslušníky, partnery a jinými osobami blízkými aktivních uživatelů, kteří potřebují podporu ve své životní situaci jak ve vztahu k aktivně užívající osobě, tak čistě v rámci svých obtíží z toho plynoucích.
- Jsou zvláště ohrožené možnými negativními dopady závislosti, ale ještě aktivními či ohroženými uživateli nejsou. Jsou však v rámci preventivních aktivit cílovou skupinou pro osvětu a edukaci v rámci protidrogové prevence.
- Jsou pracovníky ve zdravotnictví, školství, sociálních službách, policie a pořádkových služeb, či služeb, kde je zvýšená pravděpodobnost, že se setkají s lidmi užívajícími, či ohroženými užíváním drog nebo jinou závislostí.

U všech vymezení lze říci, že jde do jisté míry o osoby, u kterých nevymezujeme věk, protože v každé skupině může být dítě, dospělý i senior.

Další speciální skupinou jsou senioři užívajících více léků v kombinaci s jinými látkami.

Vzhledem k tomu, že je naše cílová skupina ohrožena mnoha vnějšími faktory, je aktuálně akcentováno několik trendů v rámci protidrogové politiky v oblasti sociálních služeb:

- Koncepce sociálního bydlení a dostupného bydlení pro osoby s větším spektrem obtíží, včetně užívání drog. Kromě samotného bydlení je podstatný koncept sociální a terapeutické podpory při samostatném bydlení u zotavujících se osob;
- větší důraz na strategie a plánování pomoci pro uživatele legálních drog a hráče hazardních her;
- zaměření se na síť služeb pro děti a mládež, které jsou přímo ohrožené užíváním drog, nebo již aktivně užívají;

- koncepce efektivních služeb pro seniory ohrožené závislostí;
- rozvíjení služeb, které pracují s širší veřejností, zacílené mimo skupinu uživatelů sociálních služeb. Rozvíjení Harm Reduction služeb pracujících v oblasti nočního života a zábavy;
- rozvíjení služeb terapeutického charakteru, ambulantních služeb a služeb následné péče s využitím participativních přístupů v sociální práci, tzn. více pracovat s tzv. peerpracovníky/lektory;
- síťování sociálních a zdravotnických služeb v oblasti protidrogové prevence s důrazem na spolupráci, nikoliv jenom zprostředkování služeb navzájem;
- rozvíjení strategií napomáhajících destigmatizaci klientů služeb. Kompetentnější přístup pracovníků v hájení práv klientů a posilování jejich emancipace;
- podpora svépomocných aktivit a aktivit zaměřených na přirozené zdroje osob ve všech fázích zotavení;
- podpora rodinných příslušníků a osob blízkých pro stabilizaci podpůrného prostředí klientů služeb;
- propagace protidrogové prevence na území města Ostravy, konkrétních aktivit a pracovníků, vše prostřednictvím jazyka, který bude srozumitelný široké veřejnosti, motivující pro odbornou veřejnost a užitečný cílové skupině;
- intenzivnější využívání výzkumů a studií při koncepci nových i stávajících služeb;
- efektivnější strategie při předávání informací a edukaci pracovníků z jiných oblastí v tématech protidrogové prevence.

V rámci protidrogové prevence je klientům poskytováno celkem 10 sociálních služeb a 6 souvisejících aktivit. Obecně prospěšná společnost Renarkon o.p.s., kterou zřizuje SMO, poskytuje 5 sociálních služeb, ostatní služby jsou zřizovány NNO bez vazby na SMO v zakladatelské pozici. Převážná část služeb, mimo služby následné péče a terapeutické komunity, je klientům poskytována bezplatně a uživatelé se na jejich provozu finančně nepodílejí. SMO se podílí na provozu sociálních služeb částkou 6 930 tis. Kč a v rámci souvisejících aktivit částkou 1 710 tis. Kč. Sociální služby a související aktivity, které naplňují záměry Strategie protidrogové politiky statutárního města Ostravy na období 2016–2020, budou podporovány z této oblasti a dotačních titulů. Přehled financování sociálních služeb a souvisejících aktivit je znázorněn v následujících tabulkách.

Tabulka 24: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Protidrogové prevence za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných sociálních služeb v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní zdroje	Klienti	
	Počet služeb	SMO	ÚMOB	NNO						Počet	Kapacita
Odborné sociální poradenství	3	0	0	3	3 242	1 366	1 350	0	526	761	13
Kontaktní centra	1	0	0	1	2 691	847	440	0	1 404	225	20
Služby následné péče	3	0	0	3	3 734	953	1 442	430	985	117	34
Terapeutické komunity	1	0	0	1	6 444	2 012	1 255	167	2 351	37	15
Terénní programy	2	0	0	2	4 422	1 752	1 131	0	1 539	883	12
Celkem	10	0	0	10	20 533	6 930	5 618	597	6 805	2 023	94

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Tabulka 25: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Protidrogové prevence za rok 2017 (uvedeno v tis. Kč)

Přehled poskytovaných souvisejících aktivit v roce 2017	Zřizovatel				Reálné náklady 2017	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MPSV	Příjmy od účastníků	Ostatní zdroje
	Počet aktivit	SMO	ÚMOB	NNO					
Prevence zdraví	4	3	0	1	2 266	937	0	0	1 329
Sociálně preventivní aktivity	2	2	0	0	1 292	773	0	0	519
Celkem	6	5	0	1	3 558	1 710	0	0	1 848

Zdroj dat: SMO, magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví; oddělení sociálních služeb, stav k 1. 1. 2018

Přehled rozvojových cílů, opatření a aktivit:

Cíl 1	Snížit potenciální rizika užívání návykových látek v oblasti nočního života a zábavy
Opatření 1.1	Podporovat rozvoj přístupu Harm Reduction v oblasti nočního života a zábavy
Aktivita 1.1.1	Ověřovat potřeby území v oblasti užívání návykových látek a realizovat pilotní projekt
Aktivita 1.1.2	Podporovat služby realizující Harm Reduction ve specifické formě terénní aktivity

Cíl 2	Podporovat služby a aktivity pro specifické cílové skupiny uživatelů drog
Opatření 2.1	Podporovat rozvoj sítě služeb a aktivit pro děti a mládež a vznik kapacity krizových lůžek pro aktivní uživatele návykových látek s psychosociální podporou
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet služby a aktivity předcházející a navazující na Terapeutickou komunitu pro děti a mládež
Aktivita 2.1.2	Podpořit vznik krizového lůžka/místnosti pro osoby pod vlivem drog vyžadující psychosociální pomoc
Opatření 2.2	Rozvíjet aktivity na obnovu či vytvoření přirozených zdrojů osob se zkušeností se závislostí
Aktivita 2.2.1	Podporovat návazné aktivity pro osoby po ukončení služby/léčby a jejich blízké

Cíl 3	Zvýšit míru informovanosti veřejnosti o praktickém dopadu podpory protidrogové politiky města
Opatření 3.1	Propagovat Protidrogovou politiku města prostřednictvím aktivit s dopadem na veřejnost
Aktivita 3.1.1	Podporovat informační akce a kampaně
Opatření 3.2	Podporovat služby v síťování a hodnocení efektivity
Aktivita 3.2.1	Rozvíjet síťování služeb protidrogové politiky města

Cíl 1	Snížit potenciální rizika užívání návykových látek v oblasti nočního života a zábavy
Popis problému	Pro jedince i společnost je žádoucí snížit potenciální rizika spojená s užíváním návykových látek a hazardním hraním. Z aktuální situace v oblasti uživatelů drog vyplývá, že se rozšiřuje rekreační užívání drog v oblasti nočního života a zábavy. Kromě alkoholu se jedná o rekreační taneční drogy, stimulanty a tzv. nové syntetické drogy.

Opatření 1.1	Podporovat přístup Harm Reduction v oblasti nočního života a zábavy
Aktivita 1.1.1	Ověřovat potřeby území v oblasti užívání návykových látek a realizovat pilotní projekt
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zadat studii pro zmapování potřeb uživatelů rekreačních drog • komunikovat s provozovateli klubů, festivalů • zajistit příklady dobré praxe prostřednictvím síťování a tematických stáží • připravit a realizovat pilotní projekt Harm Reduction v prostředí nočního života a zábavy
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 60 000 Kč/rok mapování potřebnost 2020–2022: 250 000 Kč/rok pilotní projekt KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Studie potřebnosti Počet uskutečněných stáží Realizovaný pilotní projekt
Realizátoři	NNO, SMO

Aktivita 1.1.2	Podporovat služby Harm Reduction ve specifické formě terénní aktivity
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat síťování služeb a odborníků formou seminářů/minikonferencí • nadefinovat kompetence a kvalifikační profil týmu, včetně participace služeb a peerů • vytvořit koordinační tým pro vznik služby/aktivity
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	30 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet seminářů/minikonferencí Metodika pro zajištění HR na území města Koordinační tým pro HR
Realizátoři	NNO, SMO

Cíl 2	Podporovat služby a aktivity pro specifické cílové skupiny uživatelů drog
Popis problému	Na území města Ostravy chybí síť služeb pro děti a mládež, která nabízí možnosti/pomoc pro aktivně užívající děti a mládež včetně pobytové podpory s terapeutickým programem. Rovněž chybí krizové lůžko s psychosociální podporou. Aktivní užívání drog je často kontraindikací vstupu do služby a současná kapacita ambulantních služeb je nedostatečná. Vytvořením sítě služeb dojde ke snížení problémového a intenzivního užívání návykových látek včetně alkoholu, hráčství a zároveň podpoře sociálního začleňování uživatelů drog.

Opatření 2.1	Podporovat služby a aktivity pro děti a mládež a vznik kapacity krizových lůžek pro aktivní uživatele návykových látek s psychosociální podporou
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet služby a aktivity předcházející a navazující na terapeutickou komunitu pro děti a mládež
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zmapovat možné přípravné a návazné služby na terapeutickou komunitu pro děti a mládež • spolupracovat na vytvoření adekvátní nabídky služeb a aktivit • realizovat potřebné služby a aktivity • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit potřebné kapacity
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	500 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Navýšení kapacit služeb Navýšení počtu aktivit
Realizátoři	NNO, SMO

Aktivita 2.1.2	Podpořit vznik krizového lůžka/místnosti pro osoby pod vlivem drog vyžadující psychosociální pomoc
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • mapovat možnosti poskytovatelů na zajištění lůžka • spolupracovat na vytvoření metodiky pro práci s klienty se závislostí • realizovat potřebné služby a aktivity • zajistit jednání se zainteresovanými subjekty včetně veřejné správy • zajistit financování budoucího provozu • navýšit potřebné kapacity
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	200 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Metodika pro práci s klienty v pobytových službách pro sociálně vyloučené Navýšení kapacit odpovídajících služeb
Realizátoři	NNO, SMO

Opatření 2.2	Rozvíjet aktivity na obnovu či vytvoření přirozených zdrojů osob se zkušeností se závislostí
Aktivita 2.2.1	Podporovat návazné aktivity pro osoby po ukončení služby/léčby a jejich blízké
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zmapovat potřeby uživatelů ukončujících služby/léčby a jejich blízkých • uplatnit participativní přístup, komunitní práci a využít potenciál svépomocných skupin • realizovat návazné aktivity, které vedou k rozvoji kompetencí, vzdělávání a stabilizaci klientů a jejich blízkých
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	200 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet aktivit Počet účastníků aktivit
Realizátoři	NNO, SMO

Cíl 3	Zvýšit míru informovanosti veřejnosti o praktickém dopadu podpory protidrogové politiky města
Popis problému	Na území města Ostravy jsou služby, jejichž cílovou skupinou nejsou primárně uživatelé drog, ale často se s problematikou užívání drog setkávají. Aktuálně neexistuje síťovací platforma, která by obsáhla fungování služeb v celé jejich šíři.

Opatření 3.1	Propagovat Protidrogovou politiku města prostřednictvím aktivit s dopadem na veřejnost
Aktivita 3.1.1	Podporovat informační akce a kampaně
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • vytvořit a realizovat kampaň propagující racionální přístupy a vyšší informovanost o zodpovědných/zmocňujících/nerepresivních přístupech k drogám • realizovat Konferenci v roce 2019 • připojit prvky kampaně k pravidelným akcím pro veřejnost • zajistit finanční prostředky na dlouhodobou propagační kampaň • vytvořit ucelené informační materiály a materiální zázemí pro PR aktivity
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	2019: 150 000 Kč/rok (100 000 Kč běžná propagace, 50 000 Kč zajištění konference) 2020–2022: 100 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet aktivit Uskutečněná konference Připojení kampaně k akcím města
Realizátoři	NNO, SMO

Opatření 3.2	Podporovat služby v síťování a hodnocení efektivity
Aktivita 3.2.1	Rozvíjet síťování služeb protidrogové politiky města
Termín realizace	2019–2022
Kroky vedoucí k realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat síťování služeb pro cílovou skupinu • realizovat stáže mezi organizacemi • realizovat studie a výzkumy pro účely mapování potřeb uživatelů a efektivity služeb • optimalizovat síť služeb a aktivit
Neinvestiční náklady a finanční zdroje	40 000 Kč/rok KÚ MSK, SMO, MPSV, MV, MZ, EU
Investiční náklady a finanční zdroje	0 Kč
Výstup	Počet stáží Závěry a doporučení z výzkumných šetření
Realizátoři	NNO, SMO

Seznam členů pracovní skupiny - poskytovatelů

Organizace
ARKA CZ, z.s.
Diagnostický ústav pro mládež, dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Ostrava-Kunčičky
LIBOR CHVÍLA - Psychiatrický stacionář pro léčbu závislostí
Modrý kříž v České republice
Pedagogicko-psychologická poradna, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace
Renarkon, o. p. s.
ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s.
Slezská diakonie
Statutární město Ostrava - magistrát, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Vězeňská služba České republiky
Výchovný ústav Ostrava-Hrabůvka

CELKOVÝ PŘEHLED CÍLŮ A OPATŘENÍ

SPOLEČNÉ (PRŮŘEZOVÉ) CÍLE

Cíl 1	Plánovat síť sociálních služeb a souvisejících aktivit
Opatření 1.1	Zachovat proces komunitního plánování ve městě Ostrava a organizační strukturu KP
Cíl 2	Udržet stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit včetně efektivního financování
Opatření 2.1	Zajistit podporu stávající sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit
Cíl 3	Podporovat deinstitucionalizaci (transformaci ústavní péče v péči komunitní) a humanizaci pobytových sociálních služeb
Opatření 3.1	Podporovat aktivity pro realizaci transformace včetně vybudování nových služeb komunitního typu
Opatření 3.2	Humanizovat pobytové sociální služby pro seniory, individualizovat péči a podporovat nové metody práce s osobami s demencí
Cíl 4	Přispívat k naplňování Koncepce sociálního bydlení
Opatření 4.1	Podílet se na mapování potřeb cílových skupin a dostupnosti bydlení s doprovodným sociálním programem/sociálních bytů
Opatření 4.2	Nastavit systém spolupráce a zprostředkování informací o potřebách uživatelů - osob v bytové nouzi
Cíl 5	Podporovat zaměstnávání osob se sníženým pracovním uplatněním
Opatření 5.1	Rozšiřovat pracovní uplatnění osob se ztíženým přístupem na otevřený trh práce a podporovat sociální podnikání
Cíl 6	Zajistit informovanost laické i odborné veřejnosti včetně mezioborové spolupráce a spolupráce s městskými obvody
Opatření 6.1	Vytvořit místo prvního kontaktu Sociopoint za účelem poskytování informací ze sociální oblasti pro veřejnost
Opatření 6.2	Zajistit informovanost o poskytovatelích sociálních služeb včetně informačních kampaní
Opatření 6.3	Vytvářet podmínky pro meziresortní spolupráci
Opatření 6.4	Spolupracovat s městskými obvody
Cíl 7	Podpora dobrovolnictví
Opatření 7.1	Udržení a podpora dobrovolnictví a aktivní spolupráce organizací zabývajících se dobrovolnickou službou na území města
Opatření 7.2	Rozvoj dobrovolnictví na území města a vznik dobrovolnického centra

SENIOŘI

Cíl 1	Zajistit dostupnost pobytových sociálních služeb pro seniory i osoby se specifickými potřebami
Opatření 1.1	Navýšit kapacitu a zajistit možnost využití stávajících pobytových služeb pro cílovou skupinu seniorů a osob se specifickými potřebami
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu lůžek pobytových sociálních služeb pro seniory zejména s Alzheimerovou nemocí a jinými typy demence
Aktivita 1.1.2	Zajistit a vymezit kapacitu lůžek pobytových sociálních služeb pro osoby s kombinovanými diagnózami vyžadující 24hodinový zdravotní dohled
Aktivita 1.1.3	Navýšit kapacitu pobytové sociální služby komunitního typu pro seniory se specifickými potřebami a se závislostí nebo duševní poruchou v anamnéze
Aktivita 1.1.4	Navýšit kapacitu pobytové sociální služby domova pro seniory a domova se zvláštním režimem
Opatření 1.2	Vytvářet podmínky pro pečující při zajištění krátkodobých pobytů pro specifické skupiny klientů
Aktivita 1.2.1	Zajistit a vymezit kapacitu lůžek pro odlehčení pečujícím formou krátkodobých pobytů
Aktivita 1.2.2	Navýšit kapacitu pobytových odlehčovacích služeb
Cíl 2	Zajistit podporu a dostupnost sociálních služeb při poskytování sociální péče v domácím prostředí
Opatření 2.1	Navýšit kapacity terénních sociálních služeb pro seniory a osoby s různými typy demence
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu terénních odlehčovacích služeb
Aktivita 2.1.2	Navýšit kapacitu osobní asistence
Aktivita 2.1.3	Navýšit kapacitu pečovatelské služby
Aktivita 2.1.4	Navýšit kapacitu terénních sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Cíl 3	Podílet se na podpoře pracovníků a pečujících
Opatření 3.1	Přispívat ke vzdělávání pracovníků v sociálních službách a edukaci pečujících osob
Aktivita 3.1.1	Zprostředkovat vzdělávací kurzy pro pracovníky v sociálních službách
Aktivita 3.1.2	Zajistit edukaci pečujících osob pracovníky terénní přímé péče
Aktivita 3.1.3	Zajistit rozvoj aktivit v oblasti trénování paměti a reminiscence včetně celoročního programu

OBČANÉ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM A PSYCHOSOCIÁLNÍMI OBTÍŽEMI

Cíl 1	Zajistit dostupnost sociálních služeb pro cílovou skupinu
Opatření 1.1	Vytvořit podmínky pro vznik a rozvoj sociálních služeb pro cílovou skupinu
Aktivita 1.1.1	Podpořit vznik sociálně terapeutických dílen pro lidi s duševním onemocněním
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu sociální rehabilitace pro lidi s duševním onemocněním
Cíl 2	Podporovat rozvoj sociálních služeb v oblasti bydlení pro lidi s duševním onemocněním
Opatření 2.1	Vytvořit podmínky pro rozvoj podpory při bydlení
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu sociální služby podpora samostatného bydlení
Aktivita 2.1.2	Navýšit kapacitu chráněného bydlení
Cíl 3	Zajistit přenos informací mezi resorty o průběhu a realizaci transformace psychiatrické péče
Opatření 3.1	Posilovat spolupráci mezi zdravotnickým a sociálním sektorem
Aktivita 3.1.1	Uspořádat meziresortní setkání s odborníky ze sociální a zdravotnické oblasti
Aktivita 3.1.2	Nastavit dlouhodobou spolupráci mezi resorty
Aktivita 3.1.3	Podporovat vznik a rozvoj činností terénních týmů, návazných sociálních služeb a aktivit v souvislosti s transformací psychiatrické péče (např.: služby následné péče, volný čas, multidisciplinární terénní týmy)
Cíl 4	Podporovat rozvoj pracovního uplatnění lidí s duševním onemocněním
Opatření 4.1	Podporovat zaměstnávání lidí s duševním onemocněním na chráněném trhu práce
Aktivita 4.1.1	Zajistit podmínky pro zaměstnávání lidí se zkušeností jako odborníků na duševní onemocnění (peer konzultanti)
Aktivita 4.1.2	Podporovat rozvoj kapacit chráněných pracovišť
Opatření 4.2	Podporovat vznik a rozvoj komunikačních technologií a návazných aktivit v oblasti zaměstnávání
Aktivita 4.2.1	Vytvořit webový portál a mobilní aplikaci
Aktivita 4.2.2	Zajistit aktivní provoz a správu webové a mobilní aplikace

OBČANÉ SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

Cíl 1	Zvýšit povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke zrakově postiženým u laické i odborné veřejnosti
Opatření 1.1	Posílit kompetence odborné veřejnosti pro práci s klienty
Aktivita 1.1.1	Realizovat vzdělávací a informační aktivity za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků, úředníků a sociálních pracovníků v ostatních sociálních službách a zdravotnického personálu
Opatření 1.2	Rozvíjet povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke zrakově postiženým u široké veřejnosti
Aktivita 1.2.1	Realizovat informační aktivity za účelem zvýšení povědomí široké veřejnosti o potřebách občanů se zrakovým postižením (vč. bezbariérového pohybu ve veřejném prostoru)
Cíl 2	Zpřístupnit veřejný prostor a odstranit bariéry pohybu
Opatření 2.1	Posílit koordinaci a informovanost relevantních subjektů a veřejnosti
Aktivita 2.1.1	Podílet se na rozvoji systému výměny informací a uplatňování opravných mechanismů ve spolupráci s dotčenými aktéry

OBČANÉ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Cíl 1	Navýšit kapacitu a podporovat stabilizaci a kvalitu služeb pro lidi se sluchovým postižením
Opatření 1.1	Podporovat zvyšování kvality tlumočnické služby v daném území a osvěty o možnostech využití služby klienty
Aktivita 1.1.1	Realizovat osvětu o možnostech tlumočnické služby a vzdělávací aktivity pro pracovníky
Opatření 1.2	Navýšit kapacitu sociálních služeb pro sluchově postižené lidi
Aktivita 1.2.1	Navýšit kapacitu tlumočnických služeb
Cíl 2	Podporovat rozvoj chybějících aktivit pro slyšící děti neslyšících rodičů a starší děti se sluchovým postižením
Opatření 2.1	Podporovat slyšící dětí neslyšících rodičů v dospělém i dětském věku
Aktivita 2.1.1	Realizovat setkání a aktivity pro dospělé i děti
Opatření 2.2	Podporovat aktivity pro rodiny se staršími dětmi se sluchovým postižením
Aktivita 2.2.1	Realizovat jednodenní a pobytové aktivity pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením
Cíl 3	Zvýšit povědomí o potřebách a vhodném přístupu ke sluchově postiženým občanům u laické i odborné veřejnosti
Opatření 3.1	Posílit kompetence odborné veřejnosti pro práci s klienty
Aktivita 3.1.1	Realizovat vzdělávací a informační aktivity za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků, sociálních pracovníků odborných poraden a zdravotnického personálu
Aktivita 3.1.2	Realizovat osvětové a informační akce se zaměřením na problematiku lidí se sluchovým postižením

OBČANÉ S MENTÁLNÍM, TĚLESNÝM A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM

Cíl 1	Podporovat rozvoj sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením včetně autismu
Opatření 1.1	Navýšit kapacitu sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu rané péče
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu osobní asistence
Aktivita 1.1.3	Zajistit kapacitu odlehčovací služby se zvýšeným zdravotním dohledem
Aktivita 1.1.4	Navýšit kapacitu sociálně terapeutických dílen včetně rozšíření provozní doby
Aktivita 1.1.5	Navýšit kapacitu podpory samostatného bydlení
Opatření 1.2	Podporovat vznik a rozvoj kapacit sociálních služeb pro osoby s autismem a atypickým chováním
Aktivita 1.2.1	Navýšit kapacitu denního stacionáře pro osoby s problémovým chováním
Aktivita 1.2.2	Podpořit vznik služby domov pro osoby se zdravotním postižením pro lidi s autismem, mentálním postižením a atypickým chováním (agrese, autismus, mentální postižení, duševní porucha)
Aktivita 1.2.3	Zvýšit kapacitu odlehčovací služby pro osoby s atypickým chováním
Cíl 2	Zajistit adekvátní pomoc pečujícím rodinám při zabezpečení potřeb osob se zdravotním postižením a zvládnání náročných životních situací
Opatření 2.1	Podpořit rodiny pečující o osoby se speciálními potřebami
Aktivita 2.1.1	Zajistit podporu rodinám v jejich domácím prostředí při péči o jejich blízké ve zvlášť náročném a komplikovaném zdravotním stavu
Aktivita 2.1.2	Podpořit rozvoj aktivit pro rodiny pečující o osoby se zdravotním postižením
Cíl 3	Zkvalitnit využití volného času lidem se zdravotním postižením
Opatření 3.1	Umožnit rozvoj návazných aktivit na transformované sociální služby
Aktivita 3.1.1	Podporovat volnočasové, společenské, sportovní, kulturní akce včetně rekondičních pobytů pro uživatele transformovaných služeb
Opatření 3.2	Umožnit integraci dětem s postižením do běžného společenského prostředí a podporovat jejich sportovní aktivity
Aktivita 3.2.1	Podpořit integraci dětí s postižením do dětských heren a hřišť
Aktivita 3.2.2	Podpořit sportovní a volnočasové aktivity pro děti se zdravotním postižením
Cíl 4	Usilovat o uznání Ostravy jako „Města bez bariér“ a pomáhat ke snižování stavebně-technických bariér ve městě
Opatření 4.1	Posílit konzultační podporu a informovanost relevantních subjektů a veřejnosti
Aktivita 4.1.1	Mapovat a zveřejňovat přístupnost objektů včetně zajištění konzultační činnosti

DĚTI A RODINA

Cíl 1	Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb pro rodiny s dětmi nacházející se v krizové situaci
Opatření 1.1	Podporovat rozvoj kompetencí sociálních pracovníků v oblasti terapeutických dovedností
Aktivita 1.1.1	Realizovat odborné vzdělávací aktivity a sdílet zkušenosti odborníků z oblasti sociální práce s dětmi a jejich rodinami
Opatření 1.2	Rozvíjet sociální služby pro rodiny s dětmi v krizových situacích v ambulantní i terénní formě
Aktivita 1.2.1	Podpořit vznik služby krizové pomoci pro rodiny s dětmi
Cíl 2	Přispívat k realizaci preventivních opatření pro podporu rodin
Opatření 2.1	Podílet se na mapování potřeb a dostupnosti preventivních programů v rámci realizace Koncepce rodinné politiky
Aktivita 2.1.1	Spoluvytvářet podmínky pro zprostředkování potřeb cílové skupiny
Cíl 3	Rozvíjet spolupráci aktérů v oblasti práce s rodinou s ohroženým dítětem
Opatření 3.1	Vytvářet podmínky pro užší spolupráci odborníků při práci s rodinou
Aktivita 3.1.1	Realizovat semináře s pracovníky sociálních služeb a OSPOD

OBČANÉ OHROŽENÍ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÍ

Cíl 1	Zajistit dostupnost sociálních služeb pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami
Opatření 1.1	Iniciovat rozšíření nabídky sociálních služeb s doprovodnou zdravotní péčí pro osoby bez přístřeší
Aktivita 1.1.1	Spolupracovat na vzniku pobytových či terénních sociálních služeb pro osoby bez přístřeší s duševními poruchami (mimo služby Azylové domy) v produktivním věku
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu služby Domov se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami
Aktivita 1.1.3	Zařadit služby Terénní programy pro osoby bez přístřeší a sociálně vyloučené do základní sítě sociálních služeb MSK
Cíl 2	Vytvářet podmínky pro zvýšení dostupnosti vhodného bydlení a pobytových služeb
Opatření 2.1	Navýšit kapacitu pobytových sociálních služeb pro rodiny v krizových životních situacích
Aktivita 2.1.1	Navýšit kapacitu azylového domu pro rodiče s dětmi
Opatření 2.2	Navýšit kapacitu terénních a ambulantních sociálních služeb v doprovodném programu k bydlení
Aktivita 2.2.1	Navýšit kapacitu terénních programů
Aktivita 2.2.2	Zařadit služby sociální rehabilitace pro osoby bez přístřeší a sociálně vyloučené do základní sítě sociálních služeb MSK
Cíl 3	Vytvářet podmínky pro zvýšení zaměstnatelnosti
Opatření 3.1	Navýšit nabídku aktivit podporujících potenciál osob sociálně vyloučených
Aktivita 3.1.1	Rozšířit nabídku aktivizačních programů pro klienty pobytových sociálních služeb v rámci „tréninkových prostor“
Aktivita 3.1.2	Podpořit vznik svépomocných a podpůrných skupin pro osoby bez přístřeší
Cíl 4	Zvýšit informovanost veřejnosti o problematice osob bez přístřeší
Opatření 4.1	Koordinovat činnosti za účelem zvýšení informovanosti o problematice osob bez přístřeší
Aktivita 4.1.1	Realizovat společnou mediální kampaň

ROMSKÉ ETNIKUM

Cíl 1	Zvýšit dostupnost sociálních služeb pro obyvatele ostravských ubytoven a dalších problémových lokalit
Opatření 1.1	Navýšit kapacitu služeb v přirozeném prostředí obyvatel
Aktivita 1.1.1	Navýšit kapacitu terénních programů
Aktivita 1.1.2	Navýšit kapacitu nízkoprahových zařízení pro děti a mládež ve vyloučených lokalitách
Cíl 2	Přispívat k zajištění dostupnosti základních zdravotních služeb v SVL
Opatření 2.1	Vytvářet podmínky pro udržení doprovodných aktivit v oblasti zdraví
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet spolupráci aktérů k zabezpečení dostupnosti zdravotních služeb v SVL
Cíl 3	Přispět ke snížení míry předčasného ukončení školní docházky
Opatření 3.1	Podpořit setrvání v systému vzdělávání a usnadnit přechod mezi stupni vzdělávání ve spolupráci s rodinou
Aktivita 3.1.1	Vytvářet podmínky pro úspěšné zahájení školní docházky - předškolní příprava
Aktivita 3.1.2	Rozšiřovat nabídku neformálního vzdělávání ve spolupráci se základními školami
Aktivita 3.1.3	Usnadnit přechod mezi stupni vzdělávání a podpořit setrvání v systému vzdělávání po ukončení základní školy
Cíl 4	Podporovat komplexní přístup k prevenci kriminality a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách
Opatření 4.1	Působit preventivně proti negativním jevům s vyšším výskytem v sociálně vyloučených lokalitách
Aktivita 4.1.1	Podporovat komunitní akce s cílem aktivizace občanů SVL k řešení problémů v lokalitách

PREVENCE KRIMINALITY

Cíl 1	Podpořit rozvoj a zkvalitňování pomoci a poradenství potenciálním obětem trestné činnosti a obětem trestné činnosti, zejména se zaměřením na zvlášť zranitelné skupiny obyvatel
Opatření 1.1	Rozvíjet specifické programy se zaměřením na zvlášť zranitelné oběti a potenciální oběti
Aktivita 1.1.1	Rozvíjet preventivní a další programy pro potenciální oběti a zvlášť zranitelné oběti trestných činů, zejména seniory a děti do 18 let
Aktivita 1.1.2	Rozvíjet programy v oblasti prevence domácího násilí
Cíl 2	Rozvíjet systematickou práci s pachateli a usnadnit integraci osob propuštěných z výkonu trestu do běžného samostatného života
Opatření 2.1	Realizovat komplexní a multidisciplinární práci s pachateli a osobami propuštěnými z výkonu trestu
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet programy individuální práce s pachateli a osobami propuštěnými z výkonu trestu
Aktivita 2.1.2	Podporovat zvyšování zaměstnatelnosti osob propuštěných z výkonu trestu
Cíl 3	Minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování dětí a mládeže
Opatření 3.1	Podporovat aktivní využívání volného času dětmi a mládeží a zajistit programy pro rizikové děti a mládež, případně mladé dospělé
Aktivita 3.1.1	Rozšířit nabídku otevřených klubů, případně NZDM včetně navazujících aktivit (např.: terénní forma NZDM, terénní programy, doučování a školní příprava)
Cíl 4	Realizovat další specifická opatření v oblasti prevence kriminality
Opatření 4.1	Zvýšit informovanost občanů města o nebezpečí ohrožení trestnou činností a o možnostech ochrany před ní
Aktivita 4.1.1	Realizovat vzdělávací a informační kampaň pro laickou i odbornou veřejnost
Opatření 4.2	Podporovat rozvoj preventivních aktivit se zaměřením na finanční gramotnost
Aktivita 4.2.1	Podporovat a zajistit pořádání kurzů finanční gramotnosti pro děti i dospělé
Opatření 4.3	Podporovat rozvoj služeb pro osoby žijící rizikovým způsobem života
Aktivita 4.3.1	Umožnit vstup službě Terénní programy pro osoby žijící rizikovým způsobem života do základní sítě sociálních služeb MSK

PROTIDROGOVÁ PREVENCE

Cíl 1	Snížit potenciální rizika užívání návykových látek v oblasti nočního života a zábavy
Opatření 1.1	Podporovat rozvoj přístupu Harm Reduction v oblasti nočního života a zábavy
Aktivita 1.1.1	Ověřovat potřeby území v oblasti užívání návykových látek a realizovat pilotní projekt
Aktivita 1.1.2	Podporovat služby realizující Harm Reduction ve specifické formě terénní aktivity
Cíl 2	Podporovat služby a aktivity pro specifické cílové skupiny uživatelů drog
Opatření 2.1	Podporovat rozvoj sítě služeb a aktivit pro děti a mládež a vznik kapacity krizových lůžek pro aktivní uživatele návykových látek s psychosociální podporou
Aktivita 2.1.1	Rozvíjet služby a aktivity předcházející a navazující na Terapeutickou komunitu pro děti a mládež
Aktivita 2.1.2	Podpořit vznik krizového lůžka/místnosti pro osoby pod vlivem drog vyžadující psychosociální pomoc
Opatření 2.2	Rozvíjet aktivity na obnovu či vytvoření přirozených zdrojů osob se zkušeností se závislostí
Aktivita 2.2.1	Podporovat návazné aktivity pro osoby po ukončení služby/léčby a jejich blízké
Cíl 3	Zvýšit míru informovanosti veřejnosti o praktickém dopadu podpory protidrogové politiky města
Opatření 3.1	Propagovat protidrogovou politiku města prostřednictvím aktivit s dopadem na veřejnost
Aktivita 3.1.1	Podporovat informační akce a kampaně

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

4. KP	4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2015– 2018
5. KP	5. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2019– 2022
BOVA	Bezpečnější Ostrava
CS	Cílová skupina
ČSÚ	Český statistický úřad
DaR	Pracovní skupina Děti a rodina
DO	Pracovní skupina Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi
DPP	Dohoda o provedení práce
DPS	Domov pro seniory
DZR	Domov se zvláštním režimem
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HR	Harm Reduction
IP	Individuální projekt
IROP	Integrovaný regionální operační program
IT	Informační technologie
KP	Komunitní plánování
KPO	Komunitní plánování Ostrava
KPSVL	Koordinovaný přístup v sociálně vyloučených lokalitách
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
MMO	Magistrát města Ostravy
MO	Městský obvod
MP	Městská policie
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	Mateřská škola
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MT	Manažerský tým
MTKP	Pracovní skupina Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví ČR
NNO	Nestátní neziskové organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OE	Oddělení ekonomické
OI	Odbor investiční
OSF	Open Society Foundations
OSP a M	Oddělení sociální práce a metodiky
OSPOD	Oddělení sociálně právní ochrany dětí

OSS	Oddělení sociálních služeb
OSVZ	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví
OU	Ostravská univerzita
PK	Pracovní skupina Prevence kriminality
PO	Příspěvková organizace
PS	Pracovní skupina
REF	Roma Education Fund
RM	Rada města
SMO	Statutární město Ostrava
SPC	Speciální pedagogické centrum
SPRSS	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb
STD	Sociálně terapeutické dílny
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
ÚMOB	Úřad městského obvodu
ÚP	Úřad práce
úv.	úvazek
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
ZJ	Znakový jazyk
ZM	Zastupitelstvo města
ZRAK	Pracovní skupina Občané se zrakovým postižením
ZŠ	Základní škola

SEZNAM SCHÉMÁT, OBRÁZKŮ A TABULEK

Schémata

Schéma č. 1: Organizační struktura zajištění procesu komunitního plánování v Ostravě na období 2019–2022

Obrázky

Obrázek 1: Územní členění SMO na jednotlivé městské obvody

Obrázek 2: Očekávaná věková struktura, vybrané roky období 2016–2040 (k 31. 12. daného roku), střední varianta prognózy

Obrázek 3: Očekávané rozdělení obyvatelstva do základních věkových skupin, vybrané roky období 2016–2040 (k 31. 12.), střední varianta prognózy

Tabulky

- Tabulka 1: Počet obyvatel na území SMO v jednotlivých městských obvodech ke dni 1. 1. 2018
- Tabulka 2: Očekávaný vývoj složek demografické reprodukce, 2016–2040, střední varianta prognózy
- Tabulka 3: Síť sociálních služeb v Ostravě dle druhů služeb v roce 2017
- Tabulka 4: Síť sociálních služeb v Ostravě dle základního rozlišení služeb v roce 2017
- Tabulka 5: Přehled souvisejících aktivit v Ostravě dle pracovních skupin v roce 2017
- Tabulka 6: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Senioři za rok 2017
- Tabulka 7: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Senioři za rok 2017
- Tabulka 8: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi za rok 2017
- Tabulka 9: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané s duševním onemocněním a psychosociálními obtížemi za rok 2017
- Tabulka 10: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané se zrakovým postižením za rok 2017
- Tabulka 11: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané se zrakovým postižením za rok 2017
- Tabulka 12: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané se sluchovým postižením za rok 2017
- Tabulka 13: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané se sluchovým postižením za rok 2017
- Tabulka 14: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením za rok 2017
- Tabulka 15: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením za rok 2017
- Tabulka 16: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Děti a rodina za rok 2017
- Tabulka 17: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Děti a rodina za rok 2017
- Tabulka 18: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení za rok 2017
- Tabulka 19: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení za rok 2017
- Tabulka 20: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Romské etnikum za rok 2017
- Tabulka 21: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Romské etnikum za rok 2017
- Tabulka 22: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Prevence kriminality za rok 2017
- Tabulka 23: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Prevence kriminality za rok 2017
- Tabulka 24: Popis stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Protidrogové prevence za rok 2017
- Tabulka 25: Popis stávajících souvisejících aktivit pro cílovou skupinu Protidrogové prevence za rok 2017

